

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

98'inci Birleşim 18 Haziran 2025 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	406
II.- GELEN KÂĞITLAR	410
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	411
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>411:415</i>
1.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	411:412
2.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez'in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Amasya'yı teşriflerinin ve Amasya Tamimi'nin ilan edilişinin 106'ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	412:414
3.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	414:415
	397

TBMM	B: 98	18 . 6 . 2025
		Sayfa
IV.- AÇIKLAMALAR	415, 449, 469, 483, 485,	502, 514, 517, 520, 523
1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Maarif Modeli'ne ilişkin açıklaması		415:416
2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'in saldırılarına ilişkin açıklaması		416
3.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'ın bazı köylerindeki içme suyu ve tarımsal sulama suyu sıkıntısına ilişkin açıklaması		416
4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, İsrail-İran savaşının ülke ekonomisine etkilerine ilişkin açıklaması		416:417
5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, İsrail'in İran'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması		417
6.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş Varto'da düzenlenecek Kadın, Kültür ve Doğa Festivali'ne ilişkin açıklaması		417
7.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, infaz koruma memurlarına ilişkin açıklaması		417
8.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, idare ve gözlem kurulu kararlarına ilişkin açıklaması		418
9.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, İsrail ile İran arasında devam eden saldırılara, demokratikleşme ve barış sürecine ilişkin açıklaması		418
10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, emekli maaşlarına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması		418
11.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, emekli maaşlarına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması		418:419
12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, önce kimlerle uzlaşılması gerektiğine ilişkin açıklaması		419
13.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, ülkenin dışarıdan gelecek her türlü tehlikeye karşı uyanık olması gerektiğine ilişkin açıklaması		419
14.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, PTT'ye ilişkin açıklaması		419
15.- Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt'un, Karadeniz Ereğli'nin kurtuluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması		420
16.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Amerika Birleşik Devletleri'nin Yunanistan'da kurduğu askerî üslere ilişkin açıklaması		420
17.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, yarın Sanayi Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması		420
18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail'in İran'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması		420:421

19.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Endonezya'ya yapılan KAAN ihracatına ilişkin açıklaması	421
20.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Oğuzeli, Nizip, Karkamış ilçelerinde yaşanan kuraklığa ve zirai dona ilişkin açıklaması	421
21.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, İstanbul Ümraniye'deki Çocuk Evleri Sitesi'nde yaşanan olaya ilişkin açıklaması	421:422
22.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Belediyesine ilişkin açıklaması	422
23.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Denizli sanayicisine ilişkin açıklaması	422
24.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Ankara-Kırıkkale-Çorum-Samsun Hızlı Tren Hattı Projesi'ne ilişkin açıklaması	422:423
25.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, yaz aylarında yaşanan orman yangınlarına ilişkin açıklaması	423
26.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, dinî vakıfların kamu okullarında yaz okulları düzenleyeceğine ilişkin açıklaması	423
27.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, sağlık teknikerlerine ilişkin açıklaması	423:424
28.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, ekonomik krize ilişkin açıklaması	424
29.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Çukurova ve Akdeniz kıyılarında yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması	424
30.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Tirebolu-Torul yoluna ilişkin açıklaması	424
31.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, yarın Sanayi Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması	425
32.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, yeni seçilen Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Divan üyelerine, İsrail'le ilişkilere ilişkin açıklaması	425
33.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve aile destekleri sigortasına ilişkin açıklaması	425:426
34.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ekonomiye ilişkin açıklaması	426
35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Türkiye'nin kaygı verici bir süreçten geçtiğine ilişkin açıklaması	426
36.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Emek Partisi milletvekillerinin ve bazı illerin baro başkanlarının gruplarını ziyaretine, idare ve gözlem kurullarına, asgari ücrete ve en düşük emekli maaşına, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a, gelecek hafta görüşülecek zeytinliklerle ilgili kanun teklifine ilişkin açıklaması	426:428

- 37.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 24 askerin şehit oluşlarının yıl dönümüne, eylem yapan kamu işçilerine; Türkiye Yüzyılı'nın eğitimine, sanayisine, çevre meselelerine, çalışanına ve polisine ilişkin açıklaması 428:430
- 38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Sağlık Bakanlığının uygulamalarına, Sanayi Komisyonunda yarın görüşülecek yasa teklifine ve grup toplantısı çıkışında Cumhurbaşkanına sorulan soruya ilişkin açıklaması 430:432
- 39.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kahramanmaraş'ta yarın teslim edilecek deprem konutlarına, İsrail'in İran'a yaptığı saldırılara ve Türkiye'nin 86 milyonun birliği, beraberliği için her türlü hazırlığı yapmaya devam ettiğine, terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması 432:434
- 40.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Su Verimliliği Seferberliği'ne ve Sıfır Atık Hareketi'ne ilişkin açıklaması 434:435
- 41.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, polislerin mesai ücretlerine ilişkin açıklaması 435
- 42.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Göynük'te yapımı devam eden Hasanlar ve Dedeler Göletlerine ilişkin açıklaması 435
- 43.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın asgari ücretle ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması 435:436
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, savaşın şiddetini artırdığına, toplumsal barışa ve yerel demokrasiye, 14-20 Haziran Göç Haftası'na, Sanayi Komisyonunda yarın görüşülecek kanun teklifine ve kamu işçilerinin bugünkü eylemine ilişkin açıklaması 436:438
- 45.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla'da yapılması planlanan çimento fabrikasına ilişkin açıklaması 438
- 46.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Kahramanmaraş'taki park yeri sıkıntısına ilişkin açıklaması 438
- 47.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İsrail-İran gerilimine ilişkin açıklaması 439
- 48.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, İsrail'in zulmüne, Siirt'teki yeni cezaevi inşaatına ve adliye sarayı projesine ilişkin açıklaması 449
- 49.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, İsrail'in İran'a yönelik saldırısına ilişkin açıklaması 449

50.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Erzincan-Trabzon demir yoluna ilişkin açıklaması	449
51.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İran'dan gelebilecek yeni bir göç dalgasına ilişkin açıklaması	450
52.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 26 Şubat 2025 tarihinde gözaltına alınıp tutuklanan 16 gence ilişkin açıklaması	450
53.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, tutuklu Seyhan Belediye Başkanı Oya Tekin ve Ceyhan Belediye Başkanı Kadir Aydar'a ilişkin açıklaması	450
54.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Kaş ilçesindeki Kıbrıs Barajı inşaatına ilişkin açıklaması	450
55.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Dalaman Çayı'ndan başka havzalara su tahsisine izin verilmesine ilişkin açıklaması	451
56.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve haklarında disiplin soruşturması açılan üniversiteli gençlere ilişkin açıklaması	469
57.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Tarım ve Orman Bakanlığının Kars'taki uygulamasına ilişkin açıklaması	469
58.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık satış ihalesine ilişkin açıklaması	469
59.- Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın, Samsun'un Canik ilçesi İmamlar Mahallesi'ndeki ormanlarda yapılan kesimlere ilişkin açıklaması	483
60.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, vize sorununa ilişkin açıklaması	484
61.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Bursa'da ve Kahramanmaraş'ta çıkan orman yangınlarına ilişkin açıklaması	485
62.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Cumhuriyet Halk Partisinin bu akşam Avcılar'da düzenleyeceği mitinge ilişkin açıklaması	502:503
63.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e verilen kınama cezasına ilişkin açıklaması	514
64.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e verilen kınama cezasına ve Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün verilmesi teklif edilen kınama cezasının savunması için yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	514:515
65.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	515:516

66.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	516:517
67.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	517:518
68.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	520
69.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İsrail Dışişleri Bakanının bugünkü açıklamalarına ilişkin açıklaması	523

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

439, 458

A) TEZKERELER

439:448

1.- Anayasa Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1024)	439
2.- Adalet Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1025)	440
3.- Millî Savunma Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1026)	440
4.- İçişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1027)	441
5.- Dışişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1028)	441
6.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1029)	442
7.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1030)	442

8.- Çevre Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1031)	443
9.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1032)	443
10.- Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1033)	444
11.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1034)	444
12.- Dilekçe Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1035)	445
13.- Plan ve Bütçe Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1036)	445
14.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1037)	446
15.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1038)	446
16.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1039)	447
17.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1040)	447
18.- Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1041)	448
19.- Dijital Mecralar Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1042)	448
<i>B) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>	458
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Mardin ve Muş Baro Başkanlarına “Hoş geldiniz.” denilmesi	458

VI.- ÖNERİLER**451, 458, 470***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**451:457, 458:468,
470:475*

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, ticaret ve sanayi sektöründe yaşanan daralmanın etkilerinin belirlenmesi, halkımızın tamamını buhrana sokan mevcut ekonomik politikaların irdelenmesi, alınması gereken tedbirlerin tespiti ve çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

451:457

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, orman varlıklarımızın yangınlara karşı korunması için yaz aylarında çıkması muhtemel orman yangınlarını önleme, hazırlık ve mücadele aşamalarında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

458:463

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, çalışanlara ara zam rakamının belirlenmesi için yürütülecek çalışmaların belirlenmesi amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

463:468

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, masumiyet karinesi ve kirlenmeme hakkının medya yoluyla sistematik ihlali ve basın yoluyla kişi haysiyet, şeref ve onuruna yönelik saldırıların yarattığı sonuçların tespiti amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

470:475

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**476, 485, 486, 503, 507,
519, 520, 523, 525***A) KANUN TEKLİFLERİ**476:483, 485, 486:502,
503:507, 507:511,
519:520, 520:522,
523:524, 525:538*

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212)

476:483, 485, 486:502,
503:507, 507:511,
519:520, 520:522,
523:524, 525:538

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi'nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 206)

524

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189)

524

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

485, 507, 517

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

485

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Mardin Milletvekili George Aslan'ın 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

507

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

517

IX.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

512

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi uyarınca kınama cezası verilmesi

512:513

X.- OYLAMALAR

525

1.- (S. Sayısı: 212) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

525:538

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.04'te açılarak beş oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl, Genel Kurulda “Başkan” sıfatıyla ilk kez bulunuyor olması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu, İsrail’in İran’a düzenlediği hava saldırısına,

Çankırı Milletvekili Pelin Yılık, Çankırı’ya,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars’ın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Gürcistan Parlamentosu Başkanı Shalva Papuashvili ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denildi.

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, toplumsal muhalefet üzerindeki baskıya,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, genç işsizliğin nedenine,

İstanbul Milletvekili İskender Bayhan,

Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer;

İsrail’in İran’a saldırısına,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu’nun yerli aşı üretimiyle ilgili sözlerine,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan’daki Doğusan’a ve birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e,

Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü, Bingöl’ün su sorununa,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e ve Spor Toto Başkanlığının yaptığı spor tesislerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e, ABD-İsrail eliyle İran üzerinde sürdürülen kaos ve kriz ortamına,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e ve barınma krizine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin;

Merkezî yönetime “süper izin” yetkisi vermeyi amaçlayan kanun teklifine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, emekli maaşına ve asgari ücrete,

Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla, İsrail’e karşı yapılması gerekenlere,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Şırnak’ta çocukların cinsel istismara maruz kalma nedenine,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e ve gıda enflasyonuna,

Niğde Milletvekili Cumali İnce, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Milliyetçi Hareket Partisi 21'inci Dönem Niğde Milletvekili Mükerrerem Levent'in vefatına,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, Şanlıurfa'nın sorunlarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve kamu işçilerine teklif edilen zam oranına,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve deprem bölgesi çiftçisinin mağduriyetine,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kollarının düzenleyeceği "adalet ve özgürlük yürüyüşü"ne,

Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı, Aksaray'ın yeniden il oluşunun 36'ncı yıl dönümüne,

Konya Milletvekili Ali Yüksel, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve sanal bahis sitelerine,

Samsun Milletvekili Murat Çan, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı 2025 yılı buğday ve arpa alım fiyatına,

Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan, Siverek T Tipi Hapishanesinde tutulan Ahmet Öztürk'e,

Yalova Milletvekili Tahsin Becan, Yalova'da mart ayında yabancı uyruklulara yapılan konut satışına,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, LGS'ye ve YKS'ye, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a, hayatını kaybeden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e ve yerine seçilen Akhisar Belediye Başkanı Besim Dutlulu'ya, 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in vefat yıl dönümüne, gruplarını ziyaret eden Göç Araştırmaları Platformu ile GÖÇDER'e, Saadet Partisinin düzenlediği Özgür Gazze Mitingi'ne, Mısır'daki "küresel vicdan yürüyüşü"ne ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Mısır Büyükelçisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in ölüm yıl dönümüne, vefat eden Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'e, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a, İsrail'in İran'a saldırısına ve Türkiye açısından taşıdığı risklere, üniter devletin önemine ve kamu işçilerine teklif edilen zam oranına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, Milliyetçi Hareket Partisi 21'inci Dönem Niğde Milletvekili Mükerrerem Levent'in vefatına; İsrail'in İran'a saldırmasına, Türkiye'ye yönelik mesajına ve yapılması gerekenlere, 14 Haziran Dünder Taşer'in vefatının seneidevriyesine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, 17 Haziran 2021'de öldürülen Deniz Poyraz'a, İsrail'in İran'a saldırmasına ve Türkiye'ye düşen rollere, cezaevleri sorununa,

Ankara Milletvekili Murat Emir, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ'a, İsrail'in İran'a saldırmasına ve siyasi iktidarın söylemlerine, Türkiye'nin ekonomisine, asgari ücrete ve emekli aylığına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, yeni dönemde Başkanlık Divanında ve parti yönetimlerinde görev alan milletvekillerine, İsrail'in İran'a saldırmasına ve Türkiye'nin tüm kurumlarıyla süreci yakından takip ettiğine, Cumhurbaşkanının özgür Filistin mücadelesine ve Türkiye'nin savunma sanayisine,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, Gaziantep'in Araban ve Oğuzeli ilçelerinde çıkan yangınlara,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

YENİ YOL Grubunun, 17/6/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 22 milletvekili tarafından, Orta Doğu'daki gelişmelerin kapsamlı şekilde görüşülmesi, Türkiye'nin bölgedeki diplomatik girişimleri ve güvenlik politikalarının belirlenmesi, Gazze'ye insani yardımın ulaştırılması için Türkiye'nin atması gereken acil önlemlerin belirlenmesi, Madleen gemisinde yaşanan hak ihlallerinin tespiti, VELA gemisinin taşıdığı yüklere ilişkin değerlendirme yapılması ve Mısır'da yaşanan olaylarda büyükelçiliğin tutumunun değerlendirilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 17/6/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu tarafından, İran-İsrail arasındaki çatışmaların Türkiye'ye yönelik kısa, orta ve uzun vadeli etkilerinin tespiti, dış politikada atılacak adımların kriz derinleşmeden belirlenmesi ve vatandaşların her açıdan güvenliğini sağlamak için alınacak tedbirlerin görüşülmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 17/6/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Filistin halkına yönelik temel insani ihtiyaçların önündeki engellerin giderilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 17/6/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, ekonominin, artan konkordatoların ve sanayinin içinde bulunduğu durumun araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 17 Haziran 2025 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Adana Milletvekili Ayhan Barut, tarımsal sulama sorununa,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, asgari ücrete ve emekli maaşına,

Muğla Milletvekili Gizem Özcan, Muğla'nın turizmine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve 16 Haziran 1950'de Mecliste alınan kararla ezanın aslına dönmesinin 75'inci yıl dönümüne,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, (2/2058) esas numaralı Ev Emekçileri İle Ev İşleri İle İstihdam İlişkisi İçinde Çalışan Kişiler Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasında yer alan ve İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 212) görüşmelerine devam edilerek 7’nci maddesine kadar kabul edildi.

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, birleşimi yöneten TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl’e, asgari ücrete ve emekli maaşına,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun Üniversitesi Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulundaki makine programına,

Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan, Türkiye’de yükselen barış ve demokratik toplum çağrısının önemine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Doktor Şerif Ahmet Kandemir’e ve sağlıkta şiddete,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının “İsrail’in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen, İran’la Çatışmalı Sürece Karşı Karar” konulu tezkeresine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, “İsrail’in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen, İran’la Çatışmalı Sürece Karşı Karar” konulu tezkeresi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 18 Haziran 2025 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere 00.01’de birleşime son verildi.

Tekin BİNGÖL

Başkan Vekili

İbrahim YURDUNUSEVEN

Afyonkarahisar

Kâtip Üye

İshak ŞAN

Adıyaman

Kâtip Üye

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 167

18.06.2025 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir ve İstanbul Milletvekili İskender Bayhan ile 176 Milletvekilinin; İş Kanunu, İş Mahkemeleri Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve İcra İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3163) (Adalet ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2025)

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3164) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2025)

3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün; 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3165) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2025)

4.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın; Engelliler Bakanlığı Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/3166) (İnsan Haklarını İnceleme; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2025)

5.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun; TBMM'de Trafik Komisyonu Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/3167) (İçişleri ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.06.2025)

18 Haziran 2025 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Dünya Mülteciler Günü münasebetiyle söz isteyen Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a aittir.

Buyurun Sayın Güneş Altın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Dünya Mülteciler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve savaş, çatışma, ırkçılık, ayrımcılık, yoksulluk sebebiyle yerlerinden edilmiş herkesi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Dünya Mülteciler Günü. Birleşmiş Milletler tarafından 2001 yılında kabul edilen bu günün mültecilerin sorunlarını duyurmak ve çözümleri gündemleştirmek gibi bir amaç taşıdığı belirtilse de aslında mültecileşmenin esas sebebi olan kapitalizmle, savaşla ve ona içkin ırkçılıkla mücadele amacını taşımadığını belirtmek isterim. ırkçılığı, milliyetçiliği, kapitalizmi, sömürüyü, savaşı görünmez kılmaya çalışan akıl 20 Haziranları da bir nevi günah çıkarma ve mültecilere üzülmeye günü olarak görüyor; ne yazık ki gerçekleri görmüyor, yüzleşmiyor.

Dünyada 120 milyondan fazla mülteci var. Savaş sahnesi Filistin'den Suriye'ye, Ukrayna'dan Lübnan'a, Hindistan'dan İran'a kadar tüm yerküreye yayılmış ve mültecileşmiş bu dünya aslında savaşın da sahnede olması sebebiyle mülteciliğin ne kadar önemli bir sorun olduğuyla yüzleşmemiz gerektiğini bize bir kez daha gösteriyor. "Dünyada 120 milyondan fazla mülteci var." dedik, Türkiye'de 4 milyon mülteci var ve 4 milyon mültecinin içerisinde de yaklaşık 3 milyondan fazlası Suriyeli mülteciler. Fakat ne yazık ki Suriyeli mültecilere "mülteci" denilmesi kabul edilmiyor, onlara "misafir" deniliyor "geçici koruma altında" gibi kavramlar icat edilerek aslında misafirlik her gün onlara yeniden hatırlatılıyor. Her an "Kovarız ha!" tehdidiyle karşı karşıya olan mülteciler zorunlu geri dönüş formlarıyla ülkelerine zorla geri gönderiliyorlar, savaşın ortasına diyebiliriz. Mültecilerden her nefeslerinde minnet duymaları isteniyor; ayrımcılıkla, nefretle her gün karşılaşıyorlar. Bir gün patriarkal düzenin ve kadın cinayetlerinin sorumlusu oluyorlar, bir başka gün işsizliğin sebebi. Yüzleşmek istenmeyen tüm toplumsal sorunların faili hâline getirilen mülteciler aslında bütün bu toplumsal sorunların sebebi olarak görüldüğünden, başat kaynağı olarak görüldüğünden yapay bir rahatlama hissiyle her birimiz hayatımıza devam ediyoruz. Mültecileri her şeyin sorumlusu olarak gören akla bizler, gerçekleri görmek istiyorsa aslında yüzünü geri gönderme merkezlerine dönmelerini tavsiye ediyoruz çünkü geri gönderme merkezleri âdeta bir kara deliğe dönüşmüş durumda, bir işkencehane durumunda ve toplama

kampına dönüştüğünden bahsedebiliriz. Bakın, verilerle konuşalım: Ayvacık, Kayseri, Aydın ve Çatalca Geri Gönderme Merkezlerinde cinsel saldırı, fiziksel şiddet, hijyen malzemesi vermeme, avukat görüşü engelleme ve yemek vermeme gibi sorunlar varken Döşemealtı Geri Gönderme Merkezinde açlık grevi var, Harmandalı Geri Gönderme Merkezinde böcek istilası olduğu ve temizlik malzemesi verilmediği için çocuklarda alerjik rahatsızlıklar var. Evet, geri gönderme merkezlerinde çocuklar var ve sorunlar yaşıyorlar. “Geri gönderme merkezlerinde ne oluyor?” sorusunu geçen defa da bu kürsüden sormuştuk fakat cevap alamadık. Bir kez daha söyleyelim, geri gönderme merkezlerinde ne oluyor? Göstermelik iyi niyet beyanları ve cansız rakamlar değil bu anlattıklarımız; kadınlar, çocuklar ve onların yaşamları. Mülteciler için onurlu, eşit ve özgür bir yaşamın koşullarının sağlanması gerekiyor. Ekonomik, politik ve çevresel sebeplerle yurdundan olmuş kişilerin, yaşam ve insan haklarının korunması her devletin en temel görevidir. Bahsettiğimiz akıl mülteciliğinin ne olduğunu görmek istiyorsa aslında bir de içeride mültecileştirdiği Kürtlere, insanlara, halklara bakmalıdır; 1990’larda zorla göç ettirilen, köyleri boşaltılan insanlara bakmalıdır. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri de Mahmur Kampı’na göç ettirilmiş Kürt ailelerdir. Mahmur’a bakmak aynı zamanda Kürt sorununa bakmaktır. Binlerce Mardinli, Hakkâri, Şırnaklı, Siirtli Kürt’ün göç ettirilmesi sadece toprak kaybını değil aynı zamanda ciddi sosyoekonomik, kültürel ve psikolojik yıkımları da beraberinde getirmiştir. Boşaltılan köyler aynı zamanda kolektif belleğin mekânlarıdır. Mahmurluların onurlu geri dönüş hakları yasal güvence altına alınmalıdır. Bu, sadece geçmişle yüzleşmek değil demokratikleşme için de bir adım olacaktır çünkü dil, isim, hafıza ve toprak yalnızca hak değil kimliğimizin temel bileşenleridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

Geri dönme arzusu sadece bir yere dönme değil geçmişe, kültüre ve hakikate dönme isteğidir. Dönüş hakkı tüm mülteciler için bir insan hakkıdır. Hafızayı korumak ise bir kültürel direniştir.

Evet, tüm bu sorunların çözümü Anadolu’da ve Mezopotamya’da, Orta Doğu’da ve tüm dünyada barışın sesini yükseltmek ve demokratik toplum şiarıyla hareket etmekten geçer. İşte o zaman, esas sorunla yani mültecilerle değil onları mültecileştiren sistemle, savaşa, yoksullukla, ayrımcılıkla, ırkçılıkla, kapitalizmle ve moderniteyle mücadele etmek gerekir. Saf dilce bir cennet tahayyülünden bahsetmiyoruz elbette ancak savaş, çatışma ve düşmanlaştırma cehenneminden çıkışın gerçek anahtarı barıştır, eşitliktir, dayanışmadır. Kimsenin mülteci olmadığı âdeta yeryüzü cenneti, demokratik konfederalizmle mümkündür ve bu anahtar şu anda bizlerin elindedir. Gelin, el birliğiyle o kapıyı açalım ve barış dolu günlerde hep birlikte yaşamımızı sürdürelim.

Hepinizi selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Amasya’ya teşrifleri ve Amasya Tamimi’nin ilan edilişinin 106’ncı yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Amasya Milletvekili Sayın Hasan Çilez’e aittir.

Buyurun Sayın Çilez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez’in, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Amasya’ya teşriflerinin ve Amasya Tamimi’nin ilan edilişinin 106’ncı yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Başkanım, çok kıymetli milletvekillerimiz ve bizleri ekranları başında izleyen aziz ve asil milletim; Atatürk ve arkadaşlarının Amasya’ya gelişi ve Amasya Tamimi’nin yayınlanışının 106’ncı yılı vesilesiyle söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, bizleri ekranları başında izleyen milletimizi ve yüce heyetinizi saygı ve hürmetlerimle selamlıyorum.

Bu arada, 28'inci Dönem ikinci devrede Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili olarak görev alan Sayın Tekin Bingöl ve Başkanlık Divanı üyelerine de yeni görevlerinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Bu sözü almamda gösterdikleri hassasiyeti için de Sayın Başkanımıza teşekkürlerimi arz ediyorum.

Evet, 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkan Mustafa Kemal, önce Havza'ya gelmiş, Havza'da bir süre kalmıştır. O sıkıntılı ve sıkışmış ortamdan bir açılım aramış ve 11 Haziranda Amasya Müftüsü Hacı Hafız Tevfik Efendi'ye telgraf çekerek halkın ahvalini sormuştur. Cevabi telgraf şöyledir: "Amasya halkı müdafaavatan, muhafazaidin ve devlet yolunda mücadele edenleri bağrına basmakla müftehir olacaktır." Şunu bilelim ki değerli hazırun, Amasya halkı da bugün aynı yerdedir. Beklentilerin ötesindeki bu cevap Mustafa Kemal ve beraberindeki arkadaşlarını rahatlatır ve hemen ertesi gün, 12 Haziranda Amasya'ya gelirler. Cülus Tepe'de Müftü Hacı Hafız Tevfik Efendi ve Abdurrahman Kâmil Efendi'yle beraber büyük bir kalabalık tarafından coşkuyla karşılanırlar ve "Paşam, bütün Amasya emrinizdedir, gazanız mübarek olsun." denerek ilk ateş yakılır. On günlük çalışma sonrası kurtuluşun manifestosu Amasya Tamimi yayınlanır ve dünyaya haykırılır: "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." Böylece, oluşacak yeni devletin ve demokratik sistemin ilk mesajı verilmiş olur. Kurtuluşun bir savaşı ve mücadeleye olacağı "Gazanız mübarek olsun." denilerek ortaya koyulurken kurtuluş ve kuruluşun milletin azim ve kararına bağlı olacağı ifade edilmiştir. Böylece Millî Mücadele başlamış ve cumhuriyet kurularak Türk'ün yeni devleti tarihteki yerini almıştır.

Demokratik cumhuriyetimiz, millet iradesi temelinde kurulmuş, muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkma hedefiyle yola çıkmış ancak darbelerle hem millet iradesi hem de muasır medeniyetler hedefi örselenmiştir.

Son yirmi üç yılda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemiz her alanda büyük ilerleme ve gelişmeler yaşamıştır; ekonomik, sosyal ve siyasal alanda âdetâ devrimler yapılmıştır, dış politikada oyun kuran bir Türkiye inşa edilmiştir, başta savunma sanayimiz olmak üzere her alanda büyük potansiyel oluşturulmuştur.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Dalga mı geçiyorsunuz milletle ya?

HASAN ÇİLEZ (Devamlı) - Bu arada, bölgemiz için büyük bir hayati önem taşıyan ve büyük bir hayal olan hızlı tren projemizin temeli Çorum Koparan mevkinde geçtiğimiz cumartesi günü Ulaştırma Bakanımız ve bölge milletvekillerinin katılımıyla atılmıştır. Ankara-Samsun Hızlı Tren Hattı'nın Delice-Çorum bölümü böylece başlamıştır. Çorum-Merzifon ve Merzifon-Samsun etaplarının 2026'da başlatılması için yoğun bir şekilde çalışmalarımız devam ediyor ve bunun için Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza çok teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, son yıllarda Amerika Birleşik Devletleri ve siyonist İsrail terör devletinin başı çektiği büyük bir kaos planı dünyamızı tehdit etmektedir. Bu planın tüm faaliyetlerinin merkezi bizim coğrafyamızdır. Bu kaotik eylemler ekonomik, sosyal ve siyasal olarak en çok bizleri olumsuz olarak etkilemektedir. Siyonist İsrail'in hevesleri ABD'nin desteğiyle büyük bir savaşa dönüşmüştür. Önce Libya, Irak; sonra Mısır, Suriye, Gazze ve Filistin; şimdi İran. Peki, yarın? Siyonist İsrail, bu işin yarını yok ve asla olmayacaktır. Dün "one minute" diyenler bugün size "stop" diyerek hevesinizi kursağınızda bırakacak ve bu hevesinizde boğulacaksınız.

Sayın milletvekillerimiz ve bizleri izleyen aziz milletim; Cumhurbaşkanımızın önderliğinde cumhurun gücü ve milletimizin desteğiyle bölgemizdeki bu istikrarsızlık ve kaos ortamı karşısında bütün kurumlarımızı teyakkuzdadır. Her kurum kendi analizlerini yaparak gerekli tedbir ve faaliyetleri hızla gerçekleştirmektedir. "İç ve dış tehdit" kavramlarının, "beka sorunu" söylemlerimizin boş ve siyasi rant uğruna söylenmiş sözler olmadığı bugün anlaşılmıştır; rahmetli Erbakan Hocamızın kırk yıl önce söylediği "Mesele Suriye olduğunda bilin ki asıl hedef Türkiye'dir." uyarısının bugün gerçeğe dönüştüğü gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Rabb'imize şükürler olsun ki tüm bu olumsuzlukların üstesinden gelecek güçteyiz; gücümüzün kaynağı imanımızdır, inancımızdır, tarihimizdir, aziz ve asil milletimizdir. Tarihimizi okuyabilme kabiliyetimiz önümüzü aydınlatmakta ve bize yön vermektedir. Geleceğin güçlü ve büyük Türkiye'si mefkûremizde geldiğimiz yer; dosta güven, düşmana korku vermektedir. Daha gidecek çok yolumuz, varılacak nice Kızılelma'mız vardır. Bunun için ihtiyacımız olan, ihlasla, aşkla, sevdıyla çalışmak, çalışmak ve daha çok çalışmaktır.

Bu vesileyle, Gazze'deki soykırımın ve İran'daki savaşın bir an önce bitmesini, Netanyahu ve çetesinin adalet önünde bir an önce hesap vermesini de Yüce Rabb'imden niyaz ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Devamla) - Tamamlayayım.

Sayın Başkanım ve değerli milletvekilleri; Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarının Amasya'ya gelişi vesilesiyle söz aldım ve bu vesileyle Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, aziz şehitlerimizi ve bu uğurda fedakârlık gösteren gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, hepinize saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Gündem dışı üçüncü söz, Mersin'in sorunları hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a aittir.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- *Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Mersin'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Akdeniz'in incisi Mersin'imiz ticaretiyle, limanıyla, tarımıyla, sanayisiyle ve turizmiyle bu ülkeye katma değer sağlayan stratejik bir kenttir. En çok vergi ödeyen iller sıralamasında 6'ncı sırada yer alan Mersin, aldığı kamu yatırımıyla tüm bu potansiyele ve başarılarına rağmen yüzde 1'in altındadır. Bu sadece sayısal bir dengesizlik değil aynı zamanda siyasi bir tercihin sonucudur.

Geçen hafta Mersin'de 2025 Mersin Ekonomi Zirvesi yapıldı. Ticaret Bakanı ve kentin tüm aktörleri bir araya geldi, Mersin'in yatırımları konuşuldu ancak eksik kalan bir şey vardı, Mersin'in gerçekleri. Zirvede Ticaret Bakanı 5T formülünden bahsetti; ticaret, taşımacılık, turizm, tarım ve teknoloji. Bu formül eski bakanlar tarafından da yıllarca söylendi ancak hiçbir sektörde somut bir adım atılamadı. Mersin'in artık formüllere değil somut yatırımlara ve tamamlanmayan projelerin bir an önce bitirilmesine ihtiyacı vardır. Mersin'deki tabloyu anlatayım sizlere: 8 bakan eskiten, on dört yılda ancak tamamlanabilen Çukurova Havalimanı nihayet açılabilirdi. Bu çok kıymetli ancak Mersin'in hak ettiği sadece bu değil. Yıllarca “Mersin'de yapılacak.” denilen ana konteyner limanı için Ulaştırma Bakanı “Mersin dışında planlamamız yok.” demesine rağmen AKP sözcüsü bu projenin “Doğu Akdeniz Konteyner Limanı” adıyla başka bir ile kaydırıldığını duyurdu. Şimdi Mersin halkı adına soruyorum: Bu liman nereye yapılacak? Mersin için hazırlanmış, ÇED süreci tamamlanmış, her yönüyle yatırım bekleyen ana konteyner limanı Mersin'e yapılmalıdır.

Halk arasında “çile yolu” olarak adlandırılan Çeşmeli-Taşucu Otoyol Projesi, yıllardır ihalesi yapıp iptal edilen bu proje henüz tamamlanamadı. Özellikle yaz aylarında ve bayramlarda yaşanan yoğunluk nedeniyle bir saatlik yol beş saate çıkıyor, insanlar yollarda perişan oluyor. Bu, sadece bir ulaşım sorunu değil bir ihmalkârlığın simgesidir.

Yine, Mersin'in trafiği için hayati önem taşıyan Akbelen Katlı Kavşağı, 2017'de ihalesi yapılmış ama hâlâ tek bir çivi bile çakılmamıştır. Oysa Mersin Büyükşehir Belediyemiz benzer projeleri iki, üç ayda tamamlarken Karayolları tarafından sekiz yıldır rafa kaldırılan bu kavşağın yapımına ne zaman başlayacaksınız?

Pamukluk Barajı da hâlâ tamamlanmayan projeler arasında. On dört yıl süren inşaat, 3,2 milyarlık yatırım, DSİ'nin yetersiz bütçe ve ilgisizliği nedeniyle bir türlü ilerlemiyor. Bu baraj yalnızca tarımı değil Mersin'in içme suyunu da yakından ilgilendirmektedir. Tamamlandığında vatandaşa yüzde 30 daha ucuz suya erişim sağlayacak olan bu yatırımın geciktirilmesi vatandaşın zararındır.

Bir başka büyük sorun ise birçok vatandaşımızı kaybettiğimiz, ölümlü kazaların başında gelen, “kaza kara noktası” olarak anılan D400 Kara Yolu. Türkiye'nin en işlek transit yollarından D400 Kara Yolu'nun bu hâlde bırakılması da tam anlamıyla iktidarın ihmavidir.

Gelelim tarım konusuna. Tarımda da tablo hiç iç açıcı değil. Mersin'de yaşanan zirai don felaketi çiftçinin emeğini ve umudunu yok etti. Ne afet bölgesi ilan edildi ne borçlar ertelendi ne de TARSİM ödemeleri hızlandı. Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan Zirai Don Araştırma Komisyonu üyesi olarak... Artık çiftçilerimiz rapor değil iktidardan çözüm bekliyorlar.

Gelelim turizme, aynı kaderi yaşıyor; Silifke, Anamur, Tarsus gibi bölgelerde yıllarca turizm alanı ilan edilen yerler hâlâ yatırım bekliyor. Planlama var ama icraat yok. Bu zenginliklerimiz ihmal edildikçe Mersin'in turizm potansiyeli de heba edilmektedir.

Çevre konusunda da ciddi riskler taşıyan Aydıncık ilçemizde hem yat limanı hem de balık çiftliği projeleri halkın tüm itirazlarına rağmen dayatılarak yapımına devam edilmektedir.

Tüm bu ihmal ve adaletsizliklere rağmen Mersin ayakta duruyorsa Mersin'deki halkçı belediyeçilik anlayışı sayesinde. Cumhuriyet Halk Partili belediyeler sadece Mersin'de değil Türkiye'nin dört bir yanında halkın yükünü omuzlamaktadır.

Mersin seçimden seçime hatırlanacak bir kent değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Üretimin, emeğin, alın terinin olduğu güçlü bir kenttir. Bu şehir adalet, yatırım ve eşitlik bekliyor.

Buradan bir kez daha çağırımı yenilemek istiyorum: Mersin'e hak ettiği yatırımı yapmalısınız. Parti ayrımı gözetmeksizin bu kentin geleceğini gelin hep birlikte inşa edelim.

Cumhuriyet Halk Partisi Mersin Milletvekili olarak bu projelerin sonuna kadar takipçisi olacağımı bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bravo Gülcan Hanım!

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sisteme giren milletvekillerimize yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz Sayın Rukiye Toy...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Maarif Modeli'ne ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Bilgiyi değerle, eylemi erdemle bütünleştiren Maarif Modeli doğrultusunda öğrencilerimiz yıl boyunca aktif roller üstlendi, öğrendi, üretti ve paylaştı. 555 binin üzerinde öğrencimiz sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti çalışmalarlarıyla buluştu. Dilimizin Zenginlikleri Projesi'yle 3 milyona yakın öğrencimiz Türkçemizin söz varlığını keşfetti. Harezmi Eğitim Modeli'yle öğrencilerimiz üretim temelli etkinliklere katıldılar. Bu yıl teması “Aile ve Oyun” olarak belirlenen dönem sonu faaliyet haftasında okullarımız öğrencilerimizin yıl boyunca öğrendiklerini ve yeteneklerini

sergileyebileceği canlı birer sahneye dönüşecek. Velilerimiz unutmamalıdır ki karne notları ne başarının ne de başarısızlığın nihai göstergesidir; karneler, çocuklarımızın öğrenme biçimlerini ve öğrenme sürecindeki eksikleri gözden geçirme fırsatıdır.

Bu vesileyle, tüm veli ve öğrencilerimize keyifli bir tatil diliyor, emekleri için öğretmenlerimize gönülden teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Sait Yaz...

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'in saldırılarına ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

(Hatip tarafından Bakara suresinin 194'üncü ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Terör devleti İsrail yine vahşette sınır tanımıyor; her gün mabet, hastane, okul, pazar yeri, kadın, çocuk, yaşlı, ırk, din, dil, coğrafya fark edilmeksizin hedefe koyduğu herkesi vicdansızca katlediyor, gücünün eriştiği her yeri bombalıyor; Orta Doğu'yu ateş çemberine almış, sınırları yeniden belirlemeye, kukla yönetimleri oluşturmaya çalışıyor. Bütün bunları büyük şeytan Amerika ve destekçilerinin talimatıyla yapıyor. Silahı Amerika veriyor, faturayı Körfez ülkeleri ödüyor. Dün Gazze, Lübnan, Suriye; bugün İran, yarın kuşkusuz hedef Türkiye'dir.

İnsanlığını kaybetmiş bu serseri caniyi Müslümanlar kınayarak değil misliyle mukabelede bulunarak susturmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Yılmaz Hun...

3.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'ın bazı köylerindeki içme suyu ve tarımsal sulama suyu sıkıntısına ilişkin açıklaması

YILMAZ HUN (Iğdır) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Iğdır ilimizin Tuzluca ve Aralık ilçeleri ile şehir merkezine bağlı bazı köylerinde hâlen içme suyu sıkıntısı devam etmektedir. Hem içme suyu hem de tarım alanlarının sulanmasına dair herhangi bir altyapının olmaması, insan sağlığı ve tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir. Verimli topraklara sahip bu köylerde su yetersizliği nedeniyle tarımsal üretim ya yapılamamakta ya da istenen verim elde edilememektedir. Yaşanan içme suyu ve tarımsal sulama suyu sorunlarını gidermek için kamu kurumlarının tasarruf paketlerini bahane ederek halkın sorunlarına çözüm geliştirmedeğini görmekteyiz. “Tasarruf” adı altında insan sağlığı ve yaşam hakkı ertelenemez. Bu halk, içilebilir temiz suya ve üretim yapabileceği altyapıya derhâl kavuşturulmalıdır. Iğdır'ın Erhacı, Karakuyu, Hasanhan, Abbasgöl, Mollakamer, Güllüce köylerinin içme suyu sorunu bir an önce çözülmalıdır. İktidarın yanlış ekonomi politikasının cezasını halk çekemez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Murat Çan...

4.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, İsrail-İran savaşının ülke ekonomisine etkilerine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İsrail-İran savaşı ne yazık ki ülkemiz ekonomisini bugünden etkilemeye başladı. Özellikle tarım sektörümüzde ciddi bir kaos süreciyle karşı karşıyayız. Tarımsal girdilerdeki hiperenflasyon, ithalatı teşvik edici politikalar ve üreticimize de âdeta “ekme” diye baskı yapan iktidar anlayışı yüzünden ülkemiz tarımı zaten dibe vurmuş durumda iken şimdi de savaş koşullarının tarım ve gıda sektörü

açısından büyük öneme sahip olan gübre sektörüne darbe vurduğunu görüyoruz. Zira savaşın yaşandığı bölge, gübre üretim ve ihracat merkezi konumunda. Gübre sektöründe şu anda büyük bir panik havası oluştu, fiyatlar artıyor, tedarik sorunları baş göstermeye başladı. İktidar ivedilikle bu konuda gerekli tedbirleri almalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Mestan Özcan...

5.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, İsrail'in İran'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 13 Haziran tarihinde katil İsrail'in İran'ın çeşitli şehirlerine düzenlediği saldırılar yalnızca İran'a değil bölge barışına ve insanlığa karşı işlenmiş bir cürümdür. Bu saldırılar sonucunda aralarında İran Genelkurmay Başkanı, Devrim Muhafızları Komutanı, bilim insanları ve 224 sivilin de bulunduğu çok sayıda insan maalesef ki hayatını kaybetmiştir. İsrail'in Gazze'yi unutturma planında uluslararası hukuku ve savaş hukukunu hiçe sayarak gerçekleştirdiği bu geniş çaplı operasyonu en güçlü şekilde kınıyorum. Devlet aklını yitirmiş, kibrine yenik düşmüş bu saldırgan tutum Orta Doğu'yu bir uçurumun kenarına sürüklemektedir. Türkiye olarak bizler her zaman olduğu gibi Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bölgesel barışın, adaletin ve uluslararası hukukun yanında durmaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle, hayatını kaybeden tüm sivillere ve bilim insanlarına Allah'tan rahmet diliyor, tüm dünyayı bu vahşetin karşısında durmaya davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Sümeyye Boz...

6.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş Varto'da düzenlenecek Kadın, Kültür ve Doğa Festivali'ne ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bu dönemin öncüleri kadınlardır ve kadın özgürlüğü, özgürlük mücadelesinin en temel direğidir. Kadın hem ekolojik yıkım hem de sömür karşısında direnişin merkezindedir. Şu anda Türkiye'de ve kürdistan'da devam eden ekokırımlar aynı zamanda kadın kırımıyla paralel yürütülmektedir zira kadın ekosistemin ilk sömürgeleştirilenidir. Bu bilinçle, 29-30 Haziranda Muş Varto'da Kürt Kadın Hareketi TJA kimliğimiz öncülüğünde bir festival düzenliyoruz. Kadın, Kültür ve Doğa Festivali bu onarıcı süreçle buluşma alanıdır. Tüm kadınları "..."¹ felsefesiyle kültür, doğa ve özgürleşme ekseninde birlikte yürümeye; doğayı ve yaşamayı savunan bir dayanışmayla demokratik toplumu anlamaya, örgütlemeye davet ediyoruz. Varto, kadınların rengine ev sahipliği yapmaktan büyük memnuniyet duyacaktır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yavuz Aydın...

7.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, infaz koruma memurlarına ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cezaevlerinde görev yapan infaz koruma memurlarımız güvenlik hizmeti görevini yapmakta fakat hâlâ idari hizmetler sınıfında sayılmaktadır. Yani güvenlik hizmeti karşılığında adaletsiz hak teslimiyle karşılaşmaktadır. Ayrıca, infaz koruma memurlarımız için 3600 ek gösterge uygulaması tam yıl ve gün esasına göre düzenlenmelidir. Personelin maaşı yaşam koşullarına göre yeniden ele alınmalı, kira ve ulaşım yükü göz önünde bulundurulmalıdır diyor, Genel Kurulu ve fedakârca görev yapan infaz koruma memurlarımızı saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dilan Kunt Ayan...

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

8.- *Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, idare ve gözlem kurulu kararlarına ilişkin açıklaması*

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İdari gözlem kurulları 2021'den beri yüzlerce mahpusun koşullu salıverme hakkını keyfi gerekçelerle engellemeye devam ediyor. Tekirdağ F Tipi Hapishanesindeki Nihat Şahin ve onun gibi onlarca mahpus otuz yıllarını hapishanede geçirmelerine rağmen pişmanlık dayatmaları ve insanlık onuruna aykırı kararlarla tahliye edilmiyor; bu da yetmez gibi kurul tarihleri altı ay sonrasına veriliyor, kurullar kendilerini mahkeme yerine koymaya devam ediyor. Verilen cezalar yıllarca uzatılarak açıkça hukuka ve Anayasa'ya aykırı davranılıyor. Denetimsiz, keyfi, objektif ölçülerden yoksun idari gözlem kurulu yapısı ve işleyişi acilen değiştirilmelidir. Ceza infazı siyasallaştırılamaz. İnfazda adalet olmadan toplumsal adalet olamaz.

BAŞKAN - Sayın Ferit Şenyaşar...

9.- *Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, İsrail ile İran arasında devam eden saldırılara, demokratikleşme ve barış sürecine ilişkin açıklaması*

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail'in 13 Haziranda İran'a yönelik kapsamlı saldırısıyla başlayan İsrail ve İran arasındaki karşılıklı saldırılar artarak devam ediyor. Yani başımızda yüzlerce uçağın ve yüzlerce balistik füzenin uçtuğu şu sırada iktidar, muhalefet zaman kaybetmeden birleşmelidir. Meclis Başkanı iç cepheyi güçlendirmek için demokratikleşme ve barış sürecine dair kimseden talimat beklemeden tarihî sorumluluğunu yerine getirmelidir. Barış sürecini yürütecek komisyonun Meclis tatile girmeden kurulması elzem hâle geldi. Barış sürecine dair gözle görülür adımlar atılmadan söyleneceklerin ne bir kıymeti vardır ne de inandırıcılığı. Biz toplumun kulağına hoş gelecek bazı güzel şeyler söyler, sonra da bildiğimiz yoldan saldırılarımıza devam ederiz düşüncesi tüm ülkeye kaybettirecektir. Toplumun gözü cezaevinde, Kürt halkının gözü İmralı'da. Hasta ve siyasi tutsaklar bir an önce tahliye edilmeli, hukukta yeri olmayan İmralı tecridi bir an önce son bulmalı.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Aşıla...

10.- *Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, emekli maaşlarına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması*

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Emeklilerimiz Temmuz ayında maaş artışı bekliyor. Maaş artışlarında adaletli ve dengeli bir yaklaşım benimsenmelidir. Emeklilerin kök maaş adaletsizliği de acilen giderilmelidir. Kök maaş sadece bir adaletsizlik değil bir gariplik, bir ucubedir. Nedir Allah aşkına kök maaş? Kök maaşa yapılan artış ilave desteklemeler olmadığı takdirde asıl maaşa yansımıyor ve uçurum büyüdükçe büyümeye devam ediyor. Kök maaş düzenlemesi Meclis tatile girmeden Meclis gündemine getirilmeli ve emeklilerin mağduriyeti hızla giderilmelidir. 14.469 lira olan en düşük emekli aylığı, kök maaş düzenlemesi Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirilmek suretiyle asgari ücret düzeyine yükseltilmelidir, asgari ücret ise en az 40 bin TL olmalıdır diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kezban Konukçu...

11.- *İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, emekli maaşlarına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması*

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Ocak ayında 22 bin olan asgari ücret daha işçilerin eline geçmeden açıklık sınırının altında kaldı. Yoksulluk sınırı asgari ücretin 3 katı. İktidar ve onun Ekonomi Bakanı Şimşek enflasyonu düşürmek için halkın satın alma gücünü baskılıyor. Bugün halk 1 liranın bile hesabını yapıyorsa bunun sorumlusu onlardır. Sermaye emekçinin sırtından semiriyor, bankalar tefeci

faiziyle sofralardan çalışıyor. Saray rejimi bu yağma düzeni sürsün diye var. Asgari ücret temmuzda güncellenmeli, emekli maaşları en az asgari ücret kadar olmalı, vergi dilimleri yükseltilmelidir. Artık yeter, bu yağma, bu soygun son bulmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Vecdi Gündoğdu...

12.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, önce kimlerle uzlaşılması gerektiğine ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yirmi üç yıllık AKP toplumun nefes borularını kesti. Adaletsizlik, hukuk tanımazlık, fakirlik, yoksulluk ve umutsuzluk toplumun üzerine karabulut gibi çöktü. Cumhuriyet Halk Partisinin cumhurbaşkanı adayı hücrede, milletvekilleri, gazeteciler, öğrenciler demir parmaklıklar arasında. Adalet adliyeler yerine sokaklarda aranır oldu. Terör örgütleriyle, vergi kaçırانlarla, gasbendenlerle, faiz baronlarıyla uzlaşmak için çaba harcayanlar önce açlık sınırı altında yaşayan ve en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine yükseltilmesini bekleyen emeklisiyle uzlaşmalıdır. Önce kademeli emeklilik mağdurlarıyla, 7200 BAĞ-KUR prim mağdurlarıyla, esnafla uzlaşmalıdır. Önce temmuzda ara zam bekleyen asgari ücretliyle, ürünü tarlada kalan çiftçisiyle uzlaşmalıdır, barışmalıdır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Adem Yıldırım.

13.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, ülkenin dışarıdan gelecek her türlü tehlikeye karşı uyanık olması gerektiğine ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Teşekkürler Başkanım.

İran eski Cumhurbaşkanı Ahmedinejad yıllar önce ülkesine sızan İsrail ajanlarına karşı bir birim oluşturduklarını ama o birimin başına getirdikleri kişinin de MOSSAD elemanı çıktığını söylemişti. İsrail'in içeriden istihbarat almadan bu kadar üst düzey askerî yetkiliyi öldürmeleri imkânsız. Türkiye'deki ajanlarla mücadele eden MİT, faaliyet gösteren 160 MOSSAD ajanını paketlemişti. İyi bir istihbarat ağı, güçlü bir ordu, güçlü savunma sanayi, güçlü siyasi liderlik yoksa bu bölgede ve dünyada ayakta kalmak çok zor görünüyor. İran örneği açıkça göstermiştir ki kimse içindeki hainleri temizlemeden değil savaşa, mahalle kavgasına bile giremez hâlde gelmiştir. O hâlde herkes içimizdeki İsrailileri çok iyi tanımalı ve ülkemize dışarıdan gelecek her türlü tehlikeye karşı uyanık olmalıdır. Eğer barış istiyorsak savaşa hazır olmalıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ali Karaoba.

14.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, PTT'ye ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'nin en köklü kurumlarından biri olan PTT hizmet alımları, taşeron istihdamı, yönetici atamalarıyla 2019 yılından bu yana zarar ediyor. 2023 yılında 2,3 milyar lira, 2024 yılında 3,6 milyar lira, bu yıl da 4,5 milyar liradan fazla zarar edeceği söyleniyor. Kurumun yeniden yapılandırılması, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve çalışanlar arasındaki ücret adaletini, liyakatli atamaları gerçekleştirmek ve kurumu ayağa kaldırmak için neyi bekliyorsunuz? Emekçilerimize kadro vermek neden bu kadar zor? PTT'de müşavir ve kontrolör unvanıyla mesaiye gitmeden maaş alan personel var mıdır, kaç kişidir? Hizmet alımı yöntemiyle özellikle ayırım, sevk ve dağıtım personeli istihdamı için taşeronlara ne kadar ödeme yapıldı? PTT'nin nasıl zarar ettiği ve emekçilerimizin hakkını neden alamadığıyla ilgili sizlerden açıklamada bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Saffet Bozkurt...

15.- Zonguldak Milletvekili Saffet Bozkurt'un, Karadeniz Ereğli'nin kurtuluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SAFFET BOZKURT (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 18 Haziran 1920'de düşman işgalinden kurtarılan Karadeniz Ereğli'mizin kurtuluş yıl dönümünü idrak ediyoruz. Bu anlamlı gün milletimizin istiklal ve hürriyet mücadelesinin Karadeniz kıyısındaki onurlu bir yansımasıdır. Tarih boyunca stratejik önemiyle öne çıkan Karadeniz Ereğli 8 Haziran 1920'de Fransızlarca işgal edilmiş ancak halkımız on gün süren kararlı bir direnişle şehrinin özgürlüğüne kavuşturmuştur. Bu mücadele sadece silahla değil inanç, kararlılık ve vatan sevgisiyle verilmiştir. 18 Haziran Karadeniz Ereğli'nin kurtuluş gününü kutluyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını, şehit ve gazilerimizi rahmetle anıyor, Ereğli halkını saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Mühip Kanko...

16.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, Amerika Birleşik Devletleri'nin Yunanistan'da kurduğu askeri üslere ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan'daki 9 askeri üssüyle yalnızca bir müttefiklik ilişkisi kurmakla kalmamış, âdeta Yunanistan'ı işgal etmiş, Trakya'nın hemen yanı başına konuşlanmıştır. Bakınız, Dedeoğlu Limanı ülkemize sadece 40 kilometre uzaklıktadır. Lozan Antlaşması gereği bu bölgenin silahsızlandırılması gerekirken Amerika Birleşik Devletleri burada dev bir askeri üs kurmuş; saldırı helikopterleri, binlerce zırhlı araç ve binlerce asker yığmıştır. Tüm bu gelişmelere karşı biz ne yapıyoruz? Hiçbir şey yapmıyoruz, sadece "Takip ediyoruz." demekle yetiniyoruz.

Sayın milletvekilleri, Yunan halkı ve muhalif partiler bile bu işgali protesto ederken Türkiye bu durumu normalleştiremez. Trakya'nın dibine kurulan bu üs sadece Yunanistan'ın değil doğrudan Türkiye'nin egemenliğine yönelmiş stratejik bir tehdittir. Bugün sessiz kalırsa yarın geç kalınır.

BAŞKAN - Sayın Süreyya Öneş Derici...

17.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, yarın Sanayi Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, malumunuz, AKP zeytinliklerin madencilik faaliyetlerine açılmasını kolaylaştırmak için bir yasa teklifi getirdi, yarın Komisyonunda görüşülecek. Dün Bakanlık sunumunda da gördük ki bu yasa teklifi köylünün toprağına, ata toprağına ve geçim kaynağına çökme yasa teklifidir, ihanet yasa teklifidir. Teklifte memleketim Muğla'nın zeytinliklerine de göz dikiliyor. Yarın Milas Akbelen, İkizköylüler de Mecliste olacak ve biz her zaman olduğu gibi, köylüden yana, yaşamdan yana saf tutacağız ve bu yasa teklifi geri çekilene kadar mücadeleden asla vazgeçmeyeceğiz.

BAŞKAN - Sayın Sami Çakır...

18.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, İsrail'in İran'a düzenlediği saldırılara ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, dünya 13 Haziran 2025 tarihinde terörist İsrail'in vahşi, saldırgan, katliamcı ve yayılmacı ruhunun yeni bir yüzüyle uyandı. Gazze'deki katliama, soykırıma ara vermeden devam etmekte olduğu sırada, dünyanın emperyalist devletlerinin zalimden yana duruşunu ve ses çıkarmayışını da fırsat bilerek hukuk tanımazlığıyla İran'a da saldırarak insanlık dışı eylemlerine devam ediyor. Yaşananlardan dünyanın ders çıkarmadığı gerçeği, Birleşmiş Milletlerin varlığının bir hiç olduğunu tekrar görmüş olmamız, bizim çok daha farklı ve fazla ders çıkarmamız gerektiğini ve buradan hareketle yeni baştan bir yol haritası belirlemek mecburiyetinde olduğumuzu işaret ediyor.

“Hazır ol cenge ister isen sulhusalah.” ifadesinde saklı hakikatin gereğini yapma gayretinin önemini takdir ediyor, yarının gerçeğine dünden daha yakın olduğumuz ifadesiyle Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İsmail Güneş...

19.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Endonezya'ya yapılan KAAAN ihracatına ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Vecihi Hürkuş'un imkânsızlık içinde ürettiği ilk Türk uçağıyla başlayan millî havacılık serüvenimiz Nuri Demirağ'ın kurduğu uçak fabrikasıyla umut bulmuş fakat o dönemin siyasi iktidarının destek vermemesinden dolayı ne yazık ki yarım kalmıştır. Bu büyük vizyon yıllarca rafa kaldırılmış, Türk milleti dışa bağımlı hâle getirilmiştir. Bugün ise Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ iktidarıyla beraber bu hayaller yeniden can bulmuş; HÜRKUŞ'tan HÜRJET'e, ANKA'dan ATAK'a, millî muharip uçak KAAAN'a kadar Türkiye artık gök vatanını yerli ve millî imkânlarla savunan güç hâline gelmiştir. Ve bugün gururla söylüyoruz ki KAAAN sadece havalanmadı, dünyaya da açıldı. Endonezya'ya yapılan 48 adetlik KAAAN ihracatıyla Türk savunma sanayisi artık küresel bir oyuncudur.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Vekilim, Uşak Havalimanı'nı da açın, o kadar şey yapıyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bu bir teknoloji zaferi olduğu kadar bir tarihî vefa ve bağımsızlık duruşudur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Uşak Havalimanı'nı da açın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, boş geç onları, boş geç. Allah aşkına ya! Biraz seviyeyi yükselt Ali Bey, milletvekili oldun, iki yıldır yapıyorsun; biraz seviyeyi yükselt, öyle boş işlerle konuşma.

BAŞKAN - Sayın Melih Meriç...

20.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep'in Oğuzeli, Nizip, Karkamış ilçelerinde yaşanan kuraklığa ve zirai dona ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem Gaziantep'in Oğuzeli, Nizip, Karkamış ilçelerinde fıstık ve zeytin ağaçlarının bulunduğu bölge kuraklık ve zirai don nedeniyle tamamen kurumuş durumdadır. Normal zamanda metrekareye 350 kilogram yağış düşerken bu rakam 90 kilografa kadar indi. Etkilenen ağaçlardan üç yıl boyunca hasat alınamayacak. Ziraat Bankası kredi vermiyor, özel bankalara mecbur olan çiftçi aldığı kredi kadar faiz ödemek zorunda kalıyor. Buradan yetkililere sesleniyorum: Önlem alın; sulama sistemlerini yaygınlaştırın; zarar gören çiftçilerin sigorta, tazminat, krediye ulaşım süreçlerini kolaylaştırın; gübre ve mazot desteği verin, kuruyan ağaçların yenilenmesi için hibe sağlayın; üreticiye köstek değil destek olun. Bereket yerine felaket getiren tarım politikalarınızın faturasını çiftçiye ödetmekten vazgeçin.

BAŞKAN - Sayın Nurten Yontar...

21.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, İstanbul Ümraniye'deki Çocuk Evleri Sitesi'nde yaşanan olaya ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, İstanbul Ümraniye'de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı Çocuk Evleri Sitesinde koruma altındaki 5 kız çocuğu çamaşır suyu içerek intihara kalkıştı. Bu olayı ve daha önce yaşanan çocuk istismar vakalarını örtbas etmeye çalışan Bakanlık, çocukların intihar kastı olmadığını söylemekte. Bu bir alarmdır, devlet kurumlarında köklü sorunlar olduğunu göstermektedir. Kurumsal ihmal vardır, bu ihmalin üzerine amasız fakatsız mutlaka gidilmelidir. Çocuklara söz hakkı verilmelidir. Çocuklar suskun bırakılmamalı ve psikolojik destekle birlikte adil bir dinleme süresi işletilmelidir.

Sayın Bakan, artık yeter! Bir kere, sadece bir kere “Evet, ihmal ettik, suç bizde.” diyerek ve olayın sorumlularını cezalandırarak ezber bozun. Çocukların çılgılığına kulaklarınızı tıkayarak değil suçunuzu kabul ederek çözüm üretebilirsiniz.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Tahtasız...

22.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Belediyesine ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, beş ay önce Çorum Belediyesi, bir inşaat mühendisinin inşaat projelerinde değerleri değiştirip usulsüzlük yaptığını tespit ederek mühendis hakkında suç duyurusunda bulundu. Mühendis bir ay cezaevinde tutuklu kaldıktan sonra serbest kaldı. Suçsuzdu, neden tutukladınız; suçluysa, neden serbest kaldı? Yoksa “Bildiklerimi anlatırım.” diye Belediye Başkanını, müteahhitleri, imza atan diğer mühendisleri, imzası olanları tehdit mi etti?

Sayın Aşkın, Hitit Üniversitesinde usulsüz 176 projeyle ilgili performans analizini siz mi yaptırınız yoksa müteahhitler mi yaptırdı? Üniversiteye 176 proje için 4,4 milyon TL ödendi mi? İnceleme yapılan projelerin parasını belediye mi ödedi yoksa müteahhitler mi ödedi?

Sayın Aşkın, Hitit Üniversitesinde ödenen paranın ne kadarı üniversiteye, ne kadarı memura ödendi?

Sayın Aşkın, bundan sonra inşaat performansı analiziyle inşaat ruhsatı verecek misiniz? Usulsüz olduğunu tespit ettiğiniz inşaatlara üniversitenin verdiği performans analiziyle inşaat ruhsatı vermenizin özel bir sebebi var mıdır? Yolsuzluk iddialarının gazetelerde yayınlanmasından sonra bunları tespit ettiniz mi?

BAŞKAN - Sayın Şeref Arpacı...

23.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Denizli sanayicisine ilişkin açıklaması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Başkan Vekili seçilmenizden dolayı şahsınız ve nezdinde tüm Divanı kutlar, görevinizde başarılar dilerim.

Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı, deneyimli gazeteci, Hakan Güladağ'ın köşesinden aktardığı Denizli sanayicisinin çılgınlığını buraya taşımak istiyorum. “Diyorlar ki: ‘Bıçak kemiğe dayandı, tekstil sektörü havlu atmak üzere.’ Ben de diyorum ki: ‘Denizlili sanayiciler havlu atmasın, havlu satsın, ihracat yapsın, ülkeye döviz girsın, istihdam artsın.’”

Bakın, tekstil ve hazır giyimde iki senede toplam istihdam kaybı 300 bin kişiyi buldu. Sadece 2025'in ilk dört ayında 35 bin kişi işini kaybetti. Eğer önlem alınmazsa bu sayı 100 binleri bulacak. Sanayi yoğun bakımda demiştik ama artık komaya girmek üzere. Üreticiyi dinlemeyen üretimi büyütemez. Her fabrika bir kaledir. Unutmayın, sanayi yoksa döviz yok, istihdam yok, savunma yok, huzur yok.

BAŞKAN - Sayın Halil Öztürk...

24.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Ankara-Kırıkkale-Çorum-Samsun Hızlı Tren Hattı Projesi'ne ilişkin açıklaması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Son yıllarda ülkemizde ulaşım alanında yapılan hizmetleri iftiharla takip etmekteyiz. Bu anlamda Ankara-Kırıkkale-Çorum-Samsun Hızlı Tren Hattı Projesi'ne de yine takdirle şahitlik ediyoruz. Ankara'dan Türkiye'nin kuzeyine yapılan ilk demir yolu projesi olan bu hattın, Türkiye Cumhuriyeti'nin prestijine ve ulaşım konforuna ve güvenliğine katkı sağlayacağı muhakkaktır. Seçim

bölgem Kırıkkale'yi de yakından ilgilendiren bu projenin tamamlanmasıyla yolumuz daha açık ve daha berrak olacaktır. Ben, bu vesileyle hava, deniz ve kara ulaşımında ülkemize çağ atlatacak hizmetlere imza atan Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sayın Abdulkadir Uraloğlu Beyefendi'ye huzurlarınızda teşekkürlerimi sunuyorum.

Yine, kendisini ülkemizin kalkınması adına bir şans olarak görüyorum ve Sayın Bakanımızın kıymetli hizmetlerinin devamını diliyor, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aliye Timisi Ersever...

25.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, yaz aylarında yaşanan orman yangınlarına ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaz ayları orman yangınları nedeniyle kâbusa dönüyor ve yangınlarda milyonlarca canlı yok oluyor, yurttaşlarımız evini barkını kaybediyor. 2024 yılında 27.484 hektar orman alanı yandı, bir önceki yıla göre artış yüzde 77. Buradan Hükûmete soruyorum: Orman Genel Müdürlüğü envanterine kaç yeni yangın söndürme uçağı ve helikopter eklendi? Bu yıl mücadele için kiralanan bazı helikopterlerin 350 litre su taşıyabildiğı iddia ediliyor. Bu miktarda suyla yangına müdahale mümkün mü? Arazözlerde 6 personel bulunması gerekirken 2 personelle söndürme çalışmalarına müdahale edildiğı iddiası doğru mudur? Bunlarla bir an önce Bakanlığın ilgilenmesini rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara... Yok.

Sayın Heval Bozdağ... Yok.

Sayın Hasan Öztürkmen...

26.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, dini vakıfların kamu okullarında yaz okulları düzenleyeceğine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Millî Eğitim Bakanlığı bu yaz da kamu okullarını dinî vakıflara açtı. TÜGVA'nın ardından İlim Yayma Cemiyetinin 49 şube üzerinden 88 kamu okulunda yaz okulu düzenleyeceği ortaya çıktı. Yaz okullarında görev alacak eğitimcilerin ücretleri ise müftülükler ve halk eğitim merkezlerinden, doğrudan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden karşılanacak. Bir öğün okul yemeğine kaynak bulunamazken Mili Eğitim Bakanlığı bütçesinden tarikat ve cemaatlere bütçe ayrılmaktadır. İlim Yaymanın devlet okullarına yerleşimi kamu kaynaklarının açık biçimde dinî yapılanmalara aktarılması anlamına gelmektedir, bu bir paralel yapılanmadır. Kamusal alanlar planlı ve programlı şekilde bu yapıya tahsis ediliyor. Bu bir sivil toplum faaliyeti değil, organize bir devralma girişimidir. Değerler eğitimi zaten din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerince veriliyor; din görevlilerinin okullarda görev alması uzmanlık ve pedagojik eğitimden yoksun bir yapının eğitimin içine sokulması demektir.

BAŞKAN - Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu...

27.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, sağlık teknikerlerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; sağlık teknikerlerinin çıktıkları nedir Allah aşkına? 10 Mart 2024'te dönemin Sağlık Bakanı söz verdi, dedi ki: "Sağlık teknikerleri sadece ameliyathaneye sınırlı kalmayacaklar, farklı alanlarda da görev yapacaklar." E, devlette devamlılık olması gerekirken hâlen ortada verilen sözler tutulmamıştır. "Anestezi ve ameliyathane teknikerlerinin yanı sıra acil tıp teknisyenleri ile ambulans ve acil bakım teknikerlerini kapsayan bu talep neden hâlâ yerine getirilmemektedir?" diye Sayın Bakan

Memişoğlu'na soruyorum buradan. Bu kapsamdaki sağlık tekniklerinin yalnızca ameliyathanelerde değil, farklı sağlık alanlarında da görevlendirilebilmeleri yönünde gündemde olan farklı düzenlemeler düşünülmekte midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Cevdet Akay...

28.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, ekonomik krize ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Yurttaşlarımızın büyük çoğunluğu ekonomik krizin gölgesinde, AKP iktidarının reva gördüğü ücretlerle yaşam savaş verip vergileriyle de AKP'nin mutlu azınlığını beslemeye devam ediyor. Beş ayda yurttaşlarımız saniyede 307 bin lira, günde 26 milyar 533 milyon, ayda 801 milyar 500 milyon lira olmak üzere yılın ilk 5 ayında toplam 4 trilyon 6 milyar lira vergi ödedi. Buna karşın, kamu yılın ilk 5 ayında saniyede 411 bin lira, günde 35 milyar 596 milyon lira, ayda 1 trilyon 67 milyar lira olmak üzere yılın ilk 5 ayında toplam 5 trilyon 339 milyar lira harcama yaptı. Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek'e ve iktidara sesleniyorum: Kamuoyuna gerçeklikten uzak mesaj vermek yerine, yönetilemeyen ekonomiye çekidüzen verin, kamuda israfı bitirin.

BAŞKAN - Sayın Talat Dinçer...

29.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Çukurova ve Akdeniz kıyılarında yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Zirai dondan teşvik alamayan çiftçi şimdi de yıkıcı kuraklıkla mücadele ediyor. Plansız sulama ve yanlış tarım politikaları nedeniyle ülkemizin bereketli toprakları olan Çukurova ve Akdeniz kıyıları hızla kuruyor. Tarım iflasın eşiğinde. Tarım ve Orman Bakanı ise çiftçinin sorunlarına karşı sessiz kalıyor, çiftçinin çığlığına kulaklarını tıkıyor. "Köylü milletin efendisidir." diyen Atatürk'ün o eşsiz sözü maalesef günümüzde yok sayılıyor. Bugün çiftçi emekçi değil âdeta köle durumuna düşürülmüş durumda. Bu ihmalkârlık ve sorumsuzluk üreticiyi yok ediyor, ülkemizin geleceğini karartıyor. Kuraklığa karşı Tarım Bakanlığını göreve davet ediyorum. Pamukluk Sulama Barajı'nı bir an önce devreye sokun. İçme suyu ve sulama suyunu, Çukurova'nın kaynağını lütfen devreye sokalım bir an önce, çiftçi öldürmeyelim.

BAŞKAN - Sayın Elvan Işık Gezmiş...

30.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Tirebolu-Torul yoluna ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tirebolu-Torul yolu Giresun ile Gümüşhane'yi birbirine bağlayan en kısa ve stratejik güzergâhtır. Bölgemizin ticari hayatının gelişmesi, İç Anadolu ile Karadeniz arasında turizm açısından bir köprü konumunda olması ve ulaşım ağı açısından büyük önem taşımaktadır. Geçtiğimiz hafta Tirebolu'da düzenlenen yürüyüş ve mitinge katılan yüzlerce vatandaşımız artık bu yolun yapılması, can kayıplarının bitmesi için bir araya geldi, yetkililere sesini duyurmaya çalıştı. Ne yazık ki halkın bu haklı talebine karşı iktidar yetkililerinin cevabı "Sabredin." olmuştur. Artık, Giresunlu ve Gümüşhaneli hemşehrilerimizin sabrı kalmamıştır. Yıllardır tamamlanmayı bekleyen bu yolun yapılmadığı her gün halkımızın canı tehlikededir.

BAŞKAN - Sayın Ayten Kordu...

31.- *Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, yarın Sanayi Komisyonunda görüşülecek olan kanun teklifine ilişkin açıklaması*

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkürler Başkan.

Doğayı, ekolojik yaşamı sınırsızca talan etme hakkı tanıyacak olan bir torba yasayla daha karşı karşıyayız, Sanayi Komisyonu tarafından bilgilendirilen bu teklif anayasal olarak hak ihlalleri içermekle birlikte tüm ekoloji öyküleri ve yaşam savunucuları tarafından kaygıyla karşılanmakta, buna karşı Ankara'ya akacak büyük bir tepkiyle kamuoyuna seslerini duyurmak için hazırlanmaktalar. ÇED raporları işlevsiz kılınarak, ormanlarda kamulaştırma hakkı tanınarak zeytinliklerden meralara, ormanlara, geçim kaynaklarına karşı geliştirilen ve tamamen merkezîyetçiliği dayatan politikalar havamızı, toprağımızı, suyumuzu, kültürel mirasımızı, ortak hafızamızı yok etmeye karşı geliştirilmektedir. Demokratik, özgürlükçü, adil bir toplumsal yaşamı değil kapitalizmi, parayı, rantı, şirketlerin kâr hırsını önceleyen bu yasa teklifi komisyonda dahi görüşülmeden derhâl geri çekilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Ali Fazıl Kasap...

32.- *Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, yeni seçilen Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve Divan üyelerine, İsrail'le ilişkilere ilişkin açıklaması*

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Yeni göreviniz dolayısıyla size ve tüm Divanda yeni seçilen arkadaşların hepsine başarılar diliyorum, tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, AK PARTİ iktidarı döneminde “dostumuz” dediği İsrail ve “Dostluğuna ihtiyacımız var.” dedikleri İsrail için acaba şimdiye kadar bir şey yapabildiler mi? İran'a destek mahiyetinde olsun herhangi bir katkıları oldu mu? İsrail'e giden, Mescid-i Aksa'yı çeviren dikenli tellerin bile Türkiye'den ihraç edildiği, İsrail'in bütün lojistik ihtiyaçlarının Türkiye'den karşılandığı bir dönemde ticaret yasağı getirilmedi, limanların o şekilde kullanılmasına izin verildi ve İsrail'e karşı “one minute” şovdan daha ileriye bir şey yapılmadı ve bu sadece timsah gözyaşları ve kınamalarla geçiriliyor. AK PARTİ döneminde İsrail'in palazlanması en üst düzeye çıkmıştır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Ayça Taşkent...

33.- *Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve aile destekleri sigortasına ilişkin açıklaması*

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) - Teşekkür ediyorum ve yeni görevinizde başarılar diliyorum Sayın Başkanım.

Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından kabul edilen ve Türkiye'de uygulanmayan tek sigorta dalı olan aile destekleri sigortasını sahada çok fazla anlatmış biriyim. Geçtiğimiz yıllarda daha da artan bu taleplerimiz ve sunduğumuz program üzerine AKP seçim öncesinde Aile Destekleri Programı'nı başlatmıştı fakat seçimler bitince bu yıl bu programın uzatılması gerçekleşmedi. Aile yılı dediğimiz bu yılda bu program kaldırıldı. Oysa sigortanın amacı hanelere kurumsal olarak gelir güvencesi sağlamaktır yani kişi, sosyal yardımı lütuf olarak değil bir yurttaşlık hakkı olarak alır. Anlaşılan sizler yoksulluğun yönetilmesini yoksulluğun bitirilmesinden daha kârlı görüyorsunuz ve insanları yardıma muhtaç hâlde tutarak oy devşirmeyi bir yöntem olarak kullanıyorsunuz, en son örneğini bu programı kaldırarak da verdiniz.

BAŞKAN - Sayın Gülcan Kış... Yok.

Arkadaşlar herhâlde ilk 20'ye söz verilip kapatılacak diye düşünüyordu; sürpriz, lütfen sisteme giren arkadaşlar salondan ayrılmasın, her an isimleri okunabilir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Metin İlhan...

34.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, ekonomiye ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Haziran 15 maaşlarında aile hekimlerimizden ve ASM'lerde çalışan hemşirelerimizden kesinti yapılmıştır. Hükûmet dün itibarıyla da aile hekimlerinden alınabilecek sağlık raporlarının büyük bölümüne 250 lira ücret bedeli getirdi. Örneğin ehliyet, sporcu, hac, umre, iş sağlığı güvenliği, akli meleke, tek hekim ve yivsiz av tüfeği raporları için artık vatandaşlarımız para ödeyecekler. Hükûmetin tasarrufu, doğrudan veya dolaylı vergi getirerek vatandaşa yüklemesi kabul edilebilir değildir. Sayın Şimşek, kamuflajlı radarlardan sağlık raporlarına, "Garip gurebadan nasıl para alırım?" derdine düşmüş anlaşılan. Bu topladığı paraları da koşa koşa finans baronlarına, yandaşlara ve emek harcamadan zenginleşenlere faiz diye ödüyor.

Değerli milletvekilleri, en yüksek vergi bizde, en yüksek enflasyon bizde, en düşük alım gücü bizde; en yüksek faiz, en güvenilmez veri, maalesef hepsi bizde ve bu kötü ekonomi yönetiminin müsebbibi AKP.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Önder Aksakal...

35.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Türkiye'nin kaygı verici bir süreçten geçtiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye olarak çok sıkıntılı ve kaygı verici bir süreçten geçiyoruz. Emperyalistlerin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e olan hınç ve kin duyguları geçmiş değildir. Onlar açısından Birinci Dünya Savaşı henüz sonuçlanmamıştır, yüz yıl öncesinin intikamıyla yapıp tutuşmaktadırlar ama bilmelidirler ki dünyanın ilk kurtuluş savaşını vermiş bir milletin evlatları olarak milyonlarca şehidin kanlarıyla sulanarak vatan yapılmış bu topraklar asla küffara teslim edilmeyecektir.

Bugün bir Amerikan Başkanı medyanın karşısına geçip egemen bir devletin cumhurbaşkanına suikast yapabileceğini, saklandığı yeri çok iyi bildiklerini ama bunu yapmayacaklarını çekinmeden sarf edebilmektedir; bu tip bir yaklaşım tarihte görülmemiştir. 21'inci yüzyılda bu yaşananları hiçbir ülke, hiçbir toplum içine sindirmemelidir. Başta komşu İslam ülkeleri olmak üzere emperyalizme karşı olduklarını belirten tüm devletler acilen bir araya gelmeli ve karakteri yok edilmiş bu kirli savaş ortamına bir an önce son verilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Emin Ekmen'in.

Buyurun.

36.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Emek Partisi milletvekillerinin ve bazı illerin baro başkanlarının gruplarını ziyaretine, idare ve gözlem kurullarına, asgari ücrete ve en düşük emekli maaşına, tutuklu Beylikdüzü Belediye Başkanı Mehmet Murat Çalık'a, gelecek hafta görüşülecek zeytinliklerle ilgili kanun teklifine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Başkanım, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Başkanım, bu hafta birçok gruba, siyasi parti grubuna olduğu gibi grubumuza da birtakım ziyaretler oldu. Bu ziyaretlerden biri Emek Partisi milletvekilleri Sayın Sevdâ Karaca Demir ve İskender Bayhan'ın öncülük ettiği Türkiye'de altı aydır birçok işçinin ortak imzası ve tartışmasıyla katılımcı bir

modelle hazırlanmış olan İş Yasası'ndaki ve ilgili yasalardaki bazı değişikliklerle ilgili destek talebiydi. "Barajsız sendika, güvenceli iş ve yasaksız grev" başlığıyla sunulan bu teklifte iş kollarının disiplini veya disiplinsizliği, sendikalaşmanın önündeki engeller, toplu iş sözleşmesindeki tartışmalar, işverenin birtakım yasal haklarının kötüye kullanımı gibi hususlar bir teklif olarak sunulmuştur. Biz buradan AK PARTİ Grubuna bu vesileyle hatırlatmak istiyoruz; işçilerin bizzat hazırladığı, emek verdiği bu teklifin Komisyonunda bir an önce gündeme alınarak, iktidarın da görüşleri doğrultusunda bir ortaklaşma yapılarak yasalaşmasında büyük fayda görmekteyiz. Biz Emek Partisinin milletvekillerine katkıları için teşekkür ediyoruz.

Bugün grubumuzu ziyaret eden bir başka misafir grubu ise Adıyaman, Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Dersim, Diyarbakır, Hakkâri, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van Baro Başkanlarıydı. Bu başkanlarımız -bildiğim kadarıyla- bütün grupları ziyaret etme imkânı buldular ve 17 maddede yeni süreçten, demokratikleşmeden, reform gündeminden beklentilerini ifade ettiler. Bizler de silahsızlanma gündeminden bağımsız olarak Meclisin demokratikleşme gündemini bir an önce hayata geçirmesi, komisyonun kurulması, siyasi partilerin buna davet edilmesi, gerek Sayın Devlet Bahçeli'nin gerek Sayın Erdoğan'ın konuşmalarında ifade ettiği reform ve demokratikleşme gündeminin toplumun tartışmasına açılarak, siyasi partilerin tartışmayı olgunlaştırarak yasalaşma sürecinin başlatılmasını talep ediyoruz. Barolar tarafından sunulan metin özellikle Meclisimizin kurucu rolü, temel hak ve özgürlükler, eşit yurttaşlık, siyaset yapma hakkı, cezaevleri sorunları, kayyum uygulamaları, ulusal ve uluslararası yükümlülükler, yargı bağımsızlığı, araştırma komisyonları, ortak hafıza, yerel yönetimler, dil ve kültür politikaları gibi birçok başlık içeriyordu. Biz baroları bu sürece sundukları katkı nedeniyle tebrik ediyoruz, teşekkür ediyoruz ve grubumuzun da reform, demokratikleşme ve iyileşme anlamına gelebilecek her türlü düzenlemede katkı vermeye hazır olduğunu ifade ediyoruz.

Bugün bir milletvekili arkadaşımız da ifade etti, cezaevi idari gözlem kurulları gerçekten çok sorunlu bir şekilde vazifesini icra ediyor. Çok kısa süre cezaevinde kalmış ama denetimli serbestlik uygulaması nedeniyle birtakım kararlara ihtiyacı olan tutuklular veya mahkûmlar hakkında dahi uzun süreyle elde edilemeyecek gözlemlere dayalı ret kararları verebiliyorlar, infaz hâkimlikleri de bu ret kararlarını kaldırmakta çok fazla istekli değil. Dolayısıyla bir önceki İnfaz Yasası'nda da bu yönde düzenleme vardı. Biz, Adalet Bakanlığından, AK PARTİ Grubundan, cezaevi idare ve gözlem kurullarının bir an önce toplum yararını gözeten ama mahkûmun da haklarını kuvvetli bir şekilde dikkate alan bir anlayışla çalışmalarını sürdürmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkanım, milyonlarca asgari ücretlinin gözü Maliye Bakanlığında, gözü Hükûmette, gözü Sayın Cumhurbaşkanında çünkü 1 Ocakta kararlaştırılmış 22 bin liralık asgari ücret, bugün itibarıyla 25 bin liralık açıklık sınırının gerisine düşmüştür. İster TÜİK'in verilerini baz alalım, ister ENAG ya da İTO'nun verilerini referans verelim, hangi veriyi veya pariteyi baz alırsak alalım, en az yüzde 30'luk bir asgari ücret artışı kaçınılmazdır. Bunun enflasyona etkisinde maalesef iktidar samimi davranmamaktadır. Vergi artışında, birtakım enerji giderlerinde yapılan artışların enflasyona etkisi gözetilmiyor iken asgari ücretin ya da en düşük emekli maaşındaki iyileştirmelerin enflasyona etkisi nasıl dikkate alınmaktadır, nasıl bir yöntemle hesaplanmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Unutulmamalıdır ki asgari ücrette ya da en düşük emekli maaşında yapılacak iyileştirmeler doğrudan öncelikle gıda, sonra da tekstil giderlerine harcanacaktır, hiç kimsenin bundan bir tasarruf yapma imkânı ve gücü bulunmamaktadır. Bu aynı zamanda esnafımızın da birçok sıkıntısının çözülmesi anlamına gelebilecektir. Yoksulluk sınırının 81.733

lira olduğu bir dönemde sadece faiz-kur-enflasyon üçlüsüyle ekonomiyi düzeltereğini zanneden bir ekonomi yönetimine çağrımız, asgari ücretlinin ve en az maaş alan emeklinin temmuz ayı vesilesiyle hatırlanması ve ücretlerinde bir iyileştirme gerçekleştirilmesidir.

Sayın Başkanım, cezaevlerindeki tutuklularla, hükümlülerle ilgili sağlık sorunları birçok kere gündeme geliyor. Son olarak Beylikdüzü Belediye Başkanı Sayın Mehmet Murat Çalık'ın tutukluluk hâlinin kendisinde 15 kiloluk bir kilo kaybı ve âdeta hayati risk oluşturduğuna dair haberler var, bilgiler var. Başta Mehmet Murat Çalık olmak üzere hastalık durumu olan tüm tutukluların behemehâl tahliye edilmesi ve yine bu tutuklu Buca Cezaevine sevk edilmiş bu ve benzeri cezaevi sevklerinin de durdurulması gerektiğini Adalet Bakanlığına hatırlatıyoruz. Tutuklular devlete emanettir, kendilerinin ve ailelerinin cezaevi değişikliği yoluyla da cezalandırılması kabul edilemez. Biz bu vesileyle, başta Mehmet Murat Çalık olmak üzere hasta hükümlü ve tutuklular ve cezaevi nakline maruz kalan hükümlü ve tutukluların durumunu hatırlatmak istiyoruz.

Sayın Başkanım, önümüzdeki hafta görüşülecek bir yasa düzenlemesi zeytinliklerin -icabı hâlinde diyelim- sökülmesine dair bir düzenleme içeriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Gerçekten bu iktidarın, kendi dönemlerinde zeytin ağacı sayısının artırılmasıyla övünen bir iktidarın zeytinliklerin maden ocakları için sökülmesi veyahut da az sonra izah edeceğim şekilde metruk hâle gelmiş, orman vasfını yitirmiş alanlardaki zeytin ağaçlarının sökülmesi konusundaki ısrarını anlamak mümkün değil. Mersin milletvekillerimizin tamamının bu konuda bilgisi var; Sayın Burhanettin Kocamaz'ın yasama teklifi var, burada araştırma önergesi verdi kendisi. Mersin'in başta Gülnar olmak üzere, birçok ilçesinde geçmiş dönemde iktidarın teşvikiyle, tarım orman müdürlüğünün teşvikiyle kurulmuş zeytinlikler var. Bu zeytinlikler kâğıt üzerinde orman vasfı gözüken ama gerçekte ormanla ilişkisi olmayan boş arazilere dikilmiş zeytinliklerdir. Şimdi tarım il müdürlüğü bunların sökülmesini istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Tamamlıyorum efendim, son cümlelerim.

Biz bu zeytinliklerin icare yoluyla yasal bir statüye kavuşturulması -çünkü bu statüde olan zeytinlikler Mersin'de var- keza, 2B formülünde olduğu gibi orman vasfını hiç kazanmamış, yarı orman vasfını yitirmiş alandaki zeytinliklerin sahiplerine satışının sağlanması yoluyla bu sorunun çözülmesini talep ediyoruz. Bir zeytin ağacının meyve verir hâle gelmesi uzun yılların emeğidir. Ne bir zeytin ağacının yerinden başka bir yere taşınmasına gönlümüz razı gelir -Muğla'da olduğu gibi- ne de Mersin'de olduğu gibi bunların sökülmesini kabul etmek mümkün değildir.

İktidarın da bu iki konuya dikkatini çekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun lütfen.

37.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 24 askerin şehit oluşlarının yıl dönümüne, eylem yapan kamu işçilerine; Türkiye Yüzyılı'nın eğitimine, sanayisine, çevre meselelerine, çalışanına ve polisine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum; Değerli Genel Kurulu da saygıyla selamlıyorum.

Bugün 18 Haziran 2025, 24 aslan gibi evlatlarımızın bugün şehit oluşlarının yıl dönümü, terör örgütü tarafından şehit edilmişlerdi; Mehmet Cengiz, Kerim Çeri, Şenol Şentürk sadece bunlardan 3'ü. Onlara minnettarız, Allah'tan gani gani rahmet ve acılı ailelerine bir kez daha sabır diliyoruz.

Ben, size bugün Türkiye Yüzyılı'ndan bahsetmek istiyorum. Türkiye Yüzyılı'nın kamu işçileri bugün eylem yapıyorlar, haklarını arıyorlar, emeklerinin karşılığını arıyorlar. Biliyorsunuz, dün de bahsettik, toplu iş sözleşmesinde yüzde 16 ve yüzde 8 olarak bir zam vereceğini açıkladı Hükûmet ancak bu, beklentinin çok çok altında. Kamu emekçileri yüzde 80 ve ikinci dilim olarak yüzde 25'lik bir beklenti içerisindeydi ve bu rakam elbette ki hiç kimseyi tatmin etmedi, zaten ikinci çeyrekle beraber kamu işçilerimizin vergi dilimleri yüzde 27'lik sınıra girdi. Yani 40-45 bin lira net ücret aldıklarını varsayarsanız, ellerine geçen para âdeta kuşa döndü, 20-25 bin liralara kadar düştü. Ya, öyle bir ülkede yaşıyoruz ki parası olana para kazandıran, yüzde 50 faiz veren bir ülkede emekçiye enflasyonun bu kadar yüksek olduğu bir ortamda ufacak bir zam öngören acımasız bir iktidarla karşı karşıyayız. Biz, 2025 yılı için 28 bin lira asgari ücret önerisinde bulunmuştuk ve demiştik ki: "Eğer yüzde 21'lik açıklanan enflasyon oranında bir sapma olursa yedinci ayda, temmuz ayında bir güncelleme yapalım." Bugün itibarıyla bu rakam, bırakın yüzde 21'i, açıklanan rakamlarla yüzde 29 olarak planlandı, ilan edildi yani hesaplananın neredeyse yarısından fazla bir artış oldu. Elbette ki burada bir güncelleme yapılması lazım. Efendim, asgari ücretle ilgili beklentimizi açıkladığımızda bize hep şöyle geliniyor, deniyor ki: "Asgari ücret enflasyonu körükler." Külahımıza anlatın bunu, zira 2015, 2016, 2018, 2019'da asgari ücrete verilen zam enflasyonun üzerinde olmuş yani enflasyon artmamış. Asgari ücretin enflasyonu artıracak yaklaşımı kaçamak, kaçmak için kullanılan bir argümandır. Biz bugün 29.850 liralık bir ücretin doğru bir ücret olacağını, en düşük emekli maaşının da gene buraya oturtulması gerektiğini ve yılda da iki defa güncelleme yapılmasıyla ancak emekçinin hakkının verilebileceğini söylüyoruz.

Türkiye Yüzyılı'nın eğitimi... Okullar kapanıyor, 1 milyon 200 bin öğrencimiz yaz tatiline girecek ve nitelikli okul bulmakta sıkıntı çekiyor insanlarımız. Nitelikli okul bulmak için mahalle değiştiriyorlar, nitelikli okul bulmak için harcama yapıyorlar. Özel okullara zaten yaklaşmıyorlar, dünyanın en pahalı okullarına sahip Türkiye. İşte, Türkiye Yüzyılı'nın eğitiminin hâli bu. Hadi bunlardan geçtik, okullarda sabun, temizlik malzemesi bulunamayan bir eğitim anlayışıyla karşı karşıyayız.

Türkiye Yüzyılı'nın sanayisi... Bakın, önümüzdeki haftalarda bunu gündemimize alacağız, bununla ilgili bir teklif de getireceğiz. Tekstilci artık bitti, kan ağlıyor. Kapanan işletmeler, artan işsizlikler -ki milyonlarca insan buradan ekmek yiyor- üretim kapasitesi düştü, ihracattaki rekabet gücü kırıldı; yüksek giderler, düşük maliyetler artık tekstildeki insanımızı, iş adamımızı âdeta bitirdi. Acilen kolay finansman kaynaklarına ulaşılmasını sağlamak ve bununla ilgili Sanayi Bakanlığından direkt destek verebilecek bir mekanizmayı da Hükûmetin acilen oluşturması gerekiyor tabii umrundaysa.

Türkiye Yüzyılı'nın çevre meseleleri... Şimdi, birçok vekil de değindi, hayvancılığın bu kadar sıkıntıya girdiği, tarımın bu kadar tartışıldığı bir ülkede siz maden alanları için zeytinlikleri yok edecek bir kanun teklifini Meclise getirdiniz, komisyona gelecek. Komisyonunda bir kere bu uzun uzun tartışıldığında vicdanı olan hiçbir milletvekilinin buna "Evet" diyeceğine ben inanmıyorum çünkü bizim için büyük bir zenginliktir, bizim için servettir, bizim için önemlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sadece zeytinlikler değil orman alanları, meralar, bunlarla alakalı da bu yeni getirilecek olan düzenleme çok ciddi sıkıntılara yol açacak.

Peki, Türkiye Yüzyılı'nın çalışanı, polisi ne durumda? Bakın, atamaların yoğun yapıldığı bir dönemdeyiz. O kadar fazla polis teşkilatından arkadaşımız bana geldi ve sıkıntılarından bahsetti ki onlara da söz verdim, "Mecliste gündeme getireceğim." dedim. Bir, çok ciddi bir mobbing probleminden bahsediliyor polis teşkilatı içerisinde. Tabii, intihar rakamlarının da beraberinde psikolojik problemlerinin de çok ciddi oranda arttığı bu rakamlarla da doğrulanmış. Zira, kamu denetçisinin yayınlamış olduğu bir raporda yüzde 70 ila 75 oranında psikolojik olarak sıkıntı ve problem yaşadıklarına dair de bir rakam ortaya çıkmış. Çalışma süresi çok yüksek, fazla mesai yaptırılıyor, fazla mesailerinin karşılığını alamıyorlar. İntihar olayları olduğunda da biz İçişleri Bakanından tek bir cümle duyuyoruz: Bunların hiçbirisi çalışma şartlarıyla alakalı değil. Ya ailevi meselelere ya başka yerlere atıfta bulunuluyor. Böyle bir ortamda çalışırsanız elbette ki ailevi probleminiz de olur, başka sıkıntılarınız da olur. Polislerimize "Yanınızdayız." deyip polisle vatandaş, işçiyi karşı karşıya getirip özlük hakları söz konusu olduğu zaman da ortadan kaybolan bir iktidarla karşı karşıyayız.

İşte, sizin Türkiye Yüzyılı'nız. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle beraber, bırakın vadettiklerinizi, vadettiklerinizin yüzde 1'ini bile gerçekleştirmekten uzak olan bir iktidarsınız diyorum; teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun lütfen.

38.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Sağlık Bakanlığının uygulamalarına, Sanayi Komisyonunda yarın görüşülecek yasa teklifine ve grup toplantısı çıkışında Cumhurbaşkanına sorulan soruya ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığının; sağlıkçıların, hekimlerin emeğini, hakkını, onurunu hiçe sayan; aklı, danışmayı, bilimi göz önüne almayan uygulamaları devam ediyor. Dünden itibaren polikliniklerine giren hekimler hastalarına bakarken tetkik istemeye çalıştıklarında bunu büyük oranda yapamadıklarını fark ettiler. Acaba sistemde bir sorun mu var diye bakılırken aslında sistemde bir sorun olmadığını ve Sağlık Bakanlığının "Akılcı test" uygulaması adı altında hekimlerin test istemelerini, laboratuvar testi istemelerini sınırlandırdığını öğrendiler. Adına "akılcı test sistemi" diyorlar ve buna göre basamağa göre, uzmanlık alanına göre her hekimin isteyebileceği veya isteyemeyeceği tetkikler söz konusu. Ama bunu yaparken bilimi dışlayan bir anlayışla çalışmışlar, uzmanlık dernekleriyle, üniversitelerle ortak çalışmamışlar, görüş almamışlar, kafalarına göre bir şey yazmışlar. Amaç ne? Amaç, giderleri düşürelim. Niye? Çünkü parayı, hazineyi yandasa oluk oluk akıtacaklar, faiz yükü olarak verecekler, kur korumalı mevduata 2 trilyona yakın para verecekler ama hastanın en temel laboratuvar testlerine sıra geldiğinde orada sınırlama yapacaklar. Öyle garip işler var ki mesela, bir anestezi doktoru tiroit hormonu bakamıyor T3, T4 bakamıyor. Oysa, hekim olanlar bilirler, olacak iş değil çünkü "ameliyatlardan sonra tiroit fırtınası" diye bir şey var, Sayın Başkan bunları çok iyi bilir. Aynı zamanda, mesela, bir çocuk metabolizma uzmanı dahi çocukta LDL kolesterol düzeyine bakamayacak. Yani böylesine hekimleri sınırlandıran, sağlık hakkına erişimi sınırlandıran, sağlıktaki kaliteyi aşağı çeken ve bunu yaparken de sadece tasarrufu, sadece maliyeti düşünen bir anlayışla karşı karşıyayız. Bunu kabul etmiyoruz; bu yanlış, bilimsel değildir. Elbette ki israf önlenmelidir ama israfı önleyeceğiz diye hastaların sağlık hakkına saygı duymayan, bilimsel sağlık hizmeti verilmesinin önüne geçen her türlü uygulamayı da geri çekmek zorundalar, çekmeliler ve âdeta bu durum, hastalara zarar verme noktasına dahi gelmiştir. Bilinmelidir ki, sağlık hizmeti bir bütündür ve bir test, birilerinin önemsemediği bir test dahi eksik olduğunda yeterli sağlık hizmeti verilemez, doğru teşhis konulamaz. Dolayısıyla da Sağlık Bakanlığını bu yanlıştan dönmeye davet ediyorum.

Yine, Sağlık Bakanlığının bir yanlışı daha: Kasım 2024'te bir yönetmelik çıkartıldı "Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği" dediler, aile hekimleri buna "eziyet yönetmeliği" dedi çünkü içerisinde aile hekimlerini sıkıştıran, gelirlerini düşüren, çalışma koşullarını zorlaştıran birçok hüküm vardı. Bunlardan biri de altı ay gelmeyen hasta yüzünden gelirin düşmesi; şimdi altı ay geçti, aile hekimleri ve poliklinikte çalışan hemşireler -çünkü aynı şekilde hesaplanıyor maaşları- maaşlarının, gelirlerinin yüzde 10, yüzde 20 düştüğünü gördüler. Mesela, bir lohusa kadının doğumdan sonra belirli bir periyotta kontrole gelmesi gerekiyor, eğer hasta gelmediyse hekim cezalandırılıyor ve maaşı kesiliyor. Bu olacak iş midir? Şöyle bir örnek veriyorlar, örneği biraz çarpıcı olsun diye söylüyorum, biz imamlarımızın da zor koşullarda çalıştığını, onlar için toplanan paraların onlara verilmediğini ve onların da haklarının görmezden gelindiğini biliyoruz ama hekimler çarpıcı olsun diye şunu söylüyorlar mesela, burada da sözleniş: Cemaat camiye gelmeyince imamın maaşını kesiyor musunuz? Kesmiyorsunuz. Hekimlerin suçu ne, hastalarla bire bir mücadele eden hemşirelerin suçu ne? Ofiste çalışan hemşirelerin maaşını kesmiyorsunuz -kesmeyin zaten- ama böyle bir yönetmelikle böyle bir haksızlığa imza atıyorsunuz. Bu tutumun, bu yönetmeliğin tekrar gözden geçirilmesi şarttır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yarın Komisyonunda çok önemli bir yasa teklifi görüşülecek; bunun adı zeytin kıyım yasasıdır. Açıkça konuşalım, biz AKP'yi tanıyoruz, 2022'de getirdikleri yasanın aynısı, kasım ayında getirmişlerdi, Türkiye ayağa kalktı; çiftçiler, köylüler, sivil toplum, meslek örgütleri, siyasetçiler, biz ayağa kalktık ve o teklifi geri çekmek zorunda kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama unutmuyorlar çünkü söz vermişler. Kime? Kömür çıkaranlara, madencilere, onların taşeronlarına, onların sahiplerine söz vermişler. Bunu çıkaracaklar, illa getiriyorlar. Bir farkla getiriyorlar, o da şu: Bu sefer "zeytin ağacını kesmek" değil de "taşım" demişler. Aklımızla alay ediyorlar; on binlerce, yüz binlerce zeytin ağacını kim, nereden nereye taşıyacak? Kim, nereden nereye taşıyacak; kim denetleyecek, kim takip edecek, kim o zeytinlerin gerçekten taşındığı yerde yaşayabilirliğini ölçecek? Yok böyle şeyler, sadece kamuoyunu kandırırız, biz bu yasayı geçiririz anlayışıyla getirilmiş bir yasa teklifi ve bu zeytin kıyım yasa teklifi baktığınız zaman çok olağanüstü haklar getiriyor; ÇED raporunun gerekliliğini ortadan kaldırıyor, gerektiğinde kamulaştırmasız el atma hakkı veriyor ve bunlar üzerinden de kömür üretiminin artırılması hedefleniyor. Peki, maddenin gerekçesine bakıyorsunuz nereden çıkmış bu ihtiyaç diye: Efendim, kömürden enerji üretmek bizim ithalata bağımlılığımızı azaltacakmış, cari açığımızı aşağı çekecekmiş. Peki, siz hani, daha önce iklim yasası getirdiniz, onu da çekmek zorunda kaldınız çok becerikli bir grup olduğunuz için, onda zaten hani kömürden kademeli geçiş yapacaktınız. Kömürden üretilen enerjinin kirli bir enerji olduğunu, doğayı katlettiğini, atmosfere sülfür saldırdığını, küresel ısınmayı artırdığını ve sayamadığımız onlarca handicap olduğunu siz de biliyorsunuz, herkes de biliyor. Bunu yapmak yerine, kademeli geçiş yapmak yerine, dönüyorsunuz: "Kömürleri daha çok çıkaralım, o arazide zeytin varsa yok edelim."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - E, karşı çıkanlar? "Karşı çıkanlar da sussunlar diye 'Ya, kesmiyoruz da taşıyoruz.' diyelim." Yani aklınızı sevsinler, olacak şey değil. Yani böylesine bir yasanın gerekçesini de gerçekten "Cari açığı azaltacağız." diye nasıl yazdınız, nasıl kaleminiz titremedi; onu imzalarken nasıl yüreğiniz titremedi anlamak mümkün değil. Zeytinlere kıymayın efendiler kıymayın. Zeytinleri serbest bırakın, rahat bırakın. Bin yıllardır siz yokken bu topraklarda zeytin vardı, siz izin vererseniz binlerce yıl daha olmaya devam edecek.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı grup toplantısının çıkışında Türkiye'nin şu anda en önemli sorusunu yine azarlayarak cevaplamadı. En önemli soru ne? Asgari ücrete zam var mı yok mu? Aç insanlar, işçiler, asgari ücrete mahkûm edilenler, yok sayılanlar, görmezden gelinenler, aç kalmasından rahatsız olunmayan milyonlar bu sorunun cevabını bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - “Asgari ücrete zam var mı?” diye sorulduğunda “Cevapladık ya.” deniyor. Cevap ne? “Böyle bir çalışmamız yok.” Nasıl yapmazsınız? Siz seçimden önce “Yılda 4 kez yapacağız.” demediniz mi? Sizin enflasyonunuz, TÜİK enflasyonu, makyajlı enflasyonunuz bile yüzde 39; verdiğiniz faiz yüzde 46, gerçek faiz yüzde 60; gerçek enflasyon, ENAG enflasyonu yüzde 80'lere gelmiş. Siz ayın daha ilk

5 ayında yüzde 15 enflasyonu yakalamışsınız, yüzde 24'e göre zam vermişsiniz. Zaten verdiğiniz 22 bin liralık asgari ücret şu anda 18.800 liraya gerilemiş ve yüzülü yüzülü -hani yüzstüz dersem alınırsınız- bir de “Çalışmamız yok.” diyorsunuz. Bunu kabul etmiyoruz. Milyonların sesine, bırakın milyonların sesini, milyonların midesinden gelen açlık gurultusuna kulaklarınızı tıkamayacaksınız. Biz; işçimizin, asgari ücretlinin, emekçinin sonuna kadar yanında olmaya devam edeceğiz, onların sesini duyun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Para babalarına, faizcilere, kur korumalı mevduata para yatıranlara, köprü geçişlerine, hastanelere, kamu-özel ortaklıklarına ayırdığınız paraların yüzde 1'ini ayırırsanız, yüzde 1'ini ayırırsanız asgari ücretlinin sorununu çözeceksiniz ama siz asgari ücretliyi azarlayarak, yok sayarak, sesini duymazdan gelerek ancak kafanızı kuma gömmüş olursunuz ama eninde sonunda acı gerçekle karşılaşsınız.

Sabrınız için teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdulhamit Gül.

Buyurun lütfen.

39.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kahramanmaraş'ta yarın teslim edilecek deprem konutlarına, İsrail'in İran'a yaptığı saldırılara ve Türkiye'nin 86 milyonun birliği, beraberliği için her türlü hazırlığı yapmaya devam ettiğine, terörsüz Türkiye sürecine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve aziz milletimiz; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Deprem en önemli gündem başlıklarımızın arasında yer almaktadır ve bu konuda, depremin yaşandığı ilk andan itibaren, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde tüm kurumlarımızla ve tüm bakanlarımızla yoğun bir koordinasyonda vatandaşlarımızın yarasını sarmak üzere büyük bir hummalı bir çalışma içerisine girmiştir ülkemiz. Bugün depremden etkilenen 11 ilimizde dünyanın en büyük şantiyesi faaliyet göstermektedir. Gece gündüz vatandaşlarımız güvenli, huzurlu yuvalarına kavuşsun diye çok büyük bir seferberlik yapılmaktadır. Dünyada bunu yapabilecek bir başka örnek de bulunmamaktadır. Tüm dünyada takip edenler de bu hakkı teslim etmektedir. Daha önemlisi, milletimiz Hatay'da, Adıyaman'da, Gaziantep'te, Malatya'da, Kahramanmaraş'ta, Adana'da, Osmaniye'de, Kilis'te, Diyarbakır'da, Şanlıurfa'da, Elâzığ'da ve tüm illerde etkilenen tüm vatandaşlarımızın yaşadığı bir gerçek var ki AK PARTİ, Cumhurbaşkanlığı, Hükûmetimiz milletimizi

asla ama asla yalnız bırakmamıştır ve bırakmayacağız. Yarın da bu anlamda çok önemli bir gelişmeyi yine milletimizle paylaşacağız. Kahramanmaraş'ta Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Azerbaycan Devlet Başkanı Sayın Aliyev'in de katılımlarıyla 250 bininci konutu vatandaşlarımıza teslim edeceğimiz ve yıl sonunda da inşallah depremten etkilenen tüm vatandaşlarımızın güvenli, huzurlu yuvalarına kavuşacağı bir takvim olacak. Yıl sonunda tüm vatandaşlarımız evlerine, yine depremten etkilenen vatandaşlarımız, hak sahiplerimiz evlerine inşallah girmiş olacak. Bu vesileyle, ben emeği geçen herkesi tekrar tebrik ediyorum. Rabb'im bir daha böyle acılar, afetler yaşatmasın. Tüm vatandaşlarımız, depremten etkilenen tüm vatandaşlarımız huzurlu, güvenli yuvalarına kavuşuncaya kadar yanlarında olmaya devam edeceğimizi bir kez daha ifade ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm dünyanın gözü önünde kurulan mekanizmaların, uluslararası kurumların aslında sadece kâğıt üzerinde kaldığı, hukuk fakültelerinde öğretilen uluslararası hukukun, devletler hukukunun aslında haklının değil de güçlünün egemen olduğu bir dünya olduğu, tüm bu ezberleri ortadan kaldıran, tüm bu okunan teorileri ters yüz eden bir pratikle karşı karşıya dünya ve insanlık. Bugün “Ben güçlüysem nükleer silahım da olur ama senin olamaz.” diyen bir haydut anlayış var. Terör devleti İsrail'in Gazze'de yapmış olduğu işgaller, insan hakkı ihlalleri ve soykırımlar yine devam ederken aynı zamanda komşumuz İran'a yapmış olduğu saldırı da asla kabul edilebilir bir saldırı değildir. Maalesef, tüm bu gelişmeler olurken “Ben güçlüyüm ve istediğimi yaparım.” diyen İsrail'in bu anlamda uluslararası mekanizmalar tarafından da engellenememesi insanlık adına çok önemli bir riski ayrıca barındırmaktadır, bir tehdidi barındırmaktadır. İsrail'in tüm bu tutumu sadece bölge için değil, dünya için bir meydan okumadır, tehditkâr bir üsluptur. Bu anlamda, Türkiye olarak İsrail'in bu tutumunun karşısında olmaya devam ediyoruz ve Sayın Cumhurbaşkanımız tüm diplomatik girişimleriyle bu çabayı ortaya koymaktadır. Bildiğiniz gibi, Türkiye, tarafların bir nükleer müzakerede masada oturması için ara bulucu olmuştur. Tüm bu mekanizmalar da işlerken bu masayı da dağıtmaya yönelik, diplomasiyi de ortadan kaldırmaya yönelik tüm bu saldırgan tutumu, barbarlığı, haydutluğu biz bir kez daha kınıyoruz.

Tüm bu çerçevede, Türkiye'nin, 86 milyonun birliği, beraberliği için ülkemiz her türlü hazırlığını da yapmaya devam etmektedir. Türkiye'ye yönelik her türlü sınama ve meydan okumalara karşı Türkiye, gerek savunma sanayisinde attığı adımlarla gerekse yine, ulusal güvenliğe yönelik yapmış olduğu tüm hazırlıklarla Allah'ın izniyle kendisine yönelecek bütün tehditleri bertaraf edebilecek bir güçtedir ve bu gücümüzü de yine artırmayı sürdürüyoruz.

Burada temel bir konu Türkiye'nin güçlü, oyun kurucu bir lider ülke olma yönünde elde ettiği kazanımlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Elbette daha yapacağımız işler, atacağımız adımlar var ama Türkiye hem bölgede istikrarın, huzurun adresi olarak, Türkiye Yüzyılı barışın yüzyılı olarak, istikrarın yüzyılı olarak yoluna emin adımlarla devam edecektir.

Burada önemli olan bir diğer konu, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin de çağrısıyla, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve devletimizin ilgili kurumlarının kararlılığıyla ortaya konan terörsüz Türkiye süreci de yine bu anlamda çok önemli bir tarihsel bir çağrı ve Türkiye Yüzyılı'nın çok önemli bir vizyonudur, çok önemli bir stratejik adımdır. Burada, bölgemizde yaşanan tüm olaylar da aslında bizim iç cephemizi tahkim etmemizin, güçlendirmemizin ne kadar elzem olduğunu, ne kadar hayati olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Tarihi yeniden yazabilmek ve tarihte yeniden oyun kurucu olabilmek öncelikle kendi birliğimizin, beraberliğimizin bu anlamda korunmasıdır, birlik ve beraberliğin sağlanması, daha da güçlenmesidir.

Burada Meclisimize de çok önemli görevler düşmektedir. Terörsüz Türkiye hedefi partisel bir çıkarımdan daha öte, milletimizin çıkarları, ülkemizin çıkarları adına çok önemli bir stratejik vizyondur. Bu vizyona her türlü görüşlerimizi bir tarafa, siyasi çalışmalarımızı ve pozisyonlarımızı bir tarafa bırakarak ülkemizin birliği, geleceği, daha da istikrarı adına başta Gazi Meclisimiz olmak üzere terörsüz Türkiye sürecini buradan hep birlikte uzlaşarak birlik, beraberlik içerisinde sürdürmek ayrıca milletimizin beklediği bir ödevdir. Milletimiz, tüm bu etrafımızda; kuzeyde yaşanan Ukrayna-Rusya, güneyde Suriye’de, Irak’ta, İran’da yaşanan İsrail’in yayılmacı politikaları, işgal politikalarına karşı milletimiz 86 milyon Türk’üyle Kürt’üyle, Alevi’si Sünni’siyle bu anlamda herkes bir olmayı, beraber olmayı ve kardeşliğini daha da ileri noktaya taşımayı arzu etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Milletimiz, bugün, Edirne’den Kars’a kadar, bir kahve köşesinde oturan, bir mahalle meydanında çay içen amcamız, üniversiteye giden gencimiz, daha güçlü bir Türkiye, birlik ve beraberliğiyle yarınlara, yarınki Türkiye’ye daha emin adımlarla ulaşabileceği bir Türkiye hayal etmektedir ve siyasi partilerden, Meclisten de bu birliği daha ileriye taşıması arzusu içerisinde. Biz politik polemikleri de bir tarafa bırakarak milletimizin beklediği neyse onu yapma yolunda yirmi üç yıl ne yaptysak yine yapmaya devam edeceğiz ve birliğimizi, beraberliğimizi, terörsüz Türkiye konusundaki hedeflerimizi gerçekleştireceğiz. Dünyanın neresinde olursa olsun, Suriye’de zulme uğramış bir Kürt de Irak’ta zulme uğramış bir Kürt de bir Ezidi de bir Türkmen kardeşimiz de bizim kardeşimizdir, onların yanında olmaya devam edeceğiz; bunu yapabilecek güce sahibiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Son, toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Ve son olarak şunu da söylemek isterim: Nil’den Fırat’a kadar arzımevut, vadedilmiş topraklar hayali kuranlar bilsinler ki bu topraklar Salâhaddin Eyyubilerin topraklarıdır, bu topraklar Alparslan’ın topraklarıdır ve onların evlatları bu coğrafyada yeniden bir senaryo kurulmasına, yazılmasına, oynanmasına izin vermeyecektir ve bu anlamda bir vadedilmiş topraklar gibi ülkemizi, bölgemizi tehdit eden hiçbir senaryoya izin vermeyeceğiz. Milletimiz büyüktür, Türkiye büyüktür, ay yıldızlı bayrağımız daha güçlü bir şekilde hep dalgalanacaktır. Milletimize güveniyoruz, ülkemize güveniyoruz diyorum, tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın milletvekillerimizin bir dakika taleplerine bir miktar daha devam edeceğiz.

Sayın Şengül Karslı...

40.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı’nın, Su Verimliliği Seferberliği’ne ve Sıfır Atık Hareketi’ne ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - İklim değişiyor, nüfus artıyor, sanayi büyüyor ancak su azalıyor. Bugün Türkiye’de kullandığımız tatlı suyun yüzde 77’si tarımda, yüzde 23’ü evde ve sanayide kullanılmakta. Her damla soframızda ekmek, bardağımızdaki içme suyu, çocuklarımızın geleceği demek.

Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin öncülüğünde başlatılan Su Verimliliği Seferberliği ve Sıfır Atık Hareketi bu toprağın ve bu milletin yaşama iradesinin bir tezahürüdür. Biz bu iradeye sahip

çıkıyoruz çünkü biliyoruz ki suyu kaybeden geleceğini kaybeder. Her bir vatandaşımızı, kurumumuzu, ailemizi suyu verimli kullanmaya davet ediyor, suda sıfır kayıp, gelecekte tam umut için hep birlikte hareket edelim diyorum çünkü bir damla bir gelecek demektir.

BAŞKAN - Sayın Beritan Güneş Altın... Sayın Altın... Yok herhâlde.

Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

41.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, polislerin mesai ücretlerine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Polislerimiz zorlu çalışma koşulları altında, mesai saati gözetmeden, çoğu zaman ailelerinden uzak, hayatlarını tehlikeye atarak görev yapıyorlar. Ancak bu fedakârlığın karşılığı özellikle mesai ücretleri söz konusu olduğunda ne yazık ki yeterince takdir edilmiyor. Polisler kapsamlı eğitim almalarına ve yüksek risk altında çalışmalarına rağmen saatlik ücretleri, en fazla altı ay eğitimle göreve başlayan, görev tanımı kısıtlı ve fazla mesai dahi yapmayan bekçilerin neredeyse yarısı kadardır. Düşük mesai ücretleri sadece maddi bir sorun değildir, aynı zamanda polislerin emeklerinin yeterince değer görmediğinin bir göstergesidir. Polislerimizin hak ettikleri maaş ve mesai ücretlerine kavuşmaları yalnızca onların değil tüm toplumun refahı için bir zorunluluktur.

BAŞKAN - Sayın Utku Çakırözer... Yok.

Sayın Türker Ateş...

Sürprizlere hazır olun.

42.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Göynük'te yapımı devam eden Hasanlar ve Dedeler Göletlerine ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2017 yılında Göynük'te Hasanlar ve Dedeler Göletlerinin ihaleleri büyük bir sevinçle duyurulmuştu. Dönemin Tarım ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu bizzat gelip müjde verdi, "Yatırımlar başlıyor." dedi. Aradan sekiz yıl geçti, 3 Bakan değişti ama ortada hâlâ bir baraj yok. Göynüklülere söz verildi, törenler yapıldı, temel atıldı ama bir türlü tamamlanamadı. 2025 yılına geliyoruz, hâlâ aynı soruyu soruyoruz: Bu göletler ne zaman bitecek? Verilen sözlerin, yapılan ihalelerin, dağıtılan müjdelerin karşılığı ne zaman olacak? Göynük halkı artık laf değil iş bitirmek istiyor, boş temel değil su görmek istiyor. Beklemekten yorulduk, artık icraat zamanı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Başkanım, benim talebim yoktu, teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Hasan Öztürk...

43.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân'ın asgari ücretle ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Temmuz ayı geliyor. Yılın ilk aylık enflasyonu yüzde 5,03 olarak ocakta açıklanınca ilgili bakanlara "Asgari ücrete memura, emekliye seçimde söz verdiğiniz gibi üç ayda 1 zam yapmaya hazırlanın." dedik. Yılın yarısını bitiriyoruz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhân "Asgari ücrete ara zam düşünmüyoruz." diyor. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek TÜİK üzerinde oluşturmuş olduğu baskıyla enflasyonu istediği noktaya taşıma derdinde. Kısaca; emekçiye, emekliye utanmadan zam yapmayacaklar gibi duruyor. Ayrıca, Sayın Şimşek bilançoya bakıp bakıp "Gelirleri nasıl artırırım?

Arap Yarımadası'na gidip nasıl para bulurum?" derdinde, milletin vergi yükü de sırtında. ÖTV zammı konusunda araçlarla ilgili bir çalışmaya yapıldığını gördük. Lakin bugün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Sezai Temelli, içeri girişinizi hemen gelir gelmez gördüm.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Sezai Temelli.

Buyurun.

44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, savaşın şiddetini artırdığına, toplumsal barışa ve yerel demokrasiye, 14-20 Haziran Göç Haftası'na, Sanayi Komisyonunda yarın görüşülecek kanun teklifine ve kamu işçilerinin bugünkü eylemine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi savaş şiddetini arttırıyor, giderek daha da arttıracak. Evet, buna mâni olmanın, engel olmanın yollarını muhakkak aramak zorundayız. Dolayısıyla da risk çok yükseliyor, hem bölge için hem ülkemiz için. Herkes şunu dile getiriyor: “Türkiye için risk artıyor; işte, Irak, Suriye, İran sonra Türkiye.” Neden bizi böyle bir düşünceye sevk ediyor bu gelişmeler? Demek ki bizim kırılganlıklarımız var, demek ki sorunlarımız var, demek ki bu sorunlarla baş edemediğimiz için böyle risklerle karşı karşıyayız. O zaman acele etmeliyiz, o zaman bu riskleri ortadan kaldıracak hamleler konusunda geç kalmamalıyız; bunun yolu barıştır, bunun yolu toplumsal barıştır. Hem barışı hem de toplumsal barışı sağlayacak hamlelerin zamanı gelmiştir, artık geç kalmamak gerekiyor. Bakın, bu konuda, burada, bu mikrofondan sürekli bu çağırıyor yapıyoruz. Dün, mesela, toplumsal barış konusunda cezaevlerini konuşmuştuk; bugün yine toplumsal barış konusunda belki de Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri yerel demokrasiyi konuşmamız lazım. Yerel demokrasi konusunda Türkiye adım attıkça, yerel demokrasisini güçlendirdikçe hem demokrasisini sağlıklı bir zemine oturtacaktır hem de toplumsal barış adına belki de yapılabilecek en güçlü hamleyi yapmış olacaktır. Bugün bu ülkede tam tersine bir gelişme yaşanıyor; 13 belediyede kayyum var, birçok belediye başkanı cezaevinde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı da cezaevinde, Hakkâri Belediye Eş Başkanımız da cezaevinde. Dolayısıyla bu anlamda, Türkiye bu konuyu yeniden mutlaka ve mutlaka düşünmelidir.

Bakın, bir örnek: Akdeniz Belediye Eş Başkanımız Nuriye Arslan ve Hoşyar Sarıyıldız 9 Ocaktan beri tutuklular, 9 Ocaktan beri cezaevindeler. Akdeniz'de kayyum var, Akdeniz ilçemiz perişan durumda. Mersin Akdeniz ilçemiz harika bir ilçedir fakat Belediye Eş Başkanlarımızla ilgili iddianame ortada yok. Savcılığa gidiyoruz “Neden iddianame yok?” diyoruz, savcılık şey diyor: “Tatile çıkacağım, tatilden sonra hazırlayacağım.” Herhâlde tatilde iddianame yazacak ya da tatilde yeni gizli tanıklar arayacak çünkü iddianameye delil olacak hiçbir şey yok, elde var bir tane gizli tanık. Bunun gibi, yerel demokrasiye, Kent Uzlaşısı'na, kent halkının iradesine yönelik açılmış olan bu cephe kapatılmalıdır, bu anlayıştan kurtulmamız gerekiyor. Bakın, Kent Uzlaşısı Türkiye'de kent demokrasisinin önünü açan, demokrasinin önünü açan en önemli adımlardan biridir. Bu minvalde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve çeşitli ilçe belediyelerine yönelik yapılan operasyonda Halkların Demokratik Kongresini ve partimizi suçlayan, Kent Uzlaşısı'nı suçlayan birçok açıklamaya tanıklık ettik. O sırada, bilim insanı, Sosyolog Doktor Azad Barış'ın da adı çok geçti bu konuda; kendisi geçmişte partimizin Genel Başkan Yardımcılığını yapmış, 2023 yılında Diyarbakır'dan milletvekili adayımız olmuş bir araştırmacı, bir sosyolog. Kendisiyle ilgili öyle suçlamalarla karşılaşılıyor ki... Türkiye'deki bütün savcılıklara başvurduk bu konuda, dedik ki: “Bu arkadaşla ilgili bugüne kadar açtığınız bir soruşturma var mı,

herhangi bir takip var mı?” Yok ama dönüp bir bakıyorsunuz kamuoyunda, medyada, basında öyle bir suçlayıcı dil kullanılıyor ki... Bu arkadaş kaçmış. Nasıl kaçmış? Herhâlde illegal bir örgüt olan hava şirketi Pegasus’la kaçmış, Pegasus herhâlde illegal ya da pasaport işini yapan... O pasaporttaki damgalar var, gayet yasal yolla yurt dışına çıkmış, oradaki çalışmalarını sürdürüyor ama kamuoyuna öyle bir anlatılıyor ki. Ortada ne var? Hiçbir savcılık soruşturması yok. Bu konudaki bütün dava dosyalarına baktık, UYAP’a girdik baktık; hiçbir şey yok. Ha, 1 tane bir şey bulduk; 2001 yılında DGM tarafından yargılanmış, DGM. Hani hep beraber kaldırdık, 2000’li yıllarda vesayet rejimini yıkmak için “DGM’lerle olmaz.” dedik ya, o DGM’de yargılanmış, oradan da beraat etmiş. Şimdi, bu savcıya soruyorum: Siz nasıl oluyor da bu isim üzerinden böyle kirli bir propagandayı yapabiliyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ama tabii, savcı savcılığını yapmadığı için bu hukuk dışılığı biz burada konuşmak zorunda kalıyoruz. Dolayısıyla Türkiye’nin en kırılgan olduğu nokta ekonomi olduğu kadar, toplumsal barışındaki bu hastalıklardır, o yüzden bu alanlarda yapmamız gerekenleri mutlaka yapmalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14-20 Haziran Göç Haftası’dır. “Göç” deyince 90’lı yıllar aklımıza geliyor; 90’lı yıllarda boşaltılan köyler, yakılan köyler ve yüz binlerce insanın yerinden, yurdundan edilmesi sonucunda bugün belki de yaşadığımız sorunların birçoğunu hâlâ yaşamak zorunda kalıyoruz. GÖÇDER bir çağrı yapıyor: “Köyümüze geri dönerek onurlu, demokratik bir yaşamı birlikte inşa edelim.” diyor. Evet, köye dönüşün yolları açılmalıdır, hem ekonomik hem sosyal hem de siyaseten bu konuda yapmamız gerekenler vardır. Kaldı ki bunun bir de ekonomik boyutu vardır. Bugün bu boşaltılan köyler nedeniyle aslında kır ekonomisi, tarım ekonomisi ülkede çökmüştür. Bugün yaşadığımız iktisadi sorunların da temelinde yatan en önemli nedenlerden biri, bugün Kürt coğrafyasında tarımın, meraların, ekili tarımın, hayvancılığın tüketilmiş olmasıdır. Bu konuda da yapmamız gerekenler var, geç kalmamalıyız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu; Komisyonun adına bakın, böyle komisyon mu olur? Ama olmuş. Her şey bir arada bir Komisyon ve bu Komisyon bir kanun teklifini görüşmek üzere yarın toplanacak. Görüleceği kanun teklifinin içinde neler var? 2872 sayılı Çevre Kanunu, 3213 sayılı Maden Kanunu, 4342 sayılı Mera Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanıma İlişkin Kanun, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yani velhasıl neyi görüşecekler? Neyi görüşeceklerini ben size söyleyeyim: Yeşil dönüşümü görüşecekler. Hangi yeşil dönüşüm? Hani, hep gelip anlatıyorlar ya; iklim, yeşil dönüşüm. Yeşil dönüşüm dedikleri şu: Zeytinleri imha etme dönüşümü, zeytin ağaçlarını katletme dönüşümü, tarımsal arazileri yok etme dönüşümü. Ne için? Kara enerji için, kömür için, maden için, enerji arz ve güvenliği için yapıyorlar. Bu ülkede enerji arz fazlası var, ne enerji arz sorunu, ne enerji güvenliği sorunu? Böyle bir sorun yok. Burada yapılan bir doğa katliamıdır, insanlık katliamıdır, iklim krizine çanak açmadır. Buna son vermenin yolu bu kanun teklifinin Komisyondan bir an önce geri çekilmesidir. Bakın, daha önce buraya İklim Kanunu Teklifi geldi, geri çekildi; orada çok konuştuk bu çevre felaketinin nelere yol açacağını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Şimdi, 460 bin dekar alanı katledecek olan bir teklif var karşımızda. Bu teklifin bir an önce geri çekilmesini hatta gündeme bile alınmamasını buradan bir kez daha dile getiriyoruz.

Son olarak, bugün Ankara’da işçiler yürüdü çünkü kamu işçilerine teklif edilen zam şu: 2025’in ilk altı ayı için yüzde 16, ikinci altı ayı için yüzde 8; hâlâ dezenflasyon programını emekçiler üzerinden sürdürmek isteyen bir iktidar, bir Hazine ve Maliye Bakanı, bir Merkez Bankası Başkanı var. Emekçiler bu Hazine ve Maliye Bakanını istemiyor, emekçiler bu Merkez Bankası Başkanını istemiyor, emekçiler böyle bir ekonomi politikasına karşı sokaklarda, meydanlarda direniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Enflasyonun müsebbibi emekçiler değildir, enflasyonun müsebbibi emekçiler değildir, yoksul halk değildir, enflasyonun müsebbibi kimse gidin ondan vergi alın, gidin oradan dezenflasyon programınızı yarattın yoksa emekçileri sömürerek değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Cumhur Uzun...

45.- Muğla Milletvekili Cumhur Uzun'un, Muğla’da yapılması planlanan çimento fabrikasına ilişkin açıklaması

CUMHUR UZUN (Muğla) - Muğla’nın seçilmiş Belediye Meclisi, halkının iradesine uygun olarak Muğla’da çimento fabrikası istemediğini açıkça ortaya koymuş, imar planlarını hukuka ve kanuni yetkisine dayanarak iptal etmiştir. Muğla’da yaşayanların temsilcisi olan Belediye Meclisinin buna hem hakkı hem de yetkisi vardır. Muğla’da yapılması planlanan çimento fabrikasının imar planlarını iptal eden Meclis kararına karşı Muğla Valiliğinin dava açmış olması Muğla halkının iradesini yok saymak anlamına gelmektedir. Valiliği bu yanlıştan derhâl dönmeye, vesayetçi anlayışı terk etmeye ve halkın iradesine saygı duymaya davet ediyorum. Muğla Valiliğinin duracağı yer çıkar odaklarının yanı değil, doğasını, yaşam alanlarını, havasını ve suyunu korumaya çalışan Muğla halkının yanındır.

BAŞKAN - Sayın Burhanettin Kocamaz...

46.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Kahramanmaraş'taki park yeri sıkıntısına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, buradan, Kahramanmaraş halkının bize ulaşan bir şikâyetini dile getirmek istiyorum. Kahramanmaraş’ta depremden önce sadece 3 adet katlı otopark vardı. Bunlardan Eski Kışla Katlı Otoparkı depremde ağır hasar aldığı için Yenişehir -katlı- Otoparkı da rezerv alanında bulunduğu için yıkılmıştır. Kalan tek katlı otopark, bin araç kapasiteli Arasta -katlı- Otoparkı’dır. Kahramanmaraş’ın mimari yapısından ötürü çarşı caddelerinde ciddi bir araç park yeri sıkıntısı söz konusudur. Mevcut son katlı otopark ise depremden hasarsız çıkmasına rağmen yıkım kararı alınarak yerine AVM yapılmak istenmektedir. Deprem felaketinden olumsuz etkilenen Kahramanmaraş’ın yeniden inşa süreci sorunlar ve sorumsuzluklarla devam etmektedir. Yetkilileri bu yanlıştan bir an evvel dönmeye davet ediyor, Kahramanmaraş halkını ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Burak Akburak...

47.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, İsrail-İran gerilimine ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Orta Doğu'nun kalbinde alevlenen İsrail-İran gerilimi yalnızca iki ülkeyi değil tüm bölgeyi sarsacak kadar tehlikeli boyuta ulaşmıştır. Çatışmanın gölgesinde İran'da Mossad operasyonlarında yer alan ajanların yüzde 70'inin Afganistan ordusunun eski unsurlarından oluştuğu iddiası basında sıkça yer alıyor. On binlerce Afgan'ın Türkiye'ye yöneldiği ayrıca bir başka gerçek. Kimliği, geçmişi ve niyeti belirsiz unsurların doğrudan ülkemize sızma riskiyle karşı karşıyayız. Devlet olarak; ülkeye giren, şehirlerimize karışan bu insanların kim olduğunu biliyor muyuz? Tıpkı İran'da olduğu gibi başka ülkelerin de istihbarat oyunlarında rol almış yapıların Türkiye'ye sızmadığını kim garanti edebilir? Ortada Türkiye'nin güvenliğini ve toplumsal huzurunu tehdit edebilecek ciddi bir risk var. Bu mesele siyasi hesaplarla değil, ortak akıl ve devlet ciddiyetiyle ele alınmalı, Meclis milletin huzurunu ve sınırlarımızın bütünlüğünü korumakla sorumludur ancak bu konuda esas sorumluluk yürütme erki olan iktidardadır.

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Komisyonların başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimine ilişkin tezkereleri vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Anayasa Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1024)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonu 28. Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15:15'te toplanmış ve kullanılan yirmi (20) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşısında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Feti Yıldız

İstanbul

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Serap Yazıcı Özbudun (Antalya) (15) oy

Başkan Vekili : Murat Alparslan (Ankara) (15) oy

Sözcü : Osman Mesten (Bursa) (15) oy

Kâtip : Rabia İlhan (İstanbul) (15) oy

2.- Adalet Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1025)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan yirmi (20) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşısında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Cumhur Uzun

Muğla

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Cüneyt Yüksel (İstanbul) (14) oy

Başkan Vekili : Orhan Kırçalı (Samsun) (14) oy

Sözcü : Emine Yavuz Gözgeç (Bursa) (14) oy

Kâtip : Oğuzhan Kaya (Çorum) (14) oy

3.- Millî Savunma Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1026)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan on yedi (17) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Hulusi Akar

Kayseri

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan: Hulusi Akar (Kayseri) (14) oy

Başkan Vekili: Refik Özen (Bursa) (14) oy

Sözcü: Zuhal Karakoç Dora (Kahramanmaraş) (14) oy

Kâtip: Mehmet Ali Çelebi (İzmir) (14) oy

4.- İçişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1027)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17 Haziran 2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan on dokuz (19) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Faruk Pınarbaşı

Şanlıurfa

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Süleyman Soylu (İstanbul) (14) oy

Başkan Vekili : Ahmet Erbaş (Kütahya) (14) oy

Sözcü : Kemal Çelik (Antalya) (14) oy

Kâtip : İsmail Erdem (İstanbul) (14) oy

5.- Dışişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1028)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi, ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15:15'te toplanmış ve kullanılan yirmi (20) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Talih Özcan

Düzce

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Fuat Oktay (Ankara) (14) oy

Başkan Vekili : Mustafa Canbey (Balıkesir) (14) oy

Sözcü : Ceyda Bölünmez Çankırı (İzmir) (14) oy

Kâtip : Derya Bakbak (Gaziantep) (14) oy

6.- Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1029)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14:45'te toplanmış ve kullanılan on dokuz (19) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Karaman

Samsun

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Ayşen Gürcan (Eskişehir) (15) oy

Başkan Vekili : İlyas Topsakal (Samsun) (15) oy

Sözcü : Nazım Maviş (Sinop) (15) oy

Kâtip : Mehmet Emin Öz (Erzurum) (15) oy

7.- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1030)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, 28'nci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan on altı (16) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Şamil Ayrım

İstanbul

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Adil Karaismailoğlu (Trabzon) (16) oy

Başkan Vekili : Halil Eldemir (Bilecik) (15) oy

Sözcü : Hulusi Şentürk (İstanbul) (14) oy

Kâtip : Mervan Gül (Siirt) (15) oy

8.- Çevre Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1031)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Çevre Komisyonu, 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14:45'te toplanmış ve kullanılan 22 (yirmi iki) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Yusuf Ziya Yılmaz

Samsun

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Mehmet Galip Ensarioğlu (Diyarbakır) (20) oy

Başkan Vekili : Muhammet Müfit Aydın (Bursa) (20) oy

Sözcü : Ekrem Gökay Yüksel (Balıkesir) (20) oy

Kâtip : Sami Çakır (Kocaeli) (20) oy

9.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1032)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, 28'inci Yasama Dönemi İkinci Devre Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimi için 17/6/2025 tarihinde saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan yirmi (20) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Vedat Bilgin

Ankara

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Vedat Bilgin (Ankara) (16) oy

Başkan Vekili : Orhan Ateş (Bayburt) (16) oy

Sözcü : Ümmügülşen Öztürk (İstanbul) (14) oy

Kâtip : Pelin Yılık (Çankırı) (15) oy

10.- Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1033)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi i-kin-ci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan on dokuz (19) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Yakup Otgöz

Muğla

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Vahit Kirişçi (Kahramanmaraş) (16) oy

Başkan Vekili : Muharrem Varlı (Adana) (16) oy

Sözcü : Adem Korkmaz (Burdur) (16) oy

Kâtip : Ruken Kilerci (Ağrı) (16) oy

11.- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1034)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi i-kin-ci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan yirmi bir (21) adet oy pusulasının tasnifi sonucu, aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Nail Çiler

Kocaeli

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Mustafa Varank (Bursa) (13) oy

Başkan Vekili : Şahin Tin (Denizli) (13) oy

Sözcü : Cevahir Uzkuurt (Niğde) (13) oy

Kâtip : Adem Çalkın (Kars) (13) oy

12.- Dilekçe Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1035)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi i-kinici devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15:15'te toplanmış ve kullanılan dokuz (9) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Mehmet Selim Ensarioğlu

İstanbul

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Sunay Karamık (Adana) (7) oy

Başkan Vekili : Ahmet Salih Dal (Kilis) (7) oy

Sözcü : Behiye Eker (İstanbul) (7) oy

Kâtip : Yıldız Konal Süslü (İstanbul) (7) oy

13.- Plan ve Bütçe Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1036)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu 28. Yasama Dönemi i-kinici devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan yirmi üç (23) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Tahsin Ocaklı

Rize

Plan ve Bütçe Komisyonu Geçici Başkanı

Başkan : Mehmet Muş (Samsun) (22) oy

Başkan Vekili : İsmail Faruk Aksu (İstanbul) (21) oy

Sözcü : Orhan Erdem (Konya) (21) oy

Kâtip : Nilgün Ök (Denizli) (21) oy

14.- Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1037)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi İkinci Devre Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan yirmi beş (25) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Süleyman Karaman

Erzincan

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Mustafa Savaş (Aydın) (19) oy

Başkan Vekili : Yüksel Coşkunyürek (Bolu) (19) oy

Sözcü : Mevlüt Karakaya (Ankara) (19) oy

Kâtip : Durmuş Ali Keskinkılıç (Karabük) (14) oy

15.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1038)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, 2 başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan 18 (on sekiz) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak, TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Suat Pamukçu

İstanbul

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Derya Yanık (Osmaniye) (17) oy

Başkan Vekili : Harun Mertoğlu (Rize) (17) oy

Başkan Vekili : Mustafa Sezgin Tanrıkulu (Diyarbakır) (17) oy

Sözcü : Naci Şanlıtürk (Ordu) (17) oy

Kâtip : Nevroz Uysal Aslan (Şırnak) (17) oy

16.- Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1039)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Avrupa Birliği Uyum Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan 22 (yirmi iki) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak, TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Osman Cengiz Çandar

Diyarbakır

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Burhan Kayatürk (Van) (18) oy

Başkan Vekili : Meryem Göka (Konya) (18) oy

Başkan Vekili : Yüksel Taşkın (İzmir) (19) oy

Sözcü : Zuhal Karakoç Dora (Kahramanmaraş) (19) oy

Kâtip : Ayşegül Doğan (Şırnak) (21) oy

17.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1040)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan 20 (yirmi) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İçtüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Ayça Taşkent

Sakarya

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Çiğdem Erdoğan (Sakarya) (20) Oy

Başkan Vekili : Tuba Vural Çokal (Antalya) (20) Oy

Başkan Vekili : Gamze Taşcier (Ankara) (20) Oy

Sözcü : Pelin Yılık (Çankırı) (20) Oy

Kâtip : Özgül Saki (İstanbul) (20) Oy

18.- Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1041)

17/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip seçimi için 17/6/2025 Salı günü saat 15.15'te toplanmış ve kullanılan 16 (on altı) adet oy pusulasının tasnif sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İç Tüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Hasan Öztürkmen

Gaziantep

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Veysel Tipioğlu (Kocaeli) (9) Oy

Başkan Vekili : Serkan Bayram (İstanbul) (9) Oy

Sözcü : Osman Sağlam (Karaman) (9) Oy

Kâtip : Cemil Yaman (Kocaeli) (9) Oy

19.- Dijital Mecralar Komisyonu Geçici Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptıklarına ilişkin tezkeresi (3/1042)

17/06/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtipseçimi için 17 Haziran 2025 Salı günü saat 14.45'te toplanmış ve kullanılan 9 (dokuz) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyu alarak TBMM İç Tüzüğü'nün 24'üncü maddesi uyarınca Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçilmişlerdir.

Bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Nazım Elmas

Giresun

Komisyon Geçici Başkanı

Başkan : Nazım Elmas (Giresun) (7) oy

Başkan Vekili : Zeynep Yıldız (Ankara) (7) oy

Sözcü : Büşra Peker (İstanbul) (7) oy

Kâtip : Levent Uysal (Mersin) (7) oy

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın Mervan Gül...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e, İsrail'in zulmüne, Siirt'teki yeni cezaevi inşaatına ve adliye sarayı projesine ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle yeni göreviniz hayırlı olsun.

Orta Doğu'daki İsrail zulmünü lanetliyorum ve kınıyorum.

Siirt'imizin yeni cezaevi inşaatı hızla devam etmektedir. Hayırlısıyla 2026 yılında bitirilerek hizmete girmesi için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Yer tahsisı yapılan, 2025 yatırım programına alınan yeni Siirt Adliye Sarayı projesiyle ilgili Sayın Bakanımızla görüşme gerçekleştirdik. Bu görüşmede proje çalışmalarının tamamlanarak ihale sürecinden geçilmesi için gerekli taleplerimizi ilettik. Bu değerli projeyi de Siirt'imize kazandırmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Sayın Bakanımıza ve yardımcılarına, bu süreçte desteği olan herkese teşekkür ediyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Fabrika açın Siirt'e.

BAŞKAN - Söz sırası sizdeydi zaten Sayın Çalışkan.

Buyurun.

49.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, İsrail'in İran'a yönelik saldırısına ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, İsrail, Gazze soykırımından sonra, bölgemizi ateşe sürükleyen politikalara devam etmektedir. Bugün İran'a yönelik saldırı, bölge ülkelerinin, bütün İslam dünyasının tehdit edilmesidir. 22 ülkenin haritasını değiştireceğini söyleyenlerin BOP planı tıkr tıkr işlemektedir. Bu çerçevede, ülkemizde körtüklenen mezhep kışkırtıcılığının bu denli artmasının sebebi de anlaşılmaktadır. Ülkemizin, bu yaşananlara sadece açıklama yaparak değil aktif olarak destek vermesi, tarafını belli etmesi gerekir. Elbette savaş çıkırtkanlığı yapmıyoruz ancak İsrail'in bu tehdidine karşı yürütülen lojistik desteğin sonlandırılması, petrol sevkiyatının durdurulması, İsrail'le ticaretin "Filistin" ismi yazarak devam etmesi değil tamamen sonlandırılması gerekir.

Ayrıca, askerî üslerden istihbarat paylaşımının olduğuna dair net olarak bir bilgi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sibel Suiçmez...

50.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Erzincan-Trabzon demir yoluna ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Ulaştırma ve Altyapı Bakanına aylardır soruyorum Erzincan-Trabzon demir yolu ne oldu diye, Sayın Bakan sorumuzu yanıtsız bırakıp rotayı Samsun-Sarp Hızlı Tren Projesi'ne çeviriyor. Trabzon sadece bir şehir değil, tarihî limanlarıyla bölgesel bir güçtür. Erzincan bağlantısıysa bu kentin Anadolu'yla doğrudan entegrasyonu, Karadeniz'in üretim kapasitesinin iç pazarlara ve dünyaya açılması demektir. Buna rağmen yıllardır her seçim döneminde söz verilen ama bir türlü başlanmayan Trabzon-Erzincan demir yolu için Sayın Bakan tek bir söz dahi etmiyor. Bir kez daha açıkça soruyorum: Trabzon-Erzincan demir yolu ne zaman başlayacak? Tarih verin, takvim açıklayın; Trabzon artık oyalama değil icraat bekliyor, biz laf değil ray görmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Nermin Yıldırım Kara...

51.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İran'dan gelebilecek yeni bir göç dalgasına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

İsrail ve İran arasında yaşanan savaşın, ülkemiz ve bölgemiz için beşerî ve iktisadi kaynakların tahrip olmasına sebebiyet vereceği açıktır. 534 kilometre uzunluğundaki sınırımız, İran'dan gelebilecek yeni bir göç dalgası bizi yine Birinci Körfez Savaşı'ndan sonra ve Suriye'de yıllarca yaşanan istikrarsızlıkta olduğu gibi milyarlarca dolar ekonomik zarara uğratacaktır. Ciddi bir göç dalgası da demografik hareketliliğe sebep olacaktır. AKP iktidarı ekonomik, sosyal, demografik ve siyasal açıdan Orta Doğu'da tehlikeli olan bu krizi sadece safları sıklaştırma malzemesi olarak kullanamaz. Buradan uyarıyoruz: “Yurtta sulh, cihanda sulh” sözünü rehber edinmelisiniz, Lozan Anlaşması'na düşmanlık etmeyiniz. Muhalefeti hedef almayan akılcı ve barışçıl bir politika uygulamalısınız.

BAŞKAN - Sayın Nevroz Uysal Aslan...

52.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, 26 Şubat 2025 tarihinde gözaltına alınıp tutuklanan 16 gence ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler.

Çoğunluğu üniversite öğrencisi olan 16 genç 26 Şubat 2025 tarihinde siyasi soykırım operasyonu ile gözaltına alınıp tutuklandı. Barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüşüne katılan, kendi gelecekleri, eğitim hakları, özgür, demokratik bir toplum için mücadele eden gençlerin özgürlükleri ve eğitim hakları aylardır gasbediliyor. Tutukluluğu istisnai tedbirden devletin baskı aracına dönüştürme politikasını kabul etmiyoruz. Buradan Abdullmuttalip Yardımcı, Harun Türkan, Mehmet Can Aydın, Merve Yeşilyurt, Neval Çaşurluk, Agit Yanar, Mervan Yıldız, Boran Yusuf Aslan, Emirhan Turan, Furkan Ayaz için 20 Haziran Cuma günü 10.30'da Çağlayan Adliyesinde olacağız. Gençlerin dediği gibi; HDK'li olmak suç değildir, milyonlarız, mahkûmunuz olmayız.

BAŞKAN - Sayın Bilal Bilici...

53.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, tutuklu Seyhan Belediye Başkanı Oya Tekin ve Ceyhan Belediye Başkanı Kadir Aydar'a ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Silivri zindanında tutsak edilen Seyhan Belediye Başkanımız Oya Tekin ve Ceyhan Belediye Başkanımız Kadir Aydar Başkanlarımızın yanında olacağımı buradan ifade etmek istiyorum. Halkın iradesiyle seçilmiş olan Seyhan'ın ilk kadın Belediye Başkanı Oya Tekin ve Ceyhan'ın en genç belediye başkanlarından biri olan Kadir Aydar'a yapılan haksızlık ve muamele vicdanları yaralamıştır ve üzmüştür. Bu durum, millet iradesine, demokrasiye ve yerel yönetime yönelik açık bir müdahaledir. Adana halkı, Ceyhanlılar, Seyhanlılar, sandıktaki iradesine sahip çıkacaktır. Adalet yerini bulana kadar mücadelemizi sürdüreceğiz, Başkanlarımızın yanındayız; bu da böyle bilinsin diyorum.

BAŞKAN - Sayın Cavit Arı....

54.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Kaş ilçesindeki Kıbrıs Barajı inşaatına ilişkin açıklaması

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Tarım Bakanına sesleniyorum: Kaş ilçesi Kasaba Mahallesi'nde tarımsal sulama amaçlı olarak projelendirilen Kıbrıs Barajı'nın inşaatı 2015 yılında başlamıştır. Kaş, Kasaba, Dirgenler, Karadağ, Çeşme, Belkonak'ta bulunan 35.170 dekar arazinin sulanacağı bu baraja DSİ tarafından 2015'te başlanıp 2018'de bitirilecek iken hâlâ sorunlarla uğraşılmakta ve bir adım öteye geçilememekte. Buradan çok net soruyorum: Bu önemli olan baraj ne zaman bitirilecek?

BAŞKAN - Genç bir kardeşimizle sonlandırıyoruz, Sayın Gizem Özcan...

55.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Dalaman Çayı'ndan başka havzalara su tahsisine izin verilmesine ilişkin açıklaması

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Teşekkürler Başkanım.

4 Haziran tarihli kararla Muğla'yı besleyen Dalaman Çayı'ndan başka havzalara su tahsisine izin verilmiştir. Muğla'nın su ihtiyacı yakıcıdır. Su Tahsisleri Hakkında Yönetmelik'e göre su kaynakları öncelikle kendi havzası içinde kullanılır. Bazı bilimsel çalışmalara göre, 2041 yılında Muğla'nın içme ve kullanma suyu karşılama oranı yüzde 60'a düşecektir. Sorun bu kadar yakıcıyken ve Dalaman Çayı üzerinde 16 HES varken suyu başka havzaya taşımak ekolojik yıkımı büyütür. Bu plansız ve rant odaklı su politikası hem Muğla'yı hem bütün illerimizi mağdur ediyor. İktidara açık çağrımızdır: Suyla dair kararlar, havza ihtiyaçlarını önceleyen, bilimsel ve planlı olmak zorundadır.

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, ticaret ve sanayi sektöründe yaşanan daralmanın etkilerinin belirlenmesi, halkımızın tamamını buhrana sokan mevcut ekonomik politikaların irdelenmesi, alınması gereken tedbirlerin tespiti ve çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

18/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 18/6/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Selçuk Özdağ ve 22 milletvekili tarafından, ticaret ve sanayi sektöründe yaşanan daralmanın etkilerinin belirlenmesi, halkımızın tamamını buhrana sokan mevcut ekonomik politikaların irdelenmesi, alınması gereken tedbirlerin tespiti ve çözüm yollarının ortaya konulması amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 18/6/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Selçuk Özdağ konuşacaktır. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekonomik kriz ile ticaret ve sanayi sektöründe yaşanan daralma hakkındaki grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Araştırma önergemiz hakkında söz almışken mayıs ayında açıklanan açlık ve yoksulluk sınırı konusunda bazı rakamları hatırlatmak istiyorum. Mayıs ayında 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 25 bin, yoksulluk sınırı 81.734 TL, aylık gıda harcaması 25 bin TL; bekar çalışan bir bireyin yaşam maliyeti ise 32.463 TL oldu. Kaynak: TÜRK-İŞ. Peki asgari ücret ne kadar? 22.104 lira. En düşük emekli aylığı ne kadar? 14.469 TL. Peki mayıs ayının işsizlik oranları nasıl? Geniş tanımlı işsizlik oranı Nisan 2025'te yüzde 32,2. DİSK-AR'a göre geniş tanımlı işsiz sayısı 13 milyon, yıllık artış 2,3 milyon. Türkiye'de şimdiye kadar hesaplanan en yüksek işsizlik oranı ve işsizlik sayısı, kurtarıcı -ben ona "zam bakanı ve vergi toplama bakanı" diyorum- Mehmet Şimşek ve tırnak içinde "ülkeye kimsenin efelenemeyeceği" müjdesini veren Sayın Cumhurbaşkanının iktidarında oluyor. Böylesi bir durum pandemi döneminde bile yaşanmamıştı.

Enflasyon meselesine girmiyorum bile, zira bu iktidar sayesinde enflasyon ve hayat pahalılığı bu ülkenin kaderi yapıldı. TÜİK rakamlarına göre yıllık yüzde 35,41, ENAG'a göre yüzde 71,23. Zam ve vergi bakanı, kurtarıcı Mehmet Şimşek geçen ay vergi gelirlerini artırmak için "Bütün OSB'lerin -yani organize sanayi başkanlıklarının- giriş çıkışlarına, bütün hallerin giriş çıkışlarına vergi memurları koyacağız." dedi. "Bütün büyükşehirlerin giriş ve çıkışlarına, ana arterlerine maliyecileri koyacağız." dedi. Böyle bir açıklama da yapmıştı. Zatıalileri doğan her bebeğin başına bir vergi memuru diksin ve "Niye doğdun?" vergisiyle işe başlasın, gerisi zaten kendiliğinden gelir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bu iktidar zihniyeti yüzünden her alanda ciddi bir çöküş yaşamaktadır. Sabah erken kalkanın darbe yaptığı üçüncü dünya ülkeleri gibi aklına fikir gelenin yeni ve absürt vergiler koyduğu bir üçüncü dünya ülkesi konumuna düşürülen bir ülke hâline getirildik.

Kontrollü ve bilinçli bir yoksullaştırma siyaseti uygulayan iktidar, ülkemizi ve halkımızı büyük bir çıkmaza mecbur bırakmış ve bunun olumsuz etkilerinin her alana sirayet ettiği bir kara döneme itilmiştir. Bu cenderenin altında ezilen geniş halk kesimlerinin üzerindeki baskı ve maruz kaldıkları adaletsizlik duygusu ciddi travmalar meydana getirmektedir.

Ülkenin üretimi ve dolayısıyla refaha açılan kapısı ticaret, sanayi ve katma değeri yüksek yeni teknolojik gelişmelerdir. Son yıllarda özellikle sanayi sektöründeki daralma ve bunun sebep olduğu ekonomik istikrar sorunları ülkemiz ekonomisini ciddi bir varoluş sorunuyla karşı karşıya bırakmıştır. Pandemi süreciyle başlayan yüksek enflasyon ve son yıllardaki yanlış ekonomik politikalar ve yüksek faiz oranları ile kur korumalı mevduat, "carry trade" gibi akla ziyan icraatlar ülke ekonomisine batan geminin malları muamelesi yapılmasına neden olmaktadır. Enflasyon, tüketici fiyatlarındaki fiyat artışları, fahiş artışlar, yüksek faizler firmaların doğal olarak kredi kullanımını zorlaştırmış, ekonomik büyümeyi frenlemiştir. 2025'in ilk çeyreğindeki yüzde 2'lik büyüme gerçekleşmiş olsa da bu oran son beş yılın en düşük çeyreklik performanslarından maalesef biridir. Bu tablo halkın alım gücünün düşmesinin ve ekonomik büyümedeki zayıflama eğiliminin maalesef açık göstergesidir. Sanayideki daralma, artan maliyetler, döviz kuru dalgalanmaları ve yüksek faiz oranları nedeniyle kâr marjlarının daralmasıyla birleşmektedir. Bu olumsuz koşullar yatırım kararlarını olumsuz etkileyerek firmaların yatırımlarından vazgeçmelerine yol açmaktadır.

Tekstil sektörü Türkiye sanayisinin kırılganlığının en somut örneklerinden biridir. Türkiye ekonomisinin istihdam ve ihracat lokomotiflerinden biri olan tekstil sektöründe 2022'nin sonundan bu yana 7.096 firma kaybı ve 298 bin iş gücü kaybı yaşanmıştır. 2023 yılı itibarıyla tekstil sektörünün 276 konkordato başvurusuyla en riskli ikinci sektör olarak öne çıkması da sektördeki riskin büyüklüğünü ortaya koymaktadır. 2025'in ilk dört ayında hazır giyim ve konfeksiyon sektörü ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6 azalarak 5,41 milyar dolara gerilemiş, tekstil sektörü ihracatı ise yüzde 8 düşüşle 3,86 milyar dolara inmiştir.

Ekonomide yaşanan bu kırıma ve çöküşün temelinde yatan sebebin ise siyasi istikrarsızlık ve art niyetli yönetim anlayışı olduğu su götürmez bir gerçektir. Bunun en can alıcı örneği 19 Marttan itibaren yaşanan gelişmelerdir. Bu tarihte siyasi olduğu kesin olan saiklerle başlatılan operasyonların birkaç aylık dönemde ülkeye maliyeti 2 trilyon lirayı geçmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Yine, fazladan ödenmek zorunda kalınan faiz yükü yıllık 550 milyar TL olmuş, dış borca eklenen 500 milyar TL ve reel büyümede yaşanan 600 milyar TL kayıp, dolardaki artışla birlikte kamu-özel-iş birliği projeleri için ödenecek 150 milyar TL de bonusu olsa gerek.

Geçtiğimiz Kurban Bayramı'nda Türkiye'de ilk defa enerji üretiminde fazlalık yaşanması ise bir başka yakıcı sorunla karşı karşıya olduğumuz gerçeğini gözler önüne sermiştir. Bir başka ifadeyle, üretilen enerji tüketilen enerjiyi geçmiştir. TEİAŞ'ın yenilenebilir enerji dâhil üretim kapatma talimatı verdiğini de hatırlatmak isterim.

Ezcümle, umutsuzluk üreten ve ülkeye aidiyet duygularını örseleyen bu nevi yanlış siyasi ve ekonomik politikaları ile adaletsiz vergi düzenlemeleri başta olmak üzere, reel sektörü ve dolayısıyla halkımızın tamamını buhrana sokan söz konusu ekonomi politikalarının irdelenmesi, reel sektörde daralmaya ve hatta bitmesine neden olan nedenlerin araştırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ...çözüm yollarının ortaya konulması ve yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması talebinde bulunuyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkürler. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ PARTİ Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubunun, ekonomi politikaları ve adaletsiz vergi düzenlemeleri hakkındaki grup önerisi üzerinde söz aldım.

Bu vergi düzenlemeleri deyince aklıma ilk, bayramda millete kurulan tuzaklar geldi. Sayın Maliye Bakanı vergi toplayamayınca bu görevi Sayın İçişleri Bakanına devretmiş. Sayın İçişleri Bakanı da "O iş bende, sen merak etme. Ben bu milletin nasıl soyulacağını iyi biliyorum. Her 10 kilometrede bir radar koyarız, bunlar tatil yerine gidene kadar bunları soyup soğana çevirebiliriz." demiş. Edirne'nin, Keşan'a bağlı Yayla Sahili var, Yayla köyü. Orada babadan kalma evine giden bir memur arkadaşım "Bayramda hiç olmazsa tatil yapalım, gidelim dede evinde, baba evinde -orası da sahil köyüdür- orada dinleniriz." dedi. "Ben gidene kadar ödediğim radar cezasıyla Bodrum'da tatil yapardım." dedi.

SUAT PAMUKÇU (İstanbul) - Hızlı gitmeseydi.

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Çok hızlı gitmiş.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Bakın, bir şey söyleyeceğim: Hızlı gitmesin ayrı, tuzak kurma ayrı. Devlet tuzak kurmaz. Devlet tuzak kurar mı ya? Yani sosyal hayatta, siyasi hayatta kurduğunuz tuzakları getirdiniz, vatandaşa yollara da kurdunuz, tuzakçı Hükümet oldunuz.

Ekonomiyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum önce, toplanan vergilerden bahsetmek istemiyorum. Türkiye'de toplanan verginin üçte 1'i sadece KDV'den toplanıyor yani kurumlar vergisi ve gelir vergisi toplamı, toplanan KDV kadar. Vergi toplayamıyor Hükümet. Niye? Vergi oranlarını yüksek tutuyorsunuz, millet hiç vergi vermiyor. Daha sunulabilir bir miktar çıkarsa millet beyanname verir. Beyanname vermeyen çok mükellef var.

Reel sektörden bahsetmek istiyorum arkadaşlar. Ben Kocaeli Milletvekiliyim. Kocaeli, organize sanayi bölgesinin çok olduğu bir yer, limanların olduğu bir yer. Üretim gerçekten düştü; bunu bir muhalif milletvekilinin şikâyeti olarak ele almayın, gerçekten çok düştü. İnsanlar, ihracatçı kan kusuyor. Niye? Döviz baskıladınız. Döviz fiyatları aşağıda duruyor, tedarik ettiği malzemelerin artışını önleyemiyorsunuz, dolayısıyla ihracatçı... Bunun gibi turizm gelirleri de düştü. Gidin, turizm bölgeleri bomboş. Bayramda bütün turistik sahalar bomboştu; Muğla öyle, Antalya öyle, Aydın öyle, İzmir öyle. Niye? Fiyatlar artıyor fakat döviz altta kaldığı için fiyatlarınızda bir denge kuramıyorsunuz, ekonomiyi yönetemiyorsunuz daha doğrusu. Bir ülkede yedi yıldır kriz olur mu ya? Ekonomilerde kriz bir sene, bilemedin, iki sene; yedi sene kriz olmaz, bunun ismi nedir biliyor musunuz? “Siz ekonomiyi yönetemiyorsunuz.” demektir. Krizler içerisinde yedi senedir ekonomi yönetilemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakika daha alabilir miyim?

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Bakın, genel bir kaidedir, savunma harcamaları yükseldikçe toplumun refah seviyesi düşer. Bizim savunma harcamaları ne kadar yükseldi; alın, bakın ama savunmayla ilgili meselelerde “Yirmi yıldır Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine herhangi bir yeni silah girmedir.” diye açıklamalar var. Bunu -dün davet etmiştim- Sayın Savunma Bakanı gelip açıklasın bize. Savunma harcaması artmadığı hâlde refah seviyemiz aşağı düşüyor. Bir dengesizlik var. Ekonomi yönetimi; adımız Ahmet, Allah’a emanet, salmışsınız gidiyor.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, söylemeyi unuttum, önergeyi destekliyorum.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ümit Özlale.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birinci Sanayi Devrimi sonunda Osmanlı İmparatorluğu’nun gerilemesi hızlanmıştı, İkinci Sanayi Devrimi sonucunda imparatorluk çöktü. Üçüncü Sanayi Devrimi’nde biz Asya ülkelerinin kalkınmasına, gelişmesine sadece tanıklık ettik. Şimdi önümüzde Dördüncü Sanayi Devrimi var. Bu Dördüncü Sanayi Devrimi hepsinden daha yıkıcı, daha yakıcı. Ve maalesef, hem sanayicimiz hem de tüccarımız şu dönemde, son üç dönemde ne Sanayi Devrimi’nin gerekliliklerini yerine getirebilecek olan kredilere erişebiliyor ne de günü kurtarabiliyor. Burada YENİ YOL Grubunun çok haklı şekilde getirdiği önergeyi irdeleyebiliriz ama ben daha çok bu iki dakikalık süre içerisinde çözüm önerileri üzerinde durmak istiyorum. Birinci çözüm önerisi şudur: Önümüzdeki dönemde tabii ki emekçiye bir ara zam gerekiyor. Peki, KOBİ’lerin üzerindeki yani sayıları 3 milyon üzerinde olan küçük ve orta ölçekli işletmelerin üzerindeki bu personel ek maliyetlerini giderebilecek bir paket hazırlıyor muyuz? Henüz hazırlamıyoruz. İlk olarak bunu yapmamız lazım; eğer bizler gerçekten ücret artışlarını destekliyorsak -ki destekliyoruz- bunun küçük ve orta ölçekli işletmeler üzerindeki maliyetini, personel maliyetini de mutlaka dikkate almalıyız.

İkincisi, bazı sektörleri; tekstil gibi, hazır giyim gibi emek yoğun sektörleri asla göz ardı etmemeliyiz. Maalesef gerçeğimiz şudur: Türkiye, ihracatı da sanayileşmeyi de tekstil ve hazır giyimle öğrendi. Dolayısıyla tekstil ve hazır giyim sektörlerine “Artık, Türkiye’nin bu sektörlerden çıkması gerekiyor.” diye açıklamalar yapmak, bu sektörlerin önemini göz ardı etmek, bence doğru bir

yaklaşım değil. Sayın Şimşek'e benim en büyük eleştirilerimden bir tanesi şudur: Olaylara bir finansçı gözüyle yaklaşıp iktisatçı gözüyle yaklaşmadığı için Türkiye'deki istihdam dengesini, Türkiye'deki sanayicilerin içinde bulunduğu durumu, Türkiye'deki ticareti, KOBİ'lerin içerisindeki durumu göz ardı ediyor. Mesela, bir terim var, "zombi şirketler" diye bir terim kullanıyor. "Zombi şirketler" demek, gerçekten Türkiye'de alın teriyle bir şeyler üretilip o ürettiğini satan şirketleri hakir görmek demektir; bunlardan bizim vazgeçmemiz gerekiyor. Uzun dönemli problemlerde de en temel çözüm önerimiz şudur: Bizden, teknolojiyi geliştirmek kadar teknolojiye uyum sağlamamız da bekleniyor. Dünyadaki bütün gelişmiş ülkeler kalkınma süreçlerini, gelişmişlik süreçlerini sadece teknoloji geliştirerek değil üretilen teknolojiye uyum sağlayarak başarmışlardır. Bu konuda herhangi bir adım atılmıyor. İkincisi, iklim değişikliği. İklim değişikliğiyle uyumlu bir sanayi politikası izlenmiyor. Üçüncü olarak da Türkiye'de küreselleşme süreci bitti ve biz, bölgesel ekonomilere doğru gitmeye başladık. Bu yeni bölgesel ekonominin ihtiyaçlarını biz bir türlü anlayamıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) - Son olarak da savunma sanayisinden bahsedeceğim. Sanayi ve ticaretin sorunlarını savunma sanayisinden ayrı tutmak olmaz. Ben, Türkiye'nin savunma sanayisindeki yatırımlarını çok olumlu buluyorum gerçekten de. Ve tarihsel sürece baktığınız zaman, savunma sanayisine yatırım yapmadan gelişmiş, kalkınabilmiş bir ülke bulamazsınız. Burada ama yapmamız gereken şey şudur: Savunma sanayisinde küçük ve orta ölçekli şirketleri de o ekosisteme dâhil etmeniz lazım, bu bir. İkincisi: Gerçekten savunma sanayisinde bir teknoloji geliştirdiğiniz zaman -ki geliştirenler var- bunu bizim diğer sektörlerle aktarmamız lazım; bunu ben son derece önemli buluyorum yani savunma sanayisi tek başına hiçbir ülkenin gelişmesine, kalkınmasına yardımcı olmaz ama oradaki bir mühendisin geliştirdiği bir çözümü siz diğer sanayi sektörlerine aktarabilirseniz o zaman bütüncül bir kalkınmayı gerçekleştirebilirsiniz diyorum.

Türk sanayicisini, Türk tüccarını bu dönemde mutlaka desteklememiz gerektiğini düşünüyorum. Aynı gemide farklı güvertelerde olduğumuzu hatırlatıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Akın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Ekranları başında bizleri izleyen bütün halkımızı da buradan dostça selamlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, aslına bakarsanız YENİ YOL Grubunun önermiş olduğu araştırma önergesi bizce kıymetli. Türkiye'deki yaşadığımız ekonomik krizin detaylarını ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Ancak maalesef hem ekonomik kriz boyutu hem de bu yaşadığımız sürecin değerlendirilmesinde ortak, şeffaf bir şekilde tartışmalar yapamıyoruz. Bu vesileyle şunu söylemek isterim: Ülkemiz bu ağır krizin içerisinde ve enflasyon oranları maalesef gizlenmeye çalışılıyor. TÜİK verilerine değil ama ENAG verilerine göre baktığımızda yüzde 70'i geçen bir enflasyonla karşı karşıyayız. Ortalama olarak bakıldığında, son üç yılda kira artışları yüzde 400 artmış durumda. Buna karşılık olarak da hem emekçilerin hem de çalışanların ücretleri, maalesef, bu dengelerle karşılaştırıldığında çok ciddi bir şekilde açlık ve yoksulluk sınırının çok altında kalmış gözüküyor. Aslına bakarsanız biz bu meselenin adaletli bir şekilde, sağlıklı bir şekilde çözülebilmesi için mevcut rejimin gözden geçirilmesini ve bu rejim vasıtasıyla ortaya çıkan kriz düzeltilmeden asla yapılabilecek bir şey olmadığını düşünüyoruz.

Nedeni şu: Bu kriz, aslına bakarsanız, örneğin 19 Mart darbesiyle ortaya çıkan, yaşanmış olanın faturasını düşündüğümüzde bunların hepsi emekçilere fatura edilmeye çalışılıyor. Vergiler arttırılıyor ve son zamanlarda yaygın bir şekilde bu açığı gidermek için inanılmaz bir şekilde, devletin memuru vasıtasıyla halka pusu kurularak, trafik cezaları yükseltilerek ceza kesilmeye çalışılıyor. Böyle bir sistem içerisinde ekonomiyi tartışmak, sağlıklı çözümler üretmek maalesef mümkün değil ve her türlü yasa bu ülkede, bu Mecliste, maalesef, Anayasa'ya rağmen, eleştirilmiş, itiraz edilmiş, değiştirilmesi istenmiş olmasına rağmen geliyor. Dün Sanayi Bakanıyla bir toplantı yaptık, konu Maden Yasası'yla ilgiliydi. Maden Yasası'nı görüşürken gördüğümüz durum şudur: Aslına bakarsanız Türkiye'nin ekonomik krizini çözmek için Sanayi Bakanlığı, üretime dönük ve aynı zamanda bu üretim içerisinde işçilerin çalışmasına dönük herhangi bir politika üretmek yerine bir madenle ilgili yaygın bir siyaset üretmeye, doğayı ve her türlü bizim varlıklarımızı, yer altı varlıklarımızı talan etmeye çalışan bir siyaset üretmeye çalışıyor. Benim kanaatim şudur: Türkiye'nin mevcut ekonomisinin çözümü konusunda siyaset üretemeyenler, buna dönük herhangi bir laf üretemeyenler, politika üretemeyenler artık her şeye el koymaya çalışmaktadır. Karşımızda bir Sanayi Bakanı var, inanın, tablo olarak şöyle gözüküyor: Bir tarafta halkın malını, mülkünü, varlıklarını, zeytinlerini, ormanlarını yağmalamaya çalışan bir zihniyet ama bunun karşısında devletin var olan temsilcisi neredeyse şirket temsilcisi gibi karşımızda konuşuyor. Diyoruz ki kendisine: Ya, bu halkın parasıyla siz orada yaşıyorsunuz, halka mı hizmet edeceksiniz yoksa şirketlere mi hizmet edeceksiniz? "Bizim görevimiz bu şirketleri desteklemektir." diyor açıkçası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İBRAHİMAKIN (Devamla) - Şimdi geline aşamada, evet, bu ülkede gerçekten bir yabancılaşmanın artık sonuna geldiğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Şu andaki mevcut durumda öyle bir yasal düzenleme yapılmaya çalışılıyor ki inanın sadece zeytin, orman değil; şu anda Cumhurbaşkanının uhdesinde oluşturulmuş olan bir kurul vasıtasıyla madenlerin, kritik madenlerin, özellikle stratejik madenlerin aranması konusunda her türlü yetkiyle donatıldığı bir durumla karşı karşıyayız. Yani şunu söylemek istiyorum: Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin her tarafında, her toprağımızda, her meramızda korkunç bir şekilde bir yağma politikası yapılacağı gösteriliyor. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. Biz, yarın, Türkiye'nin her tarafından bu meseleye itiraz eden yurttaşlarımızla beraber bu Mecliste bu yasaya karşı mücadele edeceğiz.

Bakın, halk ne istiyor, yaşayanlar ne istiyor? Zeytininden ormanına, madenlerinden merasına, hayvanlarına sahip çıkan insanlar ne istiyor; maden şirketleri ne istiyor diye bakacağız. İnanın bu maden şirketlerinin yönetiminde bulunan şu anda AKP'li 4 vekil var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Şunu söylemek istiyorum: Bu Maden Yasası karşısında bu halkın mücadelesi çok daha yükselerek devam edecek. İnanın, halktan yabancılaşmış ve kopmuş bir iktidarla karşı karşıyayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Ertuğrul Kocacık.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye, 2002 yılından bu yana AK PARTİ iktidarlarıyla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde her alanda büyük bir dönüşüm ve kalkınma süreci yaşamaktadır. Bu süreçte sadece ülkemizin değil bölgemizin ve dünyanın kaderini değiştiren adımlar atılmıştır.

2018 yılında milletimizin iradesiyle hayata geçirilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, hızlı karar alma mekanizmalarıyla bürokrasiyi azaltarak ülkemizin karşı karşıya kaldığı krizlere etkin çözümler üretmiştir. Pandemi, Rusya-Ukrayna savaşı, küresel ekonomik dalgalanmalar ve 6 Şubat depremleri gibi büyük sınamalara rağmen Türkiye, büyüme ve kalkınma yolundaki hedeflerine kararlılıkla ilerlemektedir. Ve şimdi de katil İsrail'in çevre bölgemizde yaptığı zulümle karşı karşıyayız. Bugün savunma sanayisinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha anlıyoruz. AK PARTİ iktidarları döneminde savunma sanayimiz “yerli ve millî üretim” anlayışıyla âdeta bir destan yazmış, 2002 yılında yüzde 20 olan yerlilik oranı bugün yüzde 80'lere ulaşmıştır. Türkiye bugün savunma sanayisinde dışa bağımlılıktan kurtularak kendi teknolojisini üreten bir ülke hâline gelmiştir. İHA, SİHA'larımız dünya çapında oyun değiştirici bir güç olarak sahada kendini kanıtlamış; Bayraktar, KIZILELMA, Akıncı ve ANKA gibi projelerle havacılıkta çığır açılmıştır. Mavi vatani koruyan MİLGEM Projesi'yle üretilen yerli savaş gemilerimiz denizlerdeki gücümüzü artırırken ALTAY tankı, ATAK helikopteri ve HİSAR savunma sistemleri gibi projelerle kara ve hava savunmamız güçlendirilmiştir. Ayrıca, yerli ve millî füzelerimiz ve millî muharip uçağımız KAAN, savunma sanayimizin ulaştığı zirveyi göstermektedir. Bugün Türkiye sadece kendi ihtiyaçlarını karşılamakla kalmıyor, aynı zamanda 170'ten fazla ülkeye savunma sanayisi ürünlerini ihraç ediyor. Hatta geçtiğimiz günlerde, tanıtımında bazı kesimlerin “Kalorifer peteğine benziyor.” diyerek akıllarınca dalga geçtiği millî muharip uçağımız KAAN'ın ilk etapta 48 adet olmak üzere Endonezya'ya satışına yönelik mutabakata varılmıştır; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde kararlılıkla yürütülen millî teknoloji hamlesinin bir sonucudur ve Türkiye Yüzyılı vizyonumuzun en somut göstergelerindendir.

Değerli milletvekilleri, enflasyon sadece Türkiye'nin değil tüm dünyanın mücadele ettiği bir sorundur. Ancak biz enflasyonla mücadeleyi sadece bir ekonomi politikası olarak değil bir devlet görevi, bir millet meselesi olarak görüyoruz. Geçtiğimiz yıl haziran ayında başlattığımız dezenflasyon süreci aralıksız ve tavizsiz bir şekilde sürdürülmüş, piyasa katılımcılarının on iki ay sonrası yıllık enflasyon beklentisi, haziranda geçen yılın aynı ayına göre 7,2 puan gerileyerek yüzde 24,6 olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ERTUĞRUL KOCACIK (Devamla) - AK PARTİ olarak uyguladığımız bütüncül politikaların sonucu olarak beklentilerdeki bu iyileşmenin sürekliliğini çok önemli görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken belirtmek isterim ki bizler milletimizin bize verdiği emaneti aynı kararlılıkla taşımaya, Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla daha güçlü ve daha müreffeh bir Türkiye için çalışmaya devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a liderliği ve vizyonu için bir kez daha teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Mardin ve Muş Baro Başkanlarına “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Mardin ve Muş Baro Başkanları şu anda Genel Kurulumuzda dinleyici locasına gelmişlerdir. Kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, orman varlıklarımızın yangınlara karşı korunması için yaz aylarında çıkması muhtemel orman yangınlarını önleme, hazırlık ve mücadele aşamalarında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

18/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 18/6/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, orman varlıklarımızın yangınlara karşı korunması için yaz aylarında çıkması muhtemel orman yangınlarını önleme, hazırlık ve mücadele aşamalarında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 18/6/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İYİ Parti Grubu adına Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaz aylarında çıkması muhtemel orman yangınları için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla vermiş olduğum önerge üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Benim burada bu konuşmayı yapacağım anda Erdemli ilçemizin Elbeyli Mahallesi’nden bir yangın haberi aldık, yangının kontrol altına alındığı haberi yüreğimize su serpti. Vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerini iletiyor, söndürme çalışmalarına katkı koyan herkese teşekkür ediyorum.

Ülkemiz orman yangınları riskinin en fazla arttığı aylara girmiştir. Dolayısıyla orman varlıklarımızın orman yangınlarına karşı korunması büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, çıkacak muhtemel orman yangınlarını önleme, hazırlık ve mücadele aşamalarında yaşanan sorunların mutlaka çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Orman yangını sırasında yanan sadece ağaçlar ve bitki örtüsü değildir, tabiatla bütünleşen ve buralarda yaşayan binlerce canlı da yaşanan orman yangınlarında hayatını kaybetmektedir. Ülkemizde, orman yangınlarına yönelik bir dizi önlem alınmasına, halk eğitimlerine, kamu kurumlarıyla yapılan yardımlaşma ve iş birliğine rağmen hâlen orman varlıklarımızı yeterince koruyamıyoruz. Böylece son beş yıl içinde toplam 216.278 hektar orman alanı mahvolmuştur. Her yıl binlerce hektarlık orman alanı zamanında müdahale edilemediği ve söndürme işlemlerinde geç kalındığı için yok olmaktadır.

Ülkemizin orman varlıkları 23,4 milyon hektar olarak Bakanlık kayıtlarında yer almakta. Bu rakamlara göre her ne kadar orman varlıklarımız yıllar içerisinde artmış gibi görünmüş olsa da aslında ormanları geliştirme ve genişletme amacıyla toprakla buluşturulan yeni tohum ve fidelerin bulunduğu alanlar da orman varlıkları arasında gösterilmektedir. Bu alanların ormana dönüşmesi yıllar alacağından yanan yerlere yapılan ekimlerin yanı sıra, asırlık yetişmiş mevcut orman alanlarına ayrı bir önem verilmeli ve korunmalıdır.

Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemizin ormanlarının büyük bir bölümünün yangın tehdidiyle karşı karşıya olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu nedenle, ülkemizin kendine ait yeterli yangın söndürme filolarının oluşturulması bir an evvel gereklidir. Bu filolar zamanında kurulmadığı için her yıl kiralanan İHA'lara, yangın söndürme helikopteri ve uçaklarına milyarlarca lira para ödemek zorunda kalıyor, verilen bu yüksek paralara rağmen yangınları zamanında söndürmekte geç kalıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz son üç yılda yangın söndürmede kullanılmak üzere Rusya'dan kiralanan 75 hava aracına toplam 3,7 milyar TL ödemiştir. Rusya Acil Durumlar Başkanlığından kiralanan hava araçları arasında 1 milyar 364 milyon TL'ye kiralanan 8 adet İHA ve 1 milyar 364 milyon TL'ye kiralanan 14 adet yangın söndürme uçağı da yer almıştır; böylece Rusya'ya 8 adet insansız hava aracı için 14 uçak parası ödenmiştir.

Ülkemizde orman yangınları konusunda en büyük görev Orman Genel Müdürlüğüne düşmektedir. Orman Genel Müdürlüğü, bu yıl iki ayrı ihaleyle, çoğunluğu yangın söndürme helikopteri olmak üzere 17 adet hava aracı kiralama ihalesine çıkmıştır. Geçtiğimiz yıllarda ortaya çıkan orman yangınlarında gece görüşlü helikopterlerin olmayışı geceleri söndürme çalışmalarını aksatmış ve bu durum büyük tepkilere neden olmuştur. Orman Genel Müdürlüğü tarafından bu yıl gece görüşlü helikopter kiralayıp kiralanmadığı da tam olarak bilinmemektedir fakat şunu hepimiz çok iyi biliyoruz ki kapsamlı bir yangın söndürme filosu kuramaz ve gerekli önlemleri zamanında alamazsak gelecekte ormanlarımızda gölgesinde soluklanacağımız bir tek ağaç bile bulamayacağız diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Birol Aydın.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Malum, yaz geldi, orman yangınları her yıl canımızı, ciğerlerimizi yakıyor. Bu yıl ihmal ve sorumsuzluk nedeniyle tek bir ağacımızı dahi kaybetmek istemediğimizi hep beraber biliyoruz. Bu konuda her türlü tedbiri almak, artık âdeta bir millî güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Bu nedenle, İYİ Parti Grubunun vermiş olduğu önergeye destek verdiğimizizi ifade etmek isterim.

Diğer taraftan, uzun zamandır bölgemiz de âdeta yangın yeri. Akıl, vizyon sahibi kadrolar, yönetimler bugün Irak'ta, Suriye'de, Libya'da, Yemen'de, Lübnan'da, Filistin'de olup bitenleri vaktiyle gördü ve işaret etti. Bu akıldan ve bu vizyondan uzak olan ama vicdanı olan, izanı olan insanlar da yaşadığımız bu sonuçlar üzerinden sağlıklı bir değerlendirme yapma imkânına hiç şüphesiz sahiptir.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Bahçeli'nin İsrail-İran çatışmasına dair ortaya koymuş oldukları tutumu, duruşu, sözleri, net duruşu değerli ve kıymetli gördüğümüzü ifade etmek isterim ancak bir kaygımı da ifade etmek isterim, o da bu net duruş 7 Ekimden itibaren Filistin için de söylenmiş ve gösterilmişti ancak 7 Ekimden bu yana somut hiçbir adım atılmamıştı. Bugün, umarız, Amerika Birleşik Devletleri İran'a açıktan bir saldırı karşısında olduğu zaman Türkiye'mizin bu net tutumu somut adımlarla bir desteğe dönüşebilir, bu kaygımı özellikle ifade etmek isterim.

Değerli arkadaşlar, artık odadaki fili açık açık konuşmanın vaktidir. Tıpkı İstiklal Harbi'nde olduğu gibi "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır." bu sathı Gazze'dir bugün, Kudüs'tür bugün, Tahrân'dır bugün; o sathı bugün bölgemizdir, Orta Doğu'dur.

Değerli milletvekilleri, sizler de biliyorsunuz ki İran kolay olanı tercih edebilirdi, seçebilirdi. Bush'tan Trump'a, Amerika Birleşik Devletleri'nin başına gelen yönetimlerdeki liderlere "Dostum." diyebilirdi. Ekonomik istikrar adına doğrudan ya da dolaylı İsrail'le ticareti tercih edebilirdi. Bir kısım bölge ülkeleri gibi Amerika Birleşik Devletleri'ne haraç verip iktidarını sürdürebilirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BİROL AYDIN (Devamla) - Ama İran bunu tercih etmedi, İran boyun eğmedi, bunu bilelim. Buna göre, İran'a yönelik bugünkü operasyon karşısında bütün siyasi partilerimizin ve milletimizin makul duruşunu, vaktizamanı geldiği zaman caydırıcı unsurları Türkiye olarak kullanacak hâle gelebilmemiz gerekir diye ifade ediyorum. İçimizden bazıları, atılan her bir füzeye, Tel Aviv'e düşen füzeye mezhep gözüyle, İrancı gözüyle, şu gözüyle, bu gözüyle bakanlar; ben de diyorum ki bu kadar saflık olmaz, bu kadar Amerikancı ve Amerikan hesaplarına cümle kullanılmaz; gerçekte yüzleşelim. Madem net bir duruşumuz var sözde, o zaman uygulama ve politikalarımızı da bu netlik çerçevesinde yerine getirelim.

Köle olmayacağımızı, boyun eğmeyeceğimizi bütün bir milletimize ve bütün bir coğrafyaya haykırılım diyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Dilan Kunt Ayan.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, orman yangınları bu ülkenin giderek derinleşen yapısal krizlerinden yalnızca biri ama bu meselenin sadece yanan birkaç ağaç meselesi olmadığını çok iyi biliyoruz. Biz, bugün, yanmakla kalmayan, talan edilen, satılan, peşkeş çekilen, yok edilen bir doğadan söz ediyoruz. Adına "doğal felaket" diyorsunuz ama bu bir doğal felaket değil arkadaşlar; adına "doğal felaket" dediğiniz, maalesef ki talana davet edilen bir kıyımdan ibaret. Ancak meseleyi sadece teknik bir afet riski olarak ele almamız gerekiyor. Asıl mesele ne biliyor musunuz? Ekolojik adalet meselesi. Bizim bunu çözmemiz gerekiyor. Bakın, Türkiye her yıl irili ufaklı yüzlerce orman yangınıyla karşı karşıya kalıyor. Son beş yılda 216 bin hektar orman alanı yanmış yani bu, İstanbul'un 3 katı büyüklüğü demek. Yine, 2011 yazında Akdeniz ve Ege'de yangınlar yaşandı. Yine, geçen sene Diyarbakır Çınar'da Mazıdağı'nda yangınlar yaşandı ve 12 yurttaşımız yaşamını yitirdi. Buna dair siz ne yaptınız -o yangınlara- arkadaşlar? Müdahale dahi edemediniz. Neden edemediniz söyleyeyim mi size? Çünkü Türkiye'nin elinde yeteri sayıda yangın söndürme uçağı yok. Ama size sorsalar ne yapıyorsunuz siz?

Yine bir sermaye oluşturunuz, helikopter kiralyorsunuz, yine şirketleri zengin ediyorsunuz. Peki, bu yöntemin bir başka boyutu ne? Şu an, yakın tarihte Meclise gelecek. Ne yazık ki doğa üzerinde bu yağma politikası bugün de hız kesmeden sürüyor. 13 Haziranda AKP tarafından Meclise sunulan yeni bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız, nur topu gibi bir paket daha geliyor. Madencilik ve enerji şirketlerinin önündeki son denetim ve izinleri engellemeyi, ortadan kaldırmayı amaçlıyor. Yine, ÇED üzerindeki süreçlerini hızlandırıyor, ruhsat denetimini yok sayıyor, “kamu yararı” adı altında, yetkileri oluşturmuş oldukları Cumhurbaşkanlığı yardımcılarındaki bir kurula devrediyor. Şimdi, bu teklifin en çarpıcı yanına gelelim arkadaşlar, hazır olun; teklifin imza sahipleri kim biliyor musunuz? Maden şirketi patronları yani AKP milletvekilleri. İğdır Milletvekili Cantürk Alagöz... Kim bu? Şirketi Giresun’da çevre tahribatına yol açan. Yine, AKP Batman Milletvekili Ferhat Nasıroğlu, Manisa Soma’da işçileri eylem yapmak zorunda bırakan patron. Bakın, devam ediyor; Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı, Türkiye’nin en büyük altın ihracatçılarından olan Ahlatcı Holdingin akrabası. Bitmiyor liste; Sudan’da altın arayan şirketlerle anılan Denizli Milletvekili Şahin Tin de teklifin imza sahiplerinden. Bunun adı ne biliyor musunuz arkadaşlar? Bu açıkça çıkar çatışmasıdır, bunun adı açıkça sermayeye mevzuat oluşturmaktır, bunun adı açıkça halkın ve doğanın değil vekiller eliyle Meclisi mevzuat oluşturmaya itmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Bunun adı bundan başka bir şey olamaz.

Yine, Karadeniz’de HES’e direnen bir kadının sözleriyle aslında bitirmek istiyorum. Ne demişti? “Bu dere bizim alın terimiz. Biz bu suyla büyüydük.” demişti. Peki, bu sözler neden bu Mecliste yükselmıyor değerli arkadaşlar? Çünkü devlet doğayı savunan köylünün önüne jandarma gönderirken maden patronları ise bu Mecliste vekiller eliyle yasa çıkarmaya çalışıyor. Biz bu yağma yasasına da bu talan düzenine de karşı olduğumuzu buradan ifade edelim. Yaşamı, doğayı, emeği, suyu, ormanı, zeytinliği, köylüyü, köylüleri savunmaya devam edeceğiz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Sayın Aliye Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE COŞAR (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin yaşadığı en önemli doğal afetler arasında orman yangınları yer almaktadır. Orman yangınlarıyla birlikte sadece ormanlarımız değil doğal hayat, biyoçeşitlilik, iklim ve su kaynakları da zarar görmektedir. Yaşadığımız süreçte AKP iktidarının maalesef deprem ve orman yangınlarından ders almadığını görüyoruz. İktidarın bu beceriksizlikleri telafisi güç zararlar doğurmaktadır. Burada asıl soru şudur: Orman yangınlarına ne kadar hazırız? 2021 yılında cumhuriyet tarihimizin en büyük orman yangını olan Manavgat orman yangınına yaşananlardan birisiyim. On gün süren ve 75 bin hektarlık ormanlık alanın küle döndüğü o yangında yaşanan ihmalleri anlatmakla bitiremeyiz. O tarihte yapılan hatalar bugün de aynen devam etmektedir. 2021 yılında, yangın dönemine hazırlık sürecinde dönemin Bakanı Pakdemirli, Türk Hava Kurumunun uçaklarını seçmek yerine bugün de olduğu gibi yabancı uçak ve helikopter kiralama yoluna gitmiştir.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde Akdeniz ve Ege coğrafyası dağlıktır. Buralar için manevra kabiliyeti yüksek, Türk Hava Kurumunun da envanterinde olan küçük tonajlı yangın söndürme uçakları gereklidir. Bu uçakları bizler 2021 yılında Manavgat yangınında göremedik çünkü ihaleye girmeleri bile engellenmişti. Yine, Manavgat orman yangınında ilk günlerde yangın söndürme uçağı görmedik, yangın söndürme helikopterleri bile yoktu. Tek tip “ben bilirim” modeliyle bütün ülkenin yangınla mücadelesine karar veren kişi yüzünden on gün boyunca süren yangında Manavgat, Gündoğmuş, Alanya, Akseki ve İbradı ilçelerimizde 59 mahalle yangınlardan zarar gördü, 75 bin hektarlık orman ve

tarım alanı kül oldu ve 8 vatandaşımız da hayatını kaybetti. İktidarın beceriksizliği yüzünden -bizim de şahit olduğumuz gibi- birçok yer müdahale edilemeden yandı, vatandaş kendi imkânlarıyla söndürmeye çalıştı. Bir bölgede yangın on gün sürüyorsa orada iktidarın beceriksizliği ve kusuru vardır. Peki, bundan ders alındı mı? Maalesef hayır. Kesimi üç yıl süren, yangında zarar gören ağaçları ihaleyle sattınız. Bu bedelle yangınzedelerin evlerini yapmak yerine onları borçlandırarak ev yaptınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Bu da yetmezmiş gibi yanan ormanları birçok yerde ranta açtınız. AKP'nin yangınla mücadele anlayışı yangından mal kaçırmaaktır. Manavgat ve Ege'de orman yangınlarının sorumluluğunu hiçbir zaman üzerinize almadınız.

Değerli arkadaşlar, bugün yapılması gerekenler açıktır. Orman yangınlarıyla mücadelede personel eğitimi eksiksiz yapılmalı, orman köylülerinin yer alması sağlanmalı, yangın söndürme uçaklarında çeşitlilik ve verimlilik artırılmalıdır. Yaşadığımız deprem ve orman yangınlarından artık ders alın, ormanlarımıza sahip çıkın; bunu da yapamıyorsanız istifa edin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mestan Özcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti tarafından verilen muhtemel orman yangınlarını önleme, hazırlık ve mücadele aşamalarında yaşanan sorunların araştırılmasına ilişkin Meclis araştırması önergesi vesilesiyle AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve bizleri ekran başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin ciğerleri olan ormanlarımız yaz aylarında ne yazık ki büyük bir yangın tehdidi altındadır. Bu tehdit sadece ağaçlarımızı değil havamızı, suyumuzu biyoçeşitliliğimizi ve geleceğimizi de hedef almaktadır. İşte bu sebeple orman yangınlarıyla mücadele konusu sadece bir çevre meselesi değil bir millî güvenlik ve gelecek nesiller meselesidir. 2002 yılında yüzde 20,8 olan orman alanımız Orman Genel Müdürlüğümüzün kararlı ve planlı çalışmalarıyla yüzde 30'a yükseltilmiştir. Bu artış lafla değil fidanla, alın teriyle, teknolojiyle sağlanmıştır.

Ormanları artırmak kadar onları korumak da hayati önem taşımaktadır. Bakanlığımız 2025 yılı yangın sezonuna da daha kapsamlı bir hazırlıkla girmiştir. Bugün itibarıyla 27 uçak, 105 helikopter, 14 İHA, 1.786 arazöz, 2.742 ilk müdahale aracı, 831 iş makinesi ve 25 bin eğitimli personel yangınla mücadelede yedi gün yirmi dört saat görev başındadır. Ülke genelinde 184'ü akıllı olmak üzere 776 yangın gözetleme kulesi, İHA'lar, mobil ekipler ve yapay zekâ destekli sistemlerle ormanlarımız gece gündüz izlenmektedir. Türkiye, yangın tespiti ve yönteminde İHA kullanan Avrupa'da ilk, dünyada 2'nci ülkedir. Bu teknolojik üstünlük sayesinde yangına ilk müdahale süresi 2003'te kırk dakika iken bugün on bir dakikaya düşürülmüş, hedef ise on dakikanın altına inmektedir. Ayrıca, 4.796 yangın havuzu ve göleti hazır hâle getirilmiş, riskli bölgelerde 1.600 farklı noktaya araç ve ekipman konuşlandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; yangınla mücadele sadece devletin değil milletin de görevidir. Bu anlayışla bugüne kadar 131 bin orman gönüllüsü sisteme dâhil edilmiştir. "Orman Benim" kampanyasıyla vatandaşlarımızla birlikte yol kenarları, orman içleri temizlenmiş, yangına sebep olabilecek atıklar toplanmıştır. 25 bin köyde yapılan toplantılarla 1 milyondan fazla vatandaşımıza, ayrıca, 35 bin çobana, avcıya, arıcıya ve 250 bin öğrenciye eğitim verilmiştir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ama yangınlar önlenememiştir!

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Meteorolojik erken uyarı sistemiyle yangın çıkma olasılığı günler öncesinden tahmin edilmekte, personel ve araçlar bölgeye önceden de sevk edilmektedir. Orman köylerine traktör destekli su tankerleri dağıtılmış, orman içi yolların bakımı yapılmış, yangın emniyet yolları ve şeritleri düzenli olarak kontrol edilmiştir. Bu sayede yangınla mücadelede hem önleme hem söndürme hem de yeniden ağaçlandırma adımlarında güçlü bir kurumsal kapasite oluşturulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MESTAN ÖZCAN (Devamla) - Elbette siyasi tartışmalar Meclisin doğasında vardır. Ancak yangınlar üzerinde hizmet siyaseti yerine itham siyaseti üretmek ormanda ter dökken işçimizin, helikopter pilotumuzun, orman gönüllüsünün ve Bakanlık çalışanlarının emeğini yok saymak olur. Biz ormanla savaşıyoruz, biz yangınla savaşıyoruz, bizim davamız yeşilin davasıdır. Bu mücadele siyasetin değil milletin ortak mücadelesidir; doğaya, ağaca, toprağa ve yaşama saygı duyan herkesin bu mücadeleye omuz vermesi gerekmektedir.

Bu vesileyle, başta hayatını kaybeden orman kahramanlarımız olmak üzere yangında canı pahasına mücadele eden tüm personele şükranlarımı sunuyorum. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Tarım ve Orman Bakanlığımızın, özellikle Orman Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü bu stratejik ve kararlı çalışmaları desteklediğimizi güçlü bir şekilde buradan ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, çalışanlara ara zam rakamının belirlenmesi için yürütülecek çalışmaların belirlenmesi amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

18/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 18/6/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

18 Haziran 2025 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından, çalışanlara ara zam rakamının belirlenmesi için yürütülecek çalışmaların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan -12368 grup numaralı- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 18/6/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini açıklamak üzere Heval Bozdağ.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, asgari ücret bir ülkedeki en düşük yasal ücret düzeyini gösteriyor ve özellikle düşük gelirli çalışanların geçimlerini sürdürebilmeleri açısından hayati bir öneme sahip. Türkiye gibi yüksek enflasyon ülkesinde ise asgari ücret sınırlı bir kesimin aldığı ücret değil artık, ortalama ücret durumuna gelmiş durumda. Ülkenin çalışanlarının yarısından fazlası bu ücretle geçinmeye çalışıyor, daha doğrusu geçinemiyor. Alım gücü çok hızlı bir şekilde düşüyor, bu ülkenin en az yarısı en temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor, alamıyor, tüketemiyor, çocuklarını besleyemiyor, okula gönderemiyor. OECD verilerine göre, 5 çocuktan 1'i okula aç gidiyor. Olması gereken, yılda bir kez belirlenen asgari ücretin yıl içinde yeniden değerlendirilmesi, gerekli ara zammın yapılması. Ekonomik ve sosyal açıdan bir zorunluluk hâline gelmiş durumda bu artık ama iktidarınız buna kör ve sağır. Enflasyon sınıfsal bir meseledir. Geniş halk kesimlerinin; ortalama ücretle, emeğiyle bütün gün çalışan ve geçinmeye çalışan milyonların talebidir ara zam. Yoksulun enflasyonu ile zenginin enflasyonu da bir değil artık, farklı sosyal sınıf ve kesimlerin enflasyonları da farklı.

TÜRK-İŞ verilerine göre, mayıs ayı 4 kişilik ailenin aylık gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 25 bin lira, yoksulluk sınırı ise 81 bin lira. Bu ülkede en düşük emekli maaşı 14.469 lira, asgari ücret 22.104 lira yani 4 kişilik bir aile bu parayla, bu asgari ücretle gıda ihtiyacını bile karşılayamaz duruma gelmiş. Dünyada yıllık gıda enflasyonu yüzde 6, Türkiye'nin gerilediği söylendiği hâlde gıda enflasyonu yüzde 32,4; böyle bir gıda enflasyonu gerçekliğimiz var. İktidar "Ara zam yok." diyor. Ne demek "Ara zam yok." Bu ülkenin işçisi, emekçisi dilenci değil, sizden hakları olanı istiyorlar. Bu ekonomik krizin, enflasyonun sebebi; işçiler, emekçiler degiller.

Sizin antidemokratik tutumlarınızla bir gecede ülkeyi milyarlarca dolar zarara uğrattığınızın üzerinden daha birkaç hafta geçti. Bu durumu tüm halkımız görüyor ve bu faturanın kesilmesi gereken adres de bizzat sizsiniz, asgari ücretli değil. Daha üzerinden bir ay geçmeden, yılın ilk ayında asgari ücret açlık sınırının altında kalmış; TÜİK'te bile 2024 sonu enflasyonu yüzde 44 iken siz asgari ücrete yüzde 30 zam yaptınız. Bakınız, bugün 22.104 lira asgari ücretle alabildiklerinizi sene başında 18 bin lirayla alabiliyordunuz. 4 bin lira civarında bir kayıp demek bu. Bakın, bu, şaibeli TÜİK'in beş aylık resmi enflasyon oranıyla böyleyken gerçek ise çarşıda, pazarda ve alım gücü çok daha azalmış durumda. ENAG'a göre enflasyonun yüzde 70'lerde olduğunu hesaba katarsak eğer, alım gücündeki gerilemeyi varın, siz hesap edin. DİSK-AR'ın, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezinin haziran ayı Ücret Kayıpları İzleme Raporu'na göre ise enflasyonun bu ülkenin emekçilerine beş aylık faturası 198,2 milyar lira. Hesaplanan miktarın "olası en düşük kayıp" anlamına geldiği de not düşülmüş yani bu, iyi ihtimalli bir rakam.

Enflasyon ve adaletsiz vergi kesinti yükü emek gelirlerinde büyük kayıplara yol açıyor. Ücretlerin sabit olması bu ülkenin milyonlarca vatandaşını enflasyonun altında eziyor, emek gelirleri eriyor, gelir bölüşümü daha da adaletsiz hâle geliyor, yoksulluk artıyor ve derinleşiyor. Bu ülke yurttaşlarının büyük çoğunluğu yoksul artık. Mahatma Gandhi "Yoksulluk şiddetin en kötü formudur." der. Bu halk bu zulmü hak etmiyor. Bu koşullar altında zaten son derece düşük olan bu asgari ücretle yıl sonuna kadar bu ülkenin milyonlarca vatandaşının hayatına devam edebilmesi, insan onuruna yaraşır bir yaşam sürebilmesi mümkün değildir. Asgari Ücret Tespit Komisyonu acilen toplanmalıdır ve asgari ücret güncellenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

HEVAL BOZDAĞ (Devamla) - Teşekkürler.

Gerçek enflasyon oranları dikkate alınarak, yoksulluk sınırı dikkate alınarak temmuzda bir zam yapılması zorunluluktur.

DEM PARTİ olarak asgari ücretin, en düşük emekli maaşının yoksulluk sınırının en az yarısı olacak şekilde düzenlenmesini, enflasyon ve yoksulluk sınırına göre güncellenmesini savunuyor, önergemize destek bekliyoruz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, şu anda Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en ağır ekonomik krizini yaşıyoruz. Aslında bu yaşadıklarımıza “ekonomik kriz” de demek doğru olmaz çünkü ekonomik krizden daha farklı bir şey yaşıyoruz. Şimdi, “ekonomik kriz” dediğiniz şöyle olur: Yanlış yönetimler sonucu bir kriz ortaya çıkar, üç ay, altı ay, bilemediniz bir yılda kriz çözülür, yeni bir dengelenme oluşur, o dengelenme süreci devam eder ama değerli milletvekilleri, biz yıllardır yoksullaşıyoruz ya, biz yıllardır geriye gidiyoruz. Yani bizim yaşadığımız, şu anda yaşadığımız şey ekonomik krizin de ötesinde, bir yoksullaşma, bir çöküş, bir çoraklaşma. Bakın, her sene bir önceki seneyi arar hâle geldik; ülkemizdeki tüm kesimler her sene bir önceki seneyi arar hâle geldi. Diyoruz ki “Ya, keşke şunu geçen sene alsaydık. Keşke şu kıyafeti geçen sene alsaydık. Keşke şu ürünü geçen sene alsaydık.” Her sene bunları diyoruz, her sene bir önceki seneyi arıyoruz. Ülkemizin işçisinin, memurunun, emeklisinin, esnafının, çiftçisinin aldığı ürünlerin miktarı ve kalitesi her sene bir önceki seneden daha az olmaktadır. Bir avuç yandaş dışında ülkemizdeki her kesim vatandaşın hayat standardı her sene daha da düşmektedir. Millet olarak topyekûn fakirleşiyoruz, yoksullaşıyoruz, yozlaşıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bakın, Adana karpuz kentidir. Geçen gün pazarda baktım, Adana’da dilimle karpuz satılıyor. Bu, daha tarihte bir ilk. Daha önce Adana’da dilimle karpuz satma yoktu. Şu anda bu ülkede taneyle kiraz satılıyor, taneyle. Böyle bir şey yaşadık mı daha önce biz? Taneyle kira satılır mı? Tanesi 10 TL, taneyle kiraz satılıyor şu anda pazarlarda.

Bakın, ülkenin geldiği duruma bakın: İşçinin, memurun, emeklinin, asgari ücretlinin artık takatı kalmamış, bıçak kemiğe dayanmıştır bu ülkede. Bakın, rakamlar ortada, rakamlarla konuşacağız, siyaset yapmıyoruz; 1 Ocak 2025’te asgari ücretliye enflasyonun yarısı kadar, yüzde 30 zam verdiniz mi? Verdiniz. SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine 2025’te yüzde 15,75 zam verdiniz mi? Verdiniz. Memur ve emeklilerine yüzde 11,54 zam verdiniz mi? Verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Peki, bugün geldiğimiz noktada ilk beş ayda TÜİK’in enflasyon oranı kaç? Yüzde 15,9. Bakın, bu, TÜİK’in rakamları ha, talimatlı enflasyon rakamı 15,9. Ne demek bu? SSK ve BAĞ-KUR emeklilerine yaptığınız zammı sıfırladınız, bitti, ilk 5 ayda verdiğiniz zammı enflasyon geri aldı. Rakamlar TÜİK’in rakamları. Memur ve memur emeklilerine verdiğiniz zammı sıfırlamakla kalmayıp bir de memurların cebinden, emeklilerin cebinden yüzde 4 de ekstra aldınız; aralık ayına göre şu anda memurlar ve memur emeklileri daha düşük oranda ücret alıyorlar. Asgari ücretlilerimize enflasyon oranının yarısı kadar zam vermiştiniz, şimdi ilk 5 ayda onun yarısını geri aldınız.

Değerli vekiller, bu rakamlara göre, acilen, bir an önce ara zam yapılmalıdır; aksi hâlde milletimiz gittikçe köleşecektir. Bakın, kölenin bile şu anda vicdanı rahat; gece rahat uyur ama şu anda asgari ücretli, emekli, memur borcundan dolayı uyuyamıyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, özellikle son yedi yıldır süren ekonomik kriz yalnızca istatistiksel bir daralma değil; mutfaklara, sofralara, çocukların geleceğine kadar uzanan bir insani çiledir. Türkiye'nin dört bir yanında mutfaklarda sönmeyen bir yangın vardır. Sebebi ise her ay biraz daha eriyen paramız, âdeti sadakaya dönmüşen maaşlardır. Asgari ücret, asgari olması gereken bir gelir iken Sayın Erdoğan'ın Türkiye'sinde artık genel kural hâline gelmiştir. Çalışanların yüzde 80'i ya doğrudan asgari ücretle ya da çok yakın maaşlarla geçinmeye çalışmaktadır. Bugün resmî olarak 22.105 lira olan asgari ücret, açlık sınırının ortalama 3.500 lira altındadır. Ocakta belirlenen ücretin alım gücü altı ayda neredeyse yarıya düşmüştür. Bu gidişle yıl sonunda fark 8 bin liraya ulaşacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu durum sadece ekonomik değil insani bir krizdir. İYİ Parti olarak 2025 yılı için asgari ücretin 28 bin lira olması gerektiğini ifade etmiştik; ayrıca, Merkez Bankasının yüzde 21'lik hedefinde de sapma olursa ücretin temmuzda güncellenmesi gerektiğini de söylemiştik. Bugün enflasyon hedefi yüzde 29'a yükselmiştir yani hedef ile gerçeklik arasında yüzde 50 sapma vardır. Bakın, bu durum halkımızın yaşamına nasıl yansımıştır: Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişten bu yana icra dosyalarında büyük artış olmuştur. Son yedi yılda 3 milyon yeni dosya eklenmiş ve toplam sayı 32 milyon 703 bini geçmiştir, bu da her 3 kişiden 1'inin icralık olduğu anlamına gelmektedir. Tüketici kredileri de ciddi biçimde artmıştır, 2024 Şubattan 2025 Şubata kadar borçlanma 530 milyar 828 milyon liraya yükselmiştir. Vatandaş artık temel ihtiyaçlarını dahi borçla karşılamaktadır. Bu ağır tablonun nedeni sadece yanlış ekonomik tercihler değil 2018 sonrası getirilen ve iflas eden bir sistemdir. Bu sistemde hesap verebilirlik ve ortak akıl yok edilmiştir, liyakat değil sadakat öncelikli hâle getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Sayın Mehmet Şimşek çözümü halktan fedakârlık isteyerek aramaktadır ancak bu durumdan halk değil bu politikaları sürdüren iktidar sorumludur. Adaletin olmadığı yerde ekonomi de gelişemez; yatırım, üretim ve refah, hukuk, adalet ve demokrasiye bağlıdır. Öncelikle asgari ücretin yılda bir kez belirlenmesi sürdürülemez. Temmuzda asgari ücret, bugün Genel Başkanımızın da ifade ettiği gibi en az 30 bin lira olmalıdır, emekli maaşları da en az asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır, memur maaşlarında adil bir düzenleme yapılmalıdır. İYİ Parti olarak halkın ekmeğinin küçülmesine seyirci kalmayacağız; emeğin onurunu, çalışanın hakkını ve milletimizin refahını savunmaya devam edeceğiz diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Harun Özgür Yıldızlı.

Sayın Yıldızlı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Yeni görevinizde de başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde yaşanan derin yoksulluk her alanda kendini hissettiriyor. Gerçek verilere göre var olan yüksek enflasyon, çarşıda, pazarda can yakmaya devam ediyor. İktidar, mevcut ücretlerin üzerine enflasyon farkı, artı, refah payı vermesi gerekirken TÜİK'in açıkladığı makyajlı enflasyon oranları düzeyinde dahi zammı milletimize çok görüyor. “Gerçekleşen değil beklenen” yahut “hedeflenen enflasyon” diye bir masalla milletimiz uyutulmaya çalışılıyor.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde ücretli çalışanların yaklaşık yüzde 55'i asgari ücretle çalışıyor. Yanlış politikalarla asgari ücreti bir temel ücret noktasına getirdiniz. 2025 yılı başında enflasyonun altında zam verilerek 22.104 lira olarak belirlenen asgari ücretin alım gücü, bugün 18 bin liralara kadar düşmüş durumda. Seçim dönemlerinde her zaman vadettiğiniz senede 2-3 kere ara zam talepleri karşılanmamış durumda. Asgari ücrete temmuzda gerçekçi bir zam, ara zam yapılması artık iktidarın kaçamayacağı bir zorunluluktur. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuda işçi sendikalarıyla, işçi temsilcileriyle bir araya gelerek güçlü bir şekilde mücadelemizi sürdürüyoruz. Emekçinin hakkını vermek kimsenin sunacağı bir lütf değil; emekçinin hakkı alınacaktır, alınmalıdır. Buradan iktidarı bir kez daha uyararak istiyoruz: Sakın ha “Bir altı ay daha bu ücretlerle geçinin.” demeyin yoksa bu yaz sizin için gerçekten sıcak olacaktır, bundan emin olun.

Tabii, asgari ücretlinin yanında bir de 14.500 lirayla geçinen Ayşe teyze ile Ali Haydar amcamız var; sefalet maaşıyla geçinmeye çalışan kıymetli emeklilerimiz var. Emeklilerimiz için mutlaka seyyanen bir zam yapılması gerekiyor. En düşük emekli maaşı 2002'de, geldiğinizde -çok sevdiğiniz altın hesabına baktığımız zaman- 8 tane çeyrek altın alıyordu; bu sene başında, ocak ayında ise 3 çeyrek altın alıyordu, şimdi baktığımızda ise 2 çeyrek altına düşmüş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) - Yani 2002'den beri ülkeyi yönetiyorsunuz, 6 tane çeyrek altını buharlaştırdınız.

Değerli arkadaşlar, geldiğimiz noktada, pazardaki fiyatlardan da biraz bahsetmek istiyoruz: Elma geçen sene 25 liraymış, şimdi 100 liraya gelmiş. Şeftalinin kilosu geçen sene 50 liraymış, şimdi 180 lira olmuş. Limon 30 liraymış, 120 lira olmuş. Armut 40 liraymış, 120 lira olmuş. Erik 60 liradan 300 liraya çıkmış. Muzun kilosu 50 liradan 120 liraya çıkmış. Kirazı da artık kimse yiyemiyor, 70 liradan 600 liraya çıkmış. Karpuz dilimle satılır hâle gelmiş.

Değerli milletvekilleri, Mayıs 2025 itibarıyla ülkemizde açlık sınırı 25 bin lirayı, yoksulluk sınırı 80 bin lirayı aşmış durumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Devamla) - Emekçinin ve emeklinin gün geçtikçe eriyen alım gücü hamasetle doldurulamaz. Biz, DEM PARTİ Grubunun önerisini destekliyoruz ve emeklinin ve emekçinin yanında olacağız. Kesinlikle ara zammın verilmesi gerektiğini savunuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Orhan Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun vermiş olduğu öneri üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle de Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl'e, Adıyaman Milletvekilimiz Sayın İshak Şan'a ve diğer bütün arkadaşlara da yeni görevlerinde başarılar diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, konuşmaları, hatipleri dinledik. DEM PARTİ'nin grup önerisini dinledik, okudum ben de. Şimdi asgari ücret, bir ülkede devletin “Benim ülkemde, çalışanlarıma bundan daha az bir ücret ödenemez.” dediği bir ücrettir, alt limiti belirleyen bir ücrettir -bu, kanunla- işte, işçi ve işveren tarafı kendi arasında oturur, bir mutabakata varmaya çalışır. Onlar bir mutabakata varamadıkları zaman da devlet devreye girer ve bir şekilde belli bir oranın, belli bir rakamın oluşmasına katkı verir; teşvikleriyle katkı verir, destekleriyle katkı verir ve o çözümsüzlüğü bir çözüme kavuşturmaya çalışır. Asgari ücretin belirlenmesi çalışanların hepsinin asgari ücrete mahkûm edilmesi demek değildir, bundan daha az ücret veremezsin, böyle bir ücret vermeye kalkarsan bunun hesabını ben sorarım, teftişimi yaparım, araştırmalarımı yaparım, ona göre de müeyyidelerimi uygulamam demektir. Ücreti ondan sonra artıran şeyler, iş piyasalarında çalışanın, emeğin, istihdamın, o koşulların birbirine duyduğu ihtiyaçla ilgili olarak azalan ve çoğalan şeylerdir ki devlet, burada da yatırımları çoğaltarak, ülkede işte, tekstilden tutun da nitelikli alanlara kadar her alanda, turizmden tutun da sağlığa kadar, eğitimden tutun da ulaştırmaya kadar her alanda hem kendi yatırımlarını artırarak hem de içeride ve dışarıda yatırımcıların yatırım yapmasını sağlayıp o alanları teşvik edip genişleterek istihdam piyasalarında istihdam lehine gelişmelerin olmasını, çalışana ihtiyaç duyan piyasaların oluşmasını, dolayısıyla emeğin daha kıymetli hâle gelmesini, ücretlerin daha da yükselmesini sağlamaya çalışan teşvikler, destekler ve ona göre de politikalar üretir.

Bir yandan ücretleri artırmaya çalışıyoruz hem çalışanlarımızda hem emeklilerimizde hem memurlarımızda, hepsinde; bir yandan da bu ücretleri artırmaya çalışırken onunla da kalmıyoruz, ücretli kesimin üzerindeki masrafları da o yükü de onların hayatından kaldırmaya çalışıyoruz. Ne yapıyoruz? Yıllardır, çalışanlarımızın her sene çocukları bir sınıf değiştirdiğinde onlarca kitaba vermek zorunda kaldıkları ve bütçelerinin üzerine birden binen o yükü, kitap yükünü devlet olarak sırtlanıyoruz ve kesintisiz buna devam ediyoruz, hakeza yine onun yanında yardımcı kaynaklarıyla beraber. Ne yapıyoruz? Eskiden hastaneye gidiyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Hastaneden eczaneye bütün masraflarını daha önce öderken bugün ödemez bir noktaya getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da devletin sunduğu hizmetlerdeki aldığı ücretleri onun hayatından kaldırıyoruz.

“Tarihin en büyük ekonomik krizini yaşıyor devletimiz, ülkemiz.” denildi. Arkadaşlar, kriz olduğunda vücutta organlar işlevini kaybeder, vücudun birçok organı melekelerini kaybeder, görevlerini yerine getiremez hâle gelir vücut ve ondan sonra o vücut artık o krizin etkisiyle çok kötü bir noktaya gider. Evet, ekonomide sorunlar yaşadık, hikâyesi yok değil. Bu sorunların pandemiyle, bu sorunların Rusya-Ukrayna savaşıyla, bu sorunların yaşadığımız bin yılın afeti olan afetle, bu sorunların hâlâ bugün bölgemizde cereyan eden olaylarla da bir alakası ve bir hikâyesi var ama bu ekonomik zorluğa rağmen devlet, işçisine de emeklisine de hastasına da öğrencisine de bütün hizmetlerini yerine getirmeye, bütün melekelerini ayakta tutmaya ve bütün vazifelerini vatandaşa eksiksiz sunmaya devam etmektedir.

Hepinize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın Utku Çakırözer, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, birleşimi yöneten Başkan Vekili Tekin Bingöl'e ve haklarında disiplin soruşturması açılan üniversiteli gençlere ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, seçildiğiniz Meclis Başkan Vekilliği göreviniz için tebrik eder, başarılar dilerim.

19 Mart darbesine direnen gençler yine bir zulümle karşı karşıya. Anayasal hak olan protesto haklarını kullandı, adalet aradı diye Türkiye'nin dört bir yanında meydanlara çıkan üniversite gençleri önce gözaltına alındı, saatlerce aç susuz bırakıldı, zindana kondu, ilaç dahi verilmedi. Gençler sınavlarına giremedi, yurtlarda barınma hakları ellerinden alındı. Şimdi de üniversite yönetimleri üzerinden bu gençleri disiplin soruşturmalarıyla yıldırmaya çalışıyorsunuz. İşte, Eskişehir'de Anadolu Üniversitesinin öğrencilere gönderdiği soruşturma tebliği “‘Mustafa Kemal’in askerleriyiz!’ ‘Hak, hukuk, adalet!’ ‘Faşizme karşı omuz omuza!’ sloganları attınız; gelin, savunmanızı yapın.” diyor. Gezi'de katledilen gencecik evladımız Ali İsmail Korkmaz'ın hakkını aramak dahi suç olmuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hacettepe, Ankara, Yıldız Teknik, Marmara, Erciyes Üniversitelerinde “Halay çektin, afiş astın, ‘Çocuk işçiliğine hayır!’ dedin.” diye gençlere soruşturmalar açılıyor. Bu gençler hiçbir suç işlememi; sadece hakkını aradı, adalet ve özgürlük istedi. Artık yeter! Bu gençlerle uğraşmayın, bu soruşturmaları derhal durdurun.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Karaman...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Şu anda yok efendim.

BAŞKAN - Peki.

Sayın İnan Akgün Alp...

57.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Tarım ve Orman Bakanlığının Kars'taki uygulamasına ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Kars, biliyorsunuz, canlı hayvan popülasyonu çok yüksek bir ilimiz, bazen günde ortalama 100 tırdan fazla hayvan satılır. Tarım Bakanı güzel olan her şeyi bozduğu gibi Kars'ta bu hayvancılık satışına etki edecek birçok yanlışların içerisinde. 36 kulak küpesi yerine 06 kulak küpesiyle bizim hayvanlarımızı kodluyor, bu da satışı etkiliyor. Tarım Bakanını bu konuda uyarıyorum, Kars'ta, lütfen, kendi kulak küpesiyle hayvanların kulaklarının yeniden küpelenmesini talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Cemal Enginyurt...

58.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Toprak Mahsulleri Ofisinin fındık satış ihalesine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sayın Başkan, Toprak Mahsulleri Ofisi fındık satış ihalesine 2022 fındığını çıkarmış bulunmakta ve fiyat olarak 150 lira açıkladı. Fındıkta don sebebiyle yüzde 100 hasarın olduğu Ordu ve Giresun'da 150 liradan fındık satmak yeni mahsulle ilgili büyük bir ihanettir, gaffettir; fındık üreticisi perişan olacaktır. Toprak Mahsulleri Ofisinin bu satışı derhâl durdurması konusunda Tarım Bakanını göreve davet ediyorum. 210 lira olan fındık şu an 150 liradan Toprak Mahsulleri tarafından satışa çıkarılıyor; sadece 5 tane alivreciye, tekerci sermayeye hizmet ediliyor, üreticinin hakkı gasbediliyor.

VI.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, masumiyet karinesi ve kirlenmeme hakkının medya yoluyla sistematik ihlali ve basın yoluyla kişi haysiyet, şeref ve onuruna yönelik saldırıların yarattığı sonuçların tespiti amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Haziran 2025 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

18/6/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 18/6/2025 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Murat Emir

Ankara

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından masumiyet karinesi ve kirlenmeme hakkının medya yoluyla sistematik ihlali ve basın yoluyla kişi haysiyet, şeref ve onuruna yönelik saldırıların yarattığı sonuçların tespiti amacıyla 18/6/2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 1235 sıra no.lu Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 18/6/2025 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri tebrik ediyorum, görevinizde başarılar diliyorum.

Masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı. Tabii, bunu konuşurken Sayın Bakanımızın burada Grup Başkan Vekili olarak bulunmasından da büyük bir mutluluk duydum çünkü gerçekten bu konuyu derinlemesine irdelememiz gerektiği kanaatindeyim. Ben bu konuyla ilgili bir araştırma önergesi vermek istediğimde ve Grup Başkan Vekilimize söylediğimde “Güncel mi?” diye de düşünmüştüm ama Sayın Cumhurbaşkanı, sağ olsun, bugün konuyu tekrar güncelledi çünkü Sayın Cumhurbaşkanı bugün grup toplantısında konuşmasını yaparken dedi ki: “İstanbul’a çöreklenmiş bir avuç harami güdümünden çıkamayan ana muhalefet...” Şimdi, zaten orada “İstanbul’a çöreklenmek” ve “harami” laflarını kullanarak aslında bizim bugün verdiğimiz bu araştırma önergesinin ne kadar haklı olduğunun altını bir kez de Cumhurbaşkanı yaptığı bu hatayla çizdi. Niçin? Bir defa “çöreklenmek” ifadesinden başlayalım. Niye çöreklenelim efendim? 2019’da kazandık, 2019’da bir daha kazandık, 2023’te kazandık; İstanbul’u geçin, Adıyaman’ı kazandık, Kütahya’yı kazandık, Kastamonu’yu kazandık, Afyonkarahisar’ı kazandık. (CHP sıralarından alkışlar) “Cumhuriyet Halk Partisi gelemmez, uğrayamaz, kazanamaz, kendini anlatamaz.” dendiği yerlerde seçimleri kazanmak çöreklenmek mi oluyor? Hayır, olmuyor.

İkincisi, “harami” lafı... Harami ne demek? Harami, yol kesen haydut demek. Bizim kimsenin yolunu kestiğimiz falan yok ama bizim iktidar yolculuğumuzda yolumuzun kesilmek istendiğini bütün Türkiye de görüyor, bütün dünya da görüyor. Dolayısıyla biz yol kesen haydutlar değiliz, yol kesenlere karşı mücadele edenleriz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu laflar millî iradeye karşı saygısızlıktır, bu laflar masumiyet karinesinin ihlalidir, bu laflar lekelenmeme hakkının ihlalidir, bu laflar adaleti etkilemeye çalışmaktır. Siz lekelenmeme hakkına riayet etmiyorsunuz, biz hiçbir koşulda leke tutmuyoruz Allah’a şükür.

Düşman hukukundan bahsediliyor. Düşman hukuku denilince bazıları da sinirleniyor ama hiç sinirlenmeye gerek yok. Olağan hukuk yolları dışına çıkarsanız buna “düşman hukuku” denir. “Adaletim veresiye, biz vuralım ölesiye; adaletim veresiye, hukuksuzluk ölesiye.” sloganlarıyla, kendinizi bilmeden, artık şuuru kaybetmiş bir şekilde bir yere doğru koşuyorsanız; siz adaleti veresiye veriyor, cezayı peşin kesiyorsanız, işte, tam da buna düşman hukuku denir.

MS hastası olan Tayfun Kahraman, içeride hastalıkla mücadele ediyorsa -ki bugün Cerrahpaşa’ya sevk edildi- bu, düşman hukukudur. Mehmet Murat Çalık, seksen günde 15 kilo vermişse, 15 kilo kaybetmişse ve bu kişi 2 kez kanser hastalığı atlattıysa, siz buna karşı duyarsız kalıyorsanız bu, düşman hukukudur. Kadriye Kasapoğlu, cezaevinin kantininden alışveriş yapmak için haftalık 3.500 lira hakkı var, 3.500 lirasını veriyor, alışverişini yapıyor, temizlik malzemesini alıyor, hücresinin temizliyor, diyorlar ki: “Hayır, sen hücreni temizledin ama şimdi bir başka hücreye gidiyorsun.” Daha dün söylüyor, diyor ki: “Yalvar yakar ikinci hücremi temizlemek için malzeme istedim, ikinci hücrem için temizlik malzemesi aldım, temizledim ama beni bu sefer üçüncü hücreye götürdüler.” İşte, bu, düşman hukuku.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde mutlaka bir heyet kurulup Vatan Emniyetin şartları incelenmelidir. Vatan Emniyette, bir bankın üstünde, verilen kirli bir battaniyeyle yarım saat sürmeyecek bir ifade için insanları dört gün bekletmek düşman hukukudur. Savaş suçlusu gibi, dârülharpte ele geçirilen köleler gibi insanların otoparktan çıkışını videoya çekmek bir düşman hukukudur. Dolayısıyla “Adımız kardeşlik, soyadımız Türkiye.” billboardlarını her yere yazdırmışsınız ama bizim adımız gerçeklik, soyadımız maalesef işkence hâline geldi. Amaç, yargıyı araçsallaştırmaktır. Amaç, iftirayı toplumsallaştırmaktır. Amaç, kamuoyunu belgesiz inandırmaktır. Bu Meclis mutlaka bundan önce dile getirilen şu önergeye çalışmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Başkanım, hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Daha önce çok kez dile getirildiği üzere, hâkimler, savcılar mutlaka ve mutlaka göreve başlamadan önce belirli bir süre o cezaevlerinde yatmalıdır ki -şimdi, ben, bu kararların tümünün o hâkimler, savcılar tarafından verilmediğini bilecek derecede bir yurttaşım, hukukçuyum ancak yatmalıdır ki- kendisine bu talimatları verenlere itiraz edebilsin; itiraz ediyorsa sesini yükseltsin, sesini yükseltiyorsa isyan etsin.

Hukukta “unutulma hakkı” diye bir kavram yepyeni bir şekilde çalışılıyor. Unutulma hakkı, Avrupa Adalet Divanı kararlarında var ve 28 ülkede uygulanıyor. Bu unutulma hakkı bu ülkenin gündemine gelecek ve bu işleri yapanlar bu unutulma hakkından yararlanmak isteyecek.

Çok teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Bilici.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada yalnızca bir hukuk ilkesini konuşmuyoruz, çürümekte olan bir yargı düzenini, siyasi hesaplara dayanan bir adalet mekanizmasını, medya eliyle itibarsızlaştırılan belediye başkanlarını ve belediye bürokratlarını konuşuyoruz.

Değerli arkadaşlar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesi ve Anayasa'mızın 38'inci maddesi çok açık ve tartışmasız şekilde der ki "Suçluluğu mahkeme kararıyla sabit oluncaya kadar hiç kimse suçlu sayılamaz." Bu sadece bir hukuk normu değildir; bu, insan onurunun, birey hak ve özgürlüklerinin ve demokratik hukuk devletinin temel taşıdır ancak ne yazık ki bugün Türkiye'de bu temel ilke, özellikle muhalefet mensupları ve kamuoyu önünde görev yapan seçilmiş belediye başkanları için kâğıt üzerinde kalmaktadır. Henüz iddianame dahi düzenlenmeden, daha dava açılmadan, basına servis edilen belgelerle, manşetlerle, televizyon yayınlarıyla insanlar peşinen suçlu ilan edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de Rabb'imiz buyurur ki: "Ey iman edenler, zannın çoğundan kaçının çünkü zannın bir kısmı günahtır." Bu ayet, bugün medyada, siyasette ve yargı çevrelerinde alışkanlık hâline getirilen "önce suçla, sonra ispatla" anlayışının ilahî düzlemde ne kadar ağır bir vebal olduğunu göstermektedir. Soruşturma evresindeki belgeler, deliller, ifadeler basına servis edilmektedir; MASAK raporları manşetlere çekilmektedir, yargının gizliliği pervasızca ihlal edilmektedir, vatandaşlarımızın kişilik hakları ayaklar altına alınmaktadır, adil yargılanma hakkı hiçe sayılmaktadır. Unutulmamalıdır ki masumiyet karinesi olmadan yargı adil olmaktan çıkar, medya mahkemesi olur, sokak infazcısı olur. Bu hakkın ihlali sadece mağdurlarını değil tüm toplumu çürütür.

Değerli arkadaşlar, bu ihlallerin artık münferit olmadığını, bir sistematığa bağlandığını görüyoruz. İktidara yakın medyanın, yargı süreçlerini siyasi birer silah hâline getirerek hedef gösterme aracı olarak kullandığını görüyoruz. Yargı ve medya aracılığıyla muhalefeti sindirme çabasını görüyoruz. Bu, baskı rejiminin en büyük alametlerindendir. Bu, demokrasimizin ve hukuk sistemimizin geleceği için derin bir tehdittir. Biz, YENİ YOL Grubu olarak bu hukuksuzluğa teslim olmayacağız. Bu ülkede herkes için adil yargılanma hakkını, herkes için temel insan onurunu savunmaya devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Çağrımız şudur: Bu Meclis bu utanca seyirci kalmamalıdır. Bu kürsü hakikatin kürsüsüdür. Hukuksuzluğu, haksızlığı, adaletsizliği konuşmazsak yarın hepimiz bu sistemin kurbanı olabiliriz. İktidar da muhalefet de bir gün bu adaletin kapısını çalabilir, o kapı çalındığında ardında adil bir sistemin olduğunu bilmek herkesin hakkıdır.

Sözlerime son verirken şunu hatırlatmak isterim: Bir gün mizan kurulur, bütün defterler dürülür, hesabı sorulur. Zulümle abat olanın akıbeti berbat olur diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Nevroz Uysal Aslan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İYİ Parti?

BAŞKAN - Çok özür dilerim.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Problem değil Başkan.

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin masumiyet karinesi üzerine verdiği araştırma önergesi vesilesiyle söz aldım. Sizlere bir hukuk ilkesinden değil artık sadece kâğıt üstünde kalan bir hatıra olarak bahsedeceğim masumiyet karinesinden. Anayasa'nın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin güvencesi

olan bu ilke Türkiye’de yıllardır adım adım yok edilmek isteniyor. Neden mi? Çünkü karşımızda sadece bir yargı sistemi yok, siyasi mühendisliğin aracı hâline gelmiş kurumsal bir yapı var. Bu kurumsal bir yapının adı siyasi polistir.

Bakınız, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nda eski adıyla “siyasi polis” tanımlaması yer alır. Bu birim yıllar içerisinde siyasi şube, birinci şube veya şimdiki adıyla “terörle mücadele şube” olarak faaliyetlerini sürdürür ancak görevi hiç değişmemiştir; iktidarı tehdit eden her türlü düşüncüyü, bizzat da muhalefeti bastırmak. Bu yüzden daha soruşturmaların en başından ifadeler basına servis edilir. 2009’da Kürt siyasetçilerin tek sıra hâlinde dizilmiş olan fotoğrafıyla meşhur KCK pozunu 2025’te belediye başkanlarına kamera önünde veririr çünkü amaç adalet değil mesaj vermektir. Siyasallaşan yargının algıyı yönetmesi hayatidir, kritiktir; toplumu davaya karşı tarafgirli hâle getirir, yargılanan kişileri tek tek itibarsızlaştırmak için bunu yapar; dava açılmadan önce, iddianame hazırlanmadan önce, görüşme süreçlerinde, karar gününde ve tabii, sonrasında aşama aşama planlı bir kurgu ve algı yönetimi inşa edilir. Bu algı yönetiminde medya-basın etiği, soruşturmanın gizliliği, kişilik hakları, adil yargılanma hakkı, lekelenme hakkı toptan bir anlamda ihlal edilir, yok sayılır, siyasi yargının en bariz mekanizması hâlini alır.

Bugün Terörle Mücadele Kanunu’nda adı “terör” içeriği ise “muhalefeti ve Kürt’ü bastırmak”tır. “Tweet” atan gençten barış isteyen akademisyene, yarın görüşeceğimiz Maden Kanunu’na karşı çıkan köylüye, ekolojiste, sendikal mücadele yürüten sendikalara, akademisyenlerin hepsine yani muhalefete, bir bütün olarak toplum bu torba içerisinde soruşturmaya tabi edilebilir noktaya gelir. TCK’daki “Devlete ve Millete Karşı Suçlar” bölümündeyse delilden çok niyet araması yapılır. Bu maddede inşa edilen davalarda sanıklar suçlarıyla değil düşünceleriyle, kimlikleriyle yargılanır. Gezi davasından Kobani davasına, KCK operasyonlarından HDP’li siyasetçilere, günümüzde de HDK operasyonlarına uzanan zincirlerin hiçbirinde delil yoktur, politik kurgu vardır, algı yönetimi vardır, siyasallaşmış, siyasal polisin oluşturmuş olduğu tablo vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Demirtaş ve Kavala kararları uygulanmaz çünkü mahkemeler artık hukukun değil siyasal iradenin birer emir eridir. Bugün Türkiye’de adalet kamusal bir hak değil siyasal bir imtiyazdır. Adaletle erişim bile artık torpille gerçekleştirilir. Hakikati kabul etmenin zamanıdır, farklı tartışmaların, var olan siyaseti gölgede bırakacak hakikat dışı konuşmaların süreci değildir. Türkiye’de siyasal davalar, siyasi operasyonlar vardır, Türkiye’de siyasal tutsaklar vardır. Türkiye’de siyasi polis 30’lu yıllarda değil, 80’lerden 90’lara, 2000’lerden günümüze kadar hâlâ işbaşındadır ama biz bu karanlık düzene teslim olmadık, olmayacağız. Biliyoruz ki adalet yoksa hiçbir kurumun meşruiyeti yoktur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Sayın Selcan Taşcı.

Ancak sehven hatayı telafi etmek adına sizin süre uzatımınız bir dakikayla sınırlı olmayacak. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; benim adalet inancına göre hiç kimse dokunulmaz olamaz, olmamalıdır. Muhalif olmak suç değildir ama bir muhalif de pekâlâ suç işleyebilir iktidar sahipleri gibi. Muhalif belediye başkanı olmak, Cumhurbaşkanı adayı olmayı arzulamak, olmak, seçim kazanmak, bunların hiçbirisi suç değildir ama buna namzet biri pekâlâ suç işleyebilir. “Muhalifse masumdur.” gibi bir ön kabulüm olmadığını anlatmak için söylüyorum bunları. Keza ailemizden olması, çok iyi eğitilmiş olması, mesleğinin piri olması, bütün bunlar hukuk devletlerinde ne masumiyetin ne de suçluluğun delilidir ve fakat hukuk devletlerinde masumiyetin temel karinesi suçun ispat edilmemesi ise eğer -ki öyledir- hem Sayın İmamoğlu hem

diğer başkanlar, İstanbul Büyükşehir Belediyesi çalışanları, tamamı hukuken masumdur. Bu bir hukuk şartıdır; bu, bu kişilerin kimliklerinden, kişiliklerinden değil -dediğim gibi- bir hukuk şartının gereği olarak her birimizin kabul etmek ve saygı duymak durumunda olduğu bir gerçekliktir. Gelin görün ki FETÖ döneminden miras zalimane bir metot oluştu Türkiye’de. Yargılamalarda suçun ispatı esas olmaktan çıkarıldı, masumiyeti ispat şartı getirildi. Uzak geçmişte değil, bu iktidar döneminde binlerce insan, onlarca torba davada işlemedikleri suçları işlemediklerini ispata çalıştılar. Yapmadığınız bir şeyi yapmadığınızı ispatlamaya çalıştığınızı düşünün, ne kadar zor olduğunu tahmin etmeye çalışın. Üstelik de bunu en temel haklarınız gasbedilmişken, âdetata tutsak hâldeyken yapmaya çalışacaksınız. Bakın, çok acıdır, o torba davalarda adalet tecelli ettiğinden değil günün sonunda, devranın dönmesinin yüzü suyu hürmetine hürriyetlerine kavuştu binlerce insan bu ülkede. Kiminin de ömrü yetmedi biliyorsunuz; Ali Tatar, Murat Özenalp, Kaşif Kozinoğlu -ki tam da bu usulle, medya kumpaslarıyla deşifre edilmişti merhum Kozinoğlu- İlhan Selçuk, Kuddusi Okkır, Nazlıgül Daştanoğlu, hepsi mezarda beraat ettiler.

Şimdi, bunca vebale ortak olmuş olmanın mahcubiyeti içinde olmasını beklediklerimiz maalesef görüyoruz ki aynısını yapıyorlar. Mücadele ettiklerini iddia ettikleri yapı ne yaptıysa maalesef aynısını yapıyorlar. İtibar suikastı bir hukuk usulü değildir ama bakın, savcılık, adil yargılanma hakkını en çok gözetmesi gereken makam “suç örgütü lideri” olarak tanımlıyor Sayın Ekrem İmamoğlu’nu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bırakın lekelenmeme hakkını korumayı, bizatihi savcılık lekeliyor masum saymak zorunda olduklarını; oradan cesaretle medyada adam asmaca oynanıyor zaten.

Ne farkı var diye sormak durumundayız. FETÖ döneminde, Emniyetin mesela resmî internet sitesinde, daha ortada iddianame bile yokken “Ergenekon terör örgütü” diye peşin hüküm yayınlamaktan savcılığın bugün tutunduğu tavrın ne farkı var?

Bu fotoğrafı daha önce de gösterdim. Şu fotoğrafın -Ali Sukas en öndeki- bizim duygu dünyamızdaki yeri bambaşkadır ama başta söylediğim gibi, hiçbirimizin duyguları masumiyet delili sayılamaz. İBB Ağaç ve Peyzaj AŞ Genel Müdürü Ali Sukas’ı, arkasında ilçe belediye başkanlarını, İBB çalışanlarını, haklarında iddiadan başka hiçbir şey yokken lekelemek için böyle pespayeliklere kalkışmanın Zekeriya Özlerin pespayeliklerinden ne farkı var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Söz verdiğiniz için uzatıyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - “Pişman değilim.” diyen teröristi pişman var sayıp yurda sokan düzen, her açıklamalarında binlerce evladımızı katletmelerini “haklı mücadele” diye tanımlayan katillere masumiyet, meşruiyet zırhı oluşturmaktan utanmayan düzen, haklarında iddia dışında hiçbir şey bulunmayan insanlara haysiyet cellatlığını reva görüyorsa masumiyet karinesine de lekelenmeme hakkına da söz konusu kim olunca uyulup kim olunca uyulmadığı araştırılmaya değerdir. Zira, Adalet Bakanlığı verilerine göre bu haktan yararlanan 1 milyondan fazla insan olduğuna göre bir çifte standardın olduğu ortadadır diyor, önergeyi desteklediğimizi bildiriyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nazım Elmas.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM ELMAS (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı ihlallerinin araştırılması amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurulması yönündeki önerge üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve bizleri izleyen değerli hemşehrilerimizi saygıyla ve muhabbetle selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, öncelikle belirtmek gerekir ki Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38'inci maddesi masumiyet karinesini açık ve net bir şekilde güvence altına almıştır. Aynı şekilde kişi onuru, şerefi ve haysiyeti yine Anayasa'nın 17'nci maddesiyle korunmaktadır. Hâlihazırda bu hakların korunmasına ilişkin hem Anayasa hem de ceza ve özel hukuk kapsamında pek çok yasal düzenleme mevcuttur.

Değerli milletvekilleri, medyada zaman zaman etik dışı yayınlara rastlanmakta, yargı süreci tamamlanmadan bazı kişilerin suçlu gibi gösterildiği örnekler kamuoyuna yansımaktadır ancak bu tür münferit olaylar medya dünyasının tümünü töhmet altında bırakacak şekilde olamaz. Kaldı ki bu tür durumlar için hâlihazırda Basın Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gibi birçok yasal araç devrededir.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Cumhurbaşkanı yapınca veriyor medya.

NAZIM ELMAS (Devamla) - Daha önemlisi bu önergeyle hedef alınan kavramlar oldukça muğlaktır. "Medya yoluyla sistematik ihlal" ifadesi hem soyut hem de subjektif bir değerlendirme içerir. Hangi medya organlarının hangi somut olaylar üzerinden ne tür bir sistematik ihlalde bulunduğu dair açıkça bir ifade yoktur. Bu muğlaklık araştırmanın objektiflikten uzaklaşmasına ve basın özgürlüğüne dolaylı bir müdahale zemini yaratmasına neden olabilir. Soruşturma adli merciler tarafından titizlikle yürütülmektedir ve gereği tarafsız ve bağımsız yargı ve merciler tarafından değerlendirilmektedir. Bizim yargı makamlarına tavsiye veya telkinde bulunmamız söz konusu olamaz. Türkiye'de üstünlerin hukuku değil hukukun üstünlüğü söz konusudur. Dolayısıyla bırakalım hukuk kendi mecrasında işlesin, yargı mercileri hiçbir baskı altında kalmadan Türk milleti adına karar versin; ak ile kara, masum ile mücrim ortaya çıksın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

NAZIM ELMAS (Devamla) - Yine, aynı şekilde, basında yer alan haberlerin soruşturmanın gizliliğini ihlal edip etmediğini, gerçek dışı olup olmadığını, kişilik haklarına karşı durup durmadığını, onları ihlal edip etmediğini ilgili yasalara göre değerlendirecek olan merciler mahkemelerdir. Bir kişinin lekelenmeme hakkı bu çerçevede ihlal edilmişse bunun çözüm yeri siyasi komisyonlar değil, yargı mercileridir. Yasama organı olan Meclisin bu süreçlere müdahil olması tarafsız yargıya duyulan güveni zedeleyecektir.

Bu yüzden, bu gerekçelerle önergeye karşı çıkıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212)*²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesi kabul edilmişti. Teklifin görüşmelerine 7'nci madde üzerindeki önerge işlemleriyle devam edeceğiz.

7'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Beritan Güneş Altın

Ferit Şenyaşar

Kezban Konukçu

Mardin

Şanlıurfa

İstanbul

Yılmaz Hun

Cengiz Çiçek

Iğdır

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine Sayın Cengiz Çiçek...

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; torba yasanın 7'nci maddesiyle, yükseköğretim kurumlarında sözleşmeli olarak çalıştırılacak yabancı uyruklu öğretim elemanlarının oranı yüzde 2'yle sınırlandırılmaktadır. Bu değişiklikte birlikte öğretim elemanlarının isimleri, ücretli sözleşmeleri ve çalışma sürelerine ilişkin tüm işlemler YÖK'ün onayına ve vizesine bağlanmaktadır. Bu ne demek? Üniversitelerin yalnızca hangi akademisyenle çalışacağına değil, o akademisyenin ne kadar ücret alacağına ve hangi koşullarda görev yapacağına da artık YÖK karar verecektir. Doğamızı, yer altı, yer üstü zenginliklerimizi talan eden yabancı sermayenin ülkeye girişine pervasızca izin verildiğini de hatırlatarak yurt dışından akademisyenlerin gelişlerinin bu düzeyde sınırlandırılması olsa olsa özgür düşünce, özgür bilimden korkan anlayışın YÖK aracılığıyla bir nevi siyasi demir kubbe önlemi olarak nitelendirilebilir. Bu değişiklik, aslında akademik özerkliğin merkezi denetimle daha da daraltılması anlamına gelmektedir. Dün grup önergeleri görüşmelerinde de vurguladığımız gibi, İran-İsrail savaşı gibi günümüzdeki tüm krizler, özünde ulus devletçi, merkeziyetçi modernitenin krizleridir ve bu düzenlemeyle akademide de sistemsel sorunların ana kaynağı olan merkeziyetçilikte hâlen ısrar edildiği görülmektedir. Burada, sadece bürokratik bir düzenlemeyle değil, akademik özgürlüğün kalan son kırıntılarının da siyasal vesayete devredilmesi gibi bir durumla karşı karşıyayız. Türkiye'de üniversitelerin bu tekçi, merkeziyetçi hâle dönüşmesi bir yasa değişikliğiyle değil, bir rejimle mümkün

² 212 S. Sayılı Basmayazı 12/6/2025 tarihli 96'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

olmuştur, bu rejimin adı da “YÖK rejimi”dir. 12 Eylül darbesiyle de devlet ulusu yaratım şubelerinden birisi olarak kurulan YÖK öylesine bir kurum değildir. Kuruluş gerekçesi, üniversite olaylarını bir daha yaşatmamak olan YÖK, toplum mühendisliğinin de kurumsallaşmış hâlidir. 28 Şubat zihniyetinin başörtüsü yasağına karşı eylemler geliştiren dönemin sosyalist, devrimci, demokrat, yurtsever üniversite öğrencileri nasıl ki hak ve özgürlükler mücadelesinin olmazsa olmaz politik özneleri hâline geldilerse bugün de iktidarın haksız, hukuksuz uygulamaları karşısında demokratik halk iradesinin en ilkel savunucularıdır. Demokratik öğrenci muhalefeti bugün de demokratik toplum mücadelesinin temel öznesi olarak iktidarından muhalefetine her kesimce kabul edilmelidir. Sözüm ona vesayetle mücadele iddiasıyla iktidara gelenler YÖK’ü başka bir vesayet rejimi hedefinin temel aracı kurumlarından birisi hâline getirdiler. Geline aşamada rektörlük makamları birer parti kadrosu atama ofisine dönüştürüldü, ilanlar adrese teslim kişilere göre hazırlandı. Akademik kadrolar liyakatle değil parti rozetiyle şekillendirildi. Yanı sıra her kentte bir üniversite açıldı ama gelin görün ki bilimsel, demokratik, özerk akademinin ve eleştirel, özgün düşüncenin alanı daraltıldı. Üniversiteler çoğu kentte öğrenci turizm merkezlerine dönüştürüldü. Bilimsel üretimin yerini ekonomik döngü, eleştirel düşüncenin yerini ise siyasi sadakat devraldı.

2024 itibarıyla üniversite öğrencisi sayısı 8 milyonu aştı. Bu sayı karşısında KYK yurtları yetersiz kalırken, rejim açısından kültürel iktidar mücadelesinin aracı olarak değerlendirilen cemaat ve tarikat yurtları fiilen zorunlu hâle getirildi. Kadın öğrenciler içinse yurt sorunu doğrudan bir güvenlik krizine dönüştü. Bu realiteden hareketle, YÖK’e ayrılan bütçenin barınma sorunu yaşayan öğrencilere aktarılmasını talep etmekteyiz.

Sayın Başkan, bugün üniversite dendiğinde akla ilk gelen pratikler, liyakatsiz atamalar ve akademik kıyımlardır. 2016’da yalnızca bir metne imza attıkları için üniversitelerden atılan barış akademisyenlerinin büyük çoğunluğu görevlerine iade edilmedi. Anayasa Mahkemesi kararına rağmen bu hukuksuzluk hâlen devam etmektedir. Bu ülkede gerçek bir akademik özgürlükten söz edeceksek barış ve demokratik toplum sürecinin ruhuna uygun olarak atılması gereken ilk adımlardan biri de barış akademisyenlerinin görevlerine iade edilmesidir. YÖK bugün yalnızca otoriterliğin değil piyasacılığın da taşıyıcısı kurumlardan biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

CENGİZ ÇİÇEK (Devamla) - “Üniversite-sanayi iş birliği” adı altında bilimin metalaştırıldığı ve şirketlerin ihtiyaçlarına göre şekillenen bir akademi alanı yaratılmaktadır. 2024-2025 akademik yılı itibarıyla bazı özel üniversitelerde ücretler 1 milyon TL’yi aşmıştır. Eğitim artık kamusal bir hak değil, varıl için bir ayrıcalıktır. Akademisyenler ise düşük ücretlere, güvencesiz sözleşmelere ve mobbinglere mahkûm edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, toplum mühendisliği iktidarda hangi ideolojinin olduğundan bağımsız bir cumhuriyet geleneği olarak sürdürülmektedir. Farklılıkların yok edildiği, eşitsizliklerin meşrulaştırıldığı bu antidemokratik eğitim sistemine karşı bilimsel, demokratik, özerk, ücretsiz ve ana dilde eğitimi esas alıyoruz. Bu, aynı zamanda bizim için bir demokratik cumhuriyet mücadelesidir. Bilgi iktidarın tekelinden çıkarılıp toplumun hizmetine girmediği hakikat konuşmayacaktır ve hakikat sustukça baskı derinleşecektir. Baskıya, tekçiliğe, karanlığa inat yaşasın özgür üniversite diyoruz.

Saygılarımla. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 7- 2547 sayılı Kanunun 34'üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Bu madde ve 2914 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısı, ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının % 10'unu geçemez. Bu kapsamdaki yabancı uyruklu öğretim elemanının ilgili yükseköğretim kurumu bünyesinde yer alan fakülte, enstitü ve yüksekokul bazındaki dağılımı ilgili Üniversite yönetim kurulunun onayıyla Rektör tarafından; sözleşme süresinin uzatılması ve sona erdirilmesi ise ilgili fakülte, enstitü veya yüksekokul yönetim kurulunun onayıyla ilgili Dekan, Enstitü Müdürü veya Yüksekokul Müdürü tarafından yapılır. Bu madde kapsamında yabancı uyruklu öğretim elemanının isim, ücret ve sözleşme örneğinin vizesi Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılır.’”

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Necmettin Çalışkan

Mersin

Denizli

Hatay

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

İdris Şahin

Samsun

İstanbul

Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın İdris Şahin...

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime Ankara Milletvekilimiz yeni Meclis Başkan Vekilimizi tebrik ederek başlamak istiyorum. Sayın Tekin Bingöl'e hayırlı uğurlu olsun Başkan Vekilliği, umarım hakkıyla bu vazifesini ifa etmiş olur.

Değerli milletvekilleri, önergemizin gerekçesi okundu. Burada bir hususu özellikle ifade etmek istiyorum: Sayın Başkanım, siz bugün 2'nci çalışma günü itibarıyla Divandasınız ama aramızda çok tecrübeli Grup Başkan Vekilleri var, geçmiş dönem bakanlık yapmış arkadaşlarımız var. Şimdi, biz bir kanun teklifi görüşüyoruz, 212 sıra sayılı Kanun Teklifi. Bu kanun teklifinin içerisinde 32 maddenin 26'sı Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yasal hâle dönüştürülmesine yönelik. Olabilir, yanlışlık yapılabilir; Cumhurbaşkanlığı kararnameleri Anayasa Mahkemesinden de döner ama hiç olmazsa, geri döndüğünde şu Parlamentoda bir ciddiyet içerisinde yasalaşması gerekir. Bakın özellikle şu Komisyon sıralarına; sayısız, belki 8-10 tane bakanlığın burada düzenlemesi var ama bakanlık mensuplarından kimse yok, sınırlı sayıda; dün gece de aynısına baktım, maalesef. Artık yürütme, yasamayı ciddiye almıyor; bizim öncelikle bu hususu sağlıklı bir şekilde değerlendirmemiz ve buna bir çözüm bulmamız lazım.

İktidar yetkililerine özellikle buradan sesleniyoruz: Şu kanunun içerisinde düzenlemesi yapılan bakanlıkları Allah rızası için bir arayın, şu sıralara gelsinler, hiç olmazsa kendi maddeleri üzerinde birisi bir şey soracak olursa bir ciddiyet içerisinde cevap versinler. Burası yasama Meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi millet iradesinin tecelligâhı ama maalesef, yürütme bu işi ciddiye almadığı gibi iktidar sıralarının da yeterince ciddiye almadığını görüyoruz. Sizlerden hassaten istirhamımız, kendi onurumuzu burada korumak, milletin onurunu korumak gibi bir yükümlülük içerisindeyiz.

Evvet, bu teklifle, yüzde 2-yüzde 10 arasında, fakültelerimizin, liselerimizin, eğitimimizin hangi kalitede olduğunu hepimiz görüyoruz. Bir ülkede eğer iyi bir yönetim istiyorsanız öncelikle iyi bir eğitim olması lazım. İyi bir eğitim ve iyi bir yönetim olmazsa yani kuvvetler ayrılığı tam manasıyla sağlanmazsa bu ülkede tam manasıyla demokrasiden bahsetmek mümkün olmaz. O nedenle, bu önergemizde ifade ettiğimiz üzere, fakültelerimizin içerisine düştüğü durumu, üniversitelerimizin içerisine düştüğü durumu bir kez daha burada ifade etmek istiyorum. Bırakın yabancı olsun, yerli olsun, kendine güvenen üniversite dilediği gibi akademisyen çalıştırabilsin. Buna bir sınır koymanın bir anlamı yok çünkü tel tel dökülen üniversitelerimizle karşı karşıyayız. “Bunun en temel özelliği nerede?” diyecek olursanız, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı’nda. Hem baro başkanı olduğum dönemde hem Parlamentoda mutlaka hukuk mesleklerine girişin bir sınava tabi tutulmasını savunanlardan birisi olarak ifade ediyorum ki son iki yıl içerisinde yapılan sınav sonuçlarına baktığımızda hukuk fakültelerinin ne derecede eğitimde gereken düzeyde olmadığını görüyoruz. Bugün 100 bin kontenjandan üniversite öğrencisi alınan bir ortamda hukuk fakültelerinden mezun olan öğrencilerin yüzde 23,8’inin bu sınavdan geçmiş olması bir utanç vesikasıdır ama bunu bu meseleyle çözemeyiz arkadaşlar. Sadece engel koyarak, staj imkânını bile vermediğimiz hukuk fakültesi mezunları kangren hâline gelmiş, bir soruna dönüşmüş durumda. Bu gençler bizi yakalıyorlar, bizden talepte bulunuyorlar. Biz de Sayın Bakana konuyu izah ettik, dedik ki: “Bu arkadaşları bir dinleyin, ciddi bir sorun var. Hukuk fakültesi mezunu olmuş ama mesleğe giriş sınavında bu şekilde başarısızlık oluyorsa... Kendileri müfredat dışında soruların sorulduğunu ifade ediyorlar. Bu arkadaşları sağlıklıca bir dinleyin ve çözümü yine siz bulun.” Şu sıralarda oturan arkadaşların büyük bir çoğunluğu hukukçu arkadaşlar, bu kardeşlerimizin sesine kulak verelim. Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı’na girişlerdeki yaşanan sıkıntıları yine Adalet Bakanlığı bünyesinde barolarla istişareli bir şekilde çözüme kavuşturmak gibi bir mükellefiyet içerisindeyiz.

Bir diğer hususu da -gerçekten vicdanları yaralayan bir hususu- buradan dillendirmek istiyorum Sayın Başkanım. Sabahleyin grup toplantısında Sayın Adalet Bakanına soruldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık 23 Mart 2025’te tutuklanmış, seksen yedi gündür cezaevinde, yaklaşık 15 kilogram kaybetmiş ve sağlık durumunun kritik olduğu ifade ediliyor ama Sayın Bakan açıklamalarında infaz yasasına uygun olarak bir çözüm bulacağını ifade ediyor. İşte, bakın, nasıl toplumdan koptuğumuzun, iktidarın olup bitenden habersiz olduğunun göstergesi; oysa Murat Çalık tutuklu, infaz yasası sadece hükümlülere uygulanabilecek bir husus. Dolayısıyla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun 103’üncü maddesine göre soruşturmayı yürüten savcı şu aşamada eğer böyle bir durum varsa onu hastaneye sevk edebilir, hastaneden alınacak bir rapor kapsamında da tutuklama tedbirini kendisi istemişse bunu geri alabilme yetkisi var cumhuriyet savcısının. Gelin, bunları çileye dönüştürmeyelim, bir düşman hukukuna dönüştürmeyelim, bir gün bu hususlarda muhatabın kendimizin de olacağını unutmayalım; bugün Murat Çalık, yarın bir başkası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden her daim insanlığı elden bırakmayalım, adaleti elden bırakmayalım ve bu tür hastalık durumlarında mutlak suretle cumhuriyet savcılarının da hâkimlerin de biraz daha vicdan diyerek sorumluluklarını yerine getirmelerini sağlayalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 7- 2547 sayılı Kanunda bulunan 34 üncü maddenin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

‘Bu madde ve 2914 sayılı Kanunun 16 ncı maddesine göre yükseköğretim kurumlarında sözleşme ile görevlendirilecek yabancı uyruklu öğretim elemanı sayısı, dolu öğretim elemanı kadro sayısının %2’sini geçemez. Bu kapsamdaki yabancı uyruklu öğretim elemanının yükseköğretim kurumları itibarıyla dağılımı, isim, ücret ve sözleşme örneğinin vizesi, sözleşme süresinin uzatılması ve sona erdirilmesi Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılır.’”

Rahmi Aşkın Türelî

Cevdet Akay

Tahsin Ocaklı

İzmir

Karabük

Rize

İsmet Güneşhan

Aşkın Genç

Kayıhan Pala

Çanakkale

Kayseri

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Kayıhan Pala.

Buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, Değerli Divan üyeleri; yeni görevlerinizde başarılar diliyorum.

Ben, üniversitelere rektör atanması sürecinin yanlışlığıyla ilgili konuşacağım. Önce sizi 1924’e göndereyim: Türkiye’de, 1924 yılında darülfünun rektörü öğretim üyeleri tarafından seçiliyor, sonra 1933 reformu, 1980 askerî darbesine kadar bu ülkede rektörler seçimle işbaşına geliyor. 80 darbesinden sonra Anayasa’nın bazı hükümleri ve 2547 sayılı Yasa’ya göre, hepimizin bildiği gibi, öğretim üyeleri 6 adayı belirliyor, YÖK bunu 3’e indiriyor, daha sonra Cumhurbaşkanı tarafından bir atanma süreci gerçekleştiriliyordu. Ne zamana kadar? FETÖ kalkışmasına kadar. FETÖ kalkışmasından sonra, 2016 yılında bir KHK yayımlandı ve öğretim üyelerinin rektör belirlenme süreçlerindeki rolü ortadan kaldırıldı. YÖK 3 aday belirlemeye başladı, Cumhurbaşkanı bu adaylar içerisinde birisini atamaya başladı. Ne zamana kadar? 2018 yılına kadar. 2018 yılında Sayın Cumhurbaşkanı YÖK’ün 3 aday belirlmesini de ortadan kaldıran bir KHK’yle doğrudan kendisi rektör atamaya başladı. 2024 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin başvurusu üzerine altı yıl aradan sonra Anayasa Mahkemesi bu hükmü iptal etti ve on iki aylık bir süre verdi Meclise yeni bir yasal düzenleme yapması için. Bu yasal düzenleme süresi geçti biliyorsunuz geçtiğimiz günlerde ve bu bir yıllık sürede Sayın Cumhurbaşkanı Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bu kural üzerine 60’tan fazla rektörü atadı.

Bakın, Anayasa'nın 130'uncu maddesi çok açık, aynen okuyorum: "Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre rektörler Cumhurbaşkanınca seçilir ve atanır." Dolayısıyla burada bir seçim ve atama sürecinin birlikte olacağı Anayasa'da hükme bağlanmış. Bugün buraya getirilen kanun içerisinde rektörlerin yalnızca Cumhurbaşkanı tarafından atanması açıkça Anayasa'ya aykırıdır, yeniden Anayasa Mahkemesine gidilecek ve bu kural iptal edilecektir. (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca şunu söylemek gerekir: 2016'dan sonra Sayın Cumhurbaşkanı tarafından atanan rektörlerin performansı ortadadır. Dün değerli meslektaşım burada tek tek isim vererek zamanı yettiğince ne kadar kötü bir performans olduğunu ortaya koydu. Bir tanesini söyleyeyim, tek ölçüt değil ama: Bugün ülkemizdeki rektörlerden bazılarının H-İndeksi 1, bazılarının 2, bazılarının 3; örneğin Uludağ Üniversitesi rektörü gibi. Yani gerçekten H-İndeksi bu kadar düşük insanlarla bu süreci yönetmeye çalışmak yükseköğretim konusunda bir ilerlemeyi asla hedeflememek anlamına geliyor.

Değerli milletvekilleri, bakın, burada uluslararası endeksler tarafından ortaya konan bir gerçeklik var: Türkiye'de akademik özgürlük 1973 ile 2023 arasındaki elli yılda korkunç gerilemiş, bütün ülkelerin gerisine düşmüşüz. Şu anda akademik özgürlükteki düzeyimiz maalesef Afganistan'la aynı düzeyde. 2000'li yılların başında akademik özgürlük açısından dünyada ilk 60 ülke arasında olan Türkiye'de artık bunlar çok geride kalmış durumda. Şu anda akademik özgürlük açısından dünya sıralamasında 160 ülkenin gerisindeyiz, bir sıralamaya göre 166'ncı sıradayız; bunlar utanç verileridir. Bakın, URAP dünya sıralaması ölçütlerine göre -ülkemizin önde gelen üniversitelerinden söz ediyorum- Hacettepe, İTÜ, ODTÜ, Ankara, İstanbul ve Boğaziçi -bilmiyorum görebiliyor musunuz- şuradaki en büyük geriye gidiş Boğaziçi Üniversitesini gösteriyor ama bütün güzide üniversitelerimizde geriye gidiş var. Öyle ki Boğaziçi Üniversitesinden örnek vereyim: 2014-2015 döneminde URAP dünya sıralamasında 575'inci olan Boğaziçi, tam 820 sıra gerileyerek 2023-2024'te 1.395'inci sıraya gerilemiş. Değerli milletvekilleri, bu utanç verici bir düzeydir. Artık bir rektör atamasından değil, kendileri yüksek liseye dönüştürülmüş kurumlara bir müdür atanması sürecinden maalesef söz etmek durumundayız. Türkiye eğer yükseköğretimde gerçekten bilimsel düzeyi yüksek bir ülke konumuna gelmek istiyorsa bir an önce yükseköğretimi düzenlemeli ve rektörleri mutlaka seçimle iş başına getirecek bir düzeni hayata geçirmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

KAYIHAN PALA (Devamla) - Bazı sorunlar: Örgütsel özerklik yok, akademik özgürlük yok, Türkiye'deki benzer atama sistemi Avrupa'da hiçbir ülkede yok, rektör olabilmenin bilimsel koşulları yok; akademik ünvanların alınmasıyla ilgili doçentlik sınavlarındaki sıkıntılar gibi çok ciddi sorunlar var, alan dışından görevlendirmeler var. Değerli milletvekilleri, bir hukuk fakültesi açılıyor, hukuk fakültesi dekanı hukuk eğitimi almamış. Gerçekten bu kabul edilebilir mi? Yani insan bunu söylerken bile gerçekten nasıl böyle bir şey olabilir diye hayretle bu cümleleri aktarmak zorunda kalıyor. Siyasi baskı var ve bilim akademisi raporlarına bakın, askerî cunta dönemini andıran müdahaleler var; barış imzacıları örneğinde olduğu gibi akademisyenler hedef alınıyor, bilimsel erozyon var ve üniversiteler dünya sıralamasında geriliyor. Mutlaka rektörlerin seçimle iş başına getirileceği bir sistemi kurmak zorundayız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burak Akburak

Hüsmen Kırkpınar

İstanbul

İstanbul

İzmir

Burhanettin Kocamaz

Lütfü Türkkan

Yavuz Aydın

Mersin

Kocaeli

Trabzon

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Yavuz Aydın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; torba yasa teklifinin birbirinden kopuk maddeleriyle yine Meclisi devre dışı bırakan yöntemlerin üzerine konuşmaktayız. AKP'nin Meclisi yok sayan yönetim anlayışının tezahürü ülkenin her noktasına sirayet ettiği gibi Meclis de bundan nasibini alalı çok zaman olmuştur. Fakat çok da uzun sürmeyecektir, tek aklın değil ortak aklın hâkim olduğu yönetim anlayışı yakındır. İYİ Parti iktidarında denge denetim mekanizmalarının tamamen rafa kaldırıldığı bu tabloyu ortadan kaldıracağımızı ifade ediyor, Türk milletini bu kararlılığa davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz günlerde Trabzon'da etkili olan sağanak yağışlar taşkına yol açmış, birçok iş yerini su basmıştır. En acı haber ise sel sularına kapılan 72 yaşındaki Hüseyin Aydın amcamızdan gelmiştir. Beş gün sonra 11 kilometre uzakta cansız hâlde bulunan merhuma Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum. Trabzonlu hemşehrilerimize de bu vesileyle bir kez daha geçmiş olsun dileklerini iletiyorum. Her afet sonrası suçu doğaya atmak, işi kader planına bağlamak kolaydır fakat hakikat çok daha derindir. Alınmayan önlemlerin bedelini vatandaşımız ödemektedir ve şu an selden etkilenen esnafımız belirsizlik içerisinde. Hesaplarına âdeta bir harçlık gibi belediyeden 20 bin lira, AFAD'dan da 20 bin lira yatırılmıştır, sonrası ise sessizlik ve hüsrandır. Esnafımız ümitsizlik içerisinde. İktidar temsilcilerine soruyorum: Esnafımıza gerçekten, gerçek anlamda bir can suyu sağlanacak mıdır? Bugün bu insanlar “İşimize gücümüze bakalım.” demek istemektedirler fakat vergi borçları sırtlarında, malların ödemesi kapıdadır, yaşanan afetin maddi yükü bu insanların omuzlarındadır. Esnafımıza geçici değil kalıcı bir destek sağlanmalıdır. Afetin ardından yaşanan bu çaresizlik ekonomik buhranın bir yansımasıdır. Esnafımız çaresizdir ve kara kara düşünmektedir, devletin şefkatli kollarının bir an önce kendilerini sarmasını sabırsızlıkla beklemektedir.

Değerli milletvekilleri, yalnızca ekonomik krizden değil derinleşmiş bir çaresizlik ikliminden de söz ediyorum. Trabzon'da 28 kişilik kadroya 29.187 kişi başvuruyorsa bu tablo, sadece işsizlik değil ekonomik çöküşün hayata yansımalarının apaçık bir göstergesidir. Trabzon'da işsizlik oranı artmakta, vatandaşımız göçe zorlanmaktadır. Peki, neden? Çünkü iktidar üretimi dışlayan, rantı önceleyen bir anlayış içerisinde. Sanayiye, tarıma, istihdama dönük adımlar atılmamıştır. Otoyollar, köprüler peşkeş çekilirken çiftçiye gübre destekleri kısılmıştır; yandaşa kaynak aktaran bir devlet modeliyle millet çaresiz bırakılmıştır.

Trabzon’da işsizlik büyümekte, vatandaşlar göç etmektedir; yatırımcı ise rotasını başka illere çevirmektedir. Buna rağmen, yatırım teşvik sisteminde Trabzon hâlâ üçüncü bölgede tutulmaktadır. Trabzon’un sanayi alanı da büyük ölçekli yatırım kapasitesi de yoktur ancak farklı büyük şehirlerle aynı kefeye konulmaktadır. Bu sistem ne hakkaniyetlidir ne de kalkınmayı esas almaktadır. Bu tablo teşvik değil adaletsizlik üretmektedir. Trabzon’un üçüncü bölgeye alınması yanılsından bir an önce dönülmeli, bölgeye yatırımın gelmesi ve istihdam sağlanabilmesi için beşinci, altıncı bölgeye taşınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz haftalarda Akçaabat ilçemizde esnafımızı ziyaret ettim. Girdiğim 50 dükkânın 40’ında müşteri yoktu. Ekonomik durgunluk dayanılmaz noktaya ulaşmış, insanlar ne kazanabilmekte ne de geçinebilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

Kamu kurumları sistemli biçimde Akçaabat’tan çekilmiş durumdadır. AKP temsilcileri sanki ilçeyi boşaltmaya yemin etmiş hâldelerdir. On altı yıldır Akçaabat’ı yönetiyorsunuz, Akçaabatlıya layık gördüğünüz tablo bu mu olmalıdır? Akçaabat ne yazık ki makam aracını büyütenlerin küçülttüğü bir ilçeye dönüşmüştür. Yatırım yok, üretim yok, istihdam yoktur fakat israf, şatafat, hepsi yerli yerindedir. Akçaabat artık adaletli bir yönetimi beklemektedir. Saraylarında bir gün geçim derdi yaşamayanların “Porsiyonlarınızı küçültün.” aklını verdiği bu çarpık düzenden de adaletli bir yönetim beklememiz mümkün değildir. İşte tam da bu yüzden milletimiz artık sabır değil çözüm beklemektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler. 7’nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Mehmet Karaman, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- *Samsun Milletvekili Mehmet Karaman’ın, Samsun’un Canik ilçesi İmamlar Mahallesi’ndeki ormanlarda yapılan kesimlere ilişkin açıklaması*

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Samsun’un Canik ilçesi İmamlar Mahallesi’nden yükselen feryadı sizlere duyurmak için söz aldım. Köyün tam ortasında çocukların yapraklarını silkeleyerek altında serinlediği, yaşlıların bastonlarını dikip soluklandığı, kadınların oturup sohbet ettiği yüreklerimiz kadar yeşil ormanlarımız birilerine satılmak suretiyle kesiliyor. Orman kesen memurlar “Muhtar, gölge yok mu? Biraz dinlenelim, terledik.” demiş, bir vatandaş: “Ne gölgesi arıyorsunuz, gölge yapacak ağaç mı bıraktınız?” diye cevap vermiş. Bu söz ülkenin içinde bulunduğu hâli özetlemektedir. Bugün bir fidanı kendi elimizle kurutuyorsak, yarın susuzluğa, kıtlığa ve çölleşmeye de kendi elimizle davetiye çıkarıyoruz demektir. Bu çevre katliamı değil vicdansızlıktır, yeşile ihanettir; derhâl durdurulmalıdır. Şeffaflık ve hesap verebilirlik sağlanmalıdır. Sessiz kalınan her testere sesi yarın çocuklarımızın geleceğinden çalınan bir çığlığa dönüşecektir.

Unutmayalım, ağaçsız vatan olmaz.

BAŞKAN - Sayın Tahsin Becan.

60.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, vize sorununa ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün AB'ye herhangi bir nedenle girmesi gereken Türk vatandaşının çeşitli vize engelleriyle karşılaştığı, vize taleplerine zaman zaman yapılması planlanan seyahat tarihlerini dahi aşan süreler içinde yanıt verildiği herkesin bildiği bir gerçektir. Oysaki Türkiye ihracatının yüzde 42'si AB ülkelerine, yüzde 15'ini de diğer Avrupa ülkelerine gerçekleştirmektedir. Böylece, Avrupa ülkelerinin Türkiye'nin ihracatındaki toplam payı yüzde 50'ye kadar yükselmiştir. AB, Türkiye'nin en büyük ticari partneridir. Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki bu rakamsal performans dahi yaşanan vize sorununun bir an önce çözülmesinin mecburiyetini ortaya koymaktadır. Vize engeli nedeniyle her kesimden Türk vatandaşının seyahat özgürlüğü kısıtlanırken iş insanları da global rekabette geri kalmaktadır. İş dünyasının ihracatı artırması için vize sorununun bir an önce çözülmesi gerekmektedir. Küresel bağlantı, iletişim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime 19.00'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.27

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.59****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)*

BAŞKAN - 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Değerli milletvekilleri, zamanı tasarruflu kullanmak adına maddeler üzerinde konuşulurken süreye ilaveten bir dakikalık süreyi kullanmayacağız. Arkadaşlarımızın anlayışına sığınıyorum.

Şimdi, Sayın Buğra Bey'in bir talebi var.

Buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

61.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Bursa'da ve Kahramanmaraş'ta çıkan orman yangınlarına ilişkin açıklaması*

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün biz bir önerge verdik ve önergemiz reddedildi. Önergemiz de malum, yaz aylarında çıkma ihtimali olan yangınlara karşı alınacak tedbirler konusundaydı.

Bakın, biz bunu konuşurken aynı saatlerde Bursa'da ve Kahramanmaraş'ta, iki ilimizde orman yangını çıktı.

Şimdi, mekanizmayı çalıştırmamız lazım yani hem “İç cepheyi tahkim edeceğiz.” diyeceksiniz hem “Konuşalım.” diyeceksiniz hem “Komisyonlar kurulsun, görüşelim.” diyeceksiniz ama göz göre göre gelmekte olan bir orman yangınıyla ilgili vermiş olduğumuz önergeyi biz bu Mecliste kabul ettirmedik ve ne yazık ki her iki ilimizde de orman yangını çıktı.

Umarım tabiat, insanımız, oradaki canlılar hiçbir şekilde zarar görmezler diyorum. Şimdiden de yöre halkına geçmiş olsun diliyoruz.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması*

BAŞKAN - İnşallah ilgililer sizi duyar, bu hassas konuya ilgi duyarlar, dikkat çekerler, önlem alırlar diye düşünüyoruz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)*

BAŞKAN - 8'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Necmettin Çalışkan

Mersin

Denizli

Hatay

Mehmet Karaman

Mustafa Kaya

Mustafa Bilici

Samsun

İstanbul

İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine Sayın Mehmet Emin Ekmen konuşacaktır.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

“Bu dönemin en önemli, sistemik sorunlarından biri nedir?” diye sorsak muhtemelen bir hesap kültürünün, şeffaflık kültürünün, bir muhasebe kültürünün bırakınız yerleşmiş olmasını, hiçbir şekilde baş göstermemiş olmasını ifade edebiliriz.

Dün 6'ncı madde; üniversite rektörlerinin hiçbir kriter olmadan, keyfekeder bir şekilde, onlarca başvuru veya hatta hiç başvurmamış kişiler arasından Sayın Cumhurbaşkanı tarafından atanmasına dair madde bütün itirazlarımıza rağmen buradan geçti. Bu madde beş yıldır test edilen bir maddeydi. Bu maddeden yönetimin memnun olduğu anlaşılıyor; peki, üniversitelerimiz memnun mu? Göstergeler ne diyor? AK PARTİ'li arkadaşlarımızı şöyle sakın bir kafayla üniversitelerimizin mevcut durumunun hâlipürmelali üzerine bir tefekküre davet ediyorum. Hukuk devletini, denge denetim ilkesini, kamuda liyakat ilkesini geçtik, ciddi bir çöküş döneminin içerisindeyiz. Bugün Türkiye'de 200 üniversitemiz var. 200 üniversitemizin -az sonra ayrı ayrı başlıklarda anlatacağım, ister yerli ve millî endekslere ister uluslararası endekslere vuralım- arasında “başarılı” diyebileceğimiz 10 üniversite yok; ODTÜ URAP, Times Higher Education gibi birçok sıralamada artık üniversitelerimiz görünmüyor. İlk 500'de hiç üniversitemiz yok. Oysa yakın zamana kadar birkaç üniversite burada boy gösterebiliyordu. YÖK'ün 2024-2028 planına göre ilk 200'de 2, ilk 500'de 10 üniversitemiz olması gerekiyordu ama bugün ilk 500'de tek bir üniversitemiz dahi yok. 2024 yılında 200 üniversitenin 139'u öğrenci memnuniyet anketinde FF yani başarısız not aldı. Üniversite mezunlarının resmî verilere göre dörtte 1'i işsiz ama biz pratikte bunun yarısından fazla işsiz olduğunu biliyoruz. Ne üniversite açmakta bir planlama var ne de bölüm açmakta bir planlama var. Üniversite ile bilim arasındaki link koptuğu gibi, üniversite ile istihdam arasındaki bağ da kopmuş durumda. 3 harfli bir markete gidin kasiyeri üniversiteli bulacaksınız, eve pizza sipariş ettiyseniz onu getiren kuryenin de bir üniversite mezunu olduğunu üzüldükçe göreceksiniz.

Atanamayan öğretmen ne demek? Planlamanın yanlış yapılmış olması ve birçok öğretmenin mezun olduğu hâlde atanamamış olması demek. Hepimizin mail kutularına her gün mailler geliyor. Psikologlar atama bekliyor, beden eğitimi öğretmenleri atama bekliyor, x mühendisliği atama bekliyor, Kürtçe öğretmen atama bekliyor, şu atama bekliyor, bu atama bekliyor. Ya, kamu faize ve tefeye ayırdığı paranın yanında eğitime para ayıramıyor, istihdama para ayıramıyor veyahut da bu üniversiteler açılırken herhangi bir planlama yapılmadan açılmıştı. Üniversitelerin kendi rektörünü seçme hakkını ilk AK PARTİ kaldırmadı, 1981 askerî darbesi kaldırmıştı, AK PARTİ de maalesef 2016'dan beri bunu sürdürüyor. Akdeniz Üniversitesi rektör yardımcısı diploması iptal edildiği için rektör yardımcılığından alındı, Karabük ve Çankırı üniversite rektörlerinin bir kulpunu bulup her ay 1 milyon 200 bin lira maaş aldıkları ortaya çıktığında yüzleri bile kızarmadı, Karabük Üniversitesi Rektörüne Vali bir plaket verip onu Karabük'ten gönderdi. E-imza çetesi ücretsiz, bedava, yok pahasına üniversite diplomaları, lise diplomaları, sürücü belgeleri dağıtıyor. Tek başına belirleyici bir etken olmasa bile rektörlerin üretim indeksine baktığımızda ilk 10'daki üniversiteler dışında kalanların çok önemli bir kısmının ortalama kriterin, ortalama H-indeksinin yani 10'un altında kaldığını görüyoruz, birçok rektör bu konuda 3 rakamına bile ulaşamamıştır. Akademik hocalar, onların gelir yetersizliği, bırakınız araştırmaya, yaşama bile yetmeyen gelirsizlikleriyle bambaşka bir başlık. Birçok başlık böyle akıp gidiyor.

Son yirmi saniyede de... Bir oğlunuzu, bir kızınızı bir özel üniversiteye kaydettirdiyseniz, özel üniversite giriş yılında 100 bin, 2'nci yılda 400 bin istediğinde bunu denetleyecek bir denetim yok. Sayın Abdullah Güler'e anlattık, YÖK Başkanıyla görüştük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Devamla) - Bu konuda da böyle bir paketin içerisinde özel üniversite öğrenci ücretlerinin artışını denetim altına alan bir madde de hiç olmazsa bu çocuklar için gereklidir.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Ayyüce Türkeş Taş

Selcan Taşcı

İstanbul

Adana

Tekirdağ

Şenol Sunat

Ersin Beyaz

Burak Akburak

Manisa

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine Sayın Burak Akburak, buyurun lütfen. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 8'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce Tekin Bingöl'e ve yeni Divan üyelerine başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 8'inci maddeyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda bulunan listede yer alan "Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri" şeklinde değiştirilmiştir yani bu madde bu unvan değişikliğinden ibarettir.

Değerli milletvekilleri, kürsüye bu değişikliği değerlendirmek için çıkmadım. Sadece bugünün değil geleceğimizin de en kritik tehlikelerinden biri hakkında konuşma yapmak istiyorum. Konumuz çocuklarımız ama bu sefer okul başarısı, burslar, spor olanakları, yurtsuzluk gibi problemleri konuşmayacağım. Bugün çocuklarımızı görünmeyen ama çok güçlü bir tehditten, sosyal medyanın kontrolsüz ve zehirli etkisinden korumak zorunda olduğumuzdan bahsetmek istiyorum.

Sosyal medya platformları artık yalnızca birer paylaşım ve izlem mecrası değildir. Özellikle çocuklar için algoritmaların şekillendirdiği karanlık bir tünele doğru gidiyoruz. Bugün Türkiye'de 8 yaşında, 10 yaşında çocuklar Tiktok'ta, Instagram'da, Youtube'da her türlü şiddet, cinsellik, sapkınlık ve istismar içeriğine birkaç tıklama uzaklıkta. Ebeveyn kontrolünde olmayan dijital platformlardaki içerikler çocuklarımız için ciddi bir tehdit oluşturuyor. Bu içerikler özellikle cinsellik ve kimlik üzerinden yürütülen, çocuğun zihinsel, duygusal gelişimini olumsuz etkileyebilecek bazı ideolojilere hizmet ediyor ki bunların başında LGBT propagandası geliyor. Ne yazık ki çocuklar bu içeriklere sınırsız ve filtresiz biçimde ulaşabiliyor. Bu tür içeriklerin aile değerlerimize ve Türk toplumunun kültürel yapısına uygun olmayan mesajlar taşıması, çocukların sağlıklı gelişimini gözeten ailelerde ciddi endişelere yol açıyor. Bir çocuğun gelişimi yalnızca fiziksel değil, zihinsel, duygusal ve ahlaki yönleriyle de bir bütündür. Maalesef, bugün, bu bütünsel gelişimin gözümüzün önünde eriyip gittiği bir döneme tanıklık ediyoruz. 13 yaşında sosyal medya fenomeni olmak isteyen çocuklar, güzellik filtreleriyle beden algısı bozulan ergenler, cinsel kimlik karmaşasını teşvik eden içeriklerle yönlendirilen savunmasız çocuklar, siber zorbalığa uğradığı için içine kapanan ya da hayatına son veren gençler; bunlar artık münferit değil, sistematik bir dijital şiddetin parçalarıdır.

İşte bu gerçekleri görerek 12 Aralık 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine Çocuk Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair bir teklif verdim; teklifle "13 yaş altı çocukların sosyal medya kullanımı yasaklanmalı, 16 yaşına kadar olan erişim ebeveyn onayına bağlanmalı, sosyal medya şirketlerine yaş doğrulama sistemlerini kurma yükümlülüğü getirilmelidir." dedim çünkü artık yalnızca bilgilendirme broşürüyle yetinmenin, ailelere görev yüklemenin de bir anlamı yok, devletimiz çocukları koruyacak refleksi ortaya koymak zorundadır.

Bu kapsamda, geçtiğimiz günlerde hazırladığım teklifin içeriğini ve uluslararası örnekleri detaylı biçimde aktardığım bir mektubu siz değerli milletvekillerimize gönderdim. Orada da vurguladığım gibi, bu konuda benzer düzenlemeler bugün Avustralya'dan Fransa'ya, ABD'den Endonezya'ya birçok ülkede hayata geçiriliyor. Biz bugün önlem almazsak birkaç yıl sonra sosyal medya kaynaklı bağımlılık, intihar, cinsel istismar vakaları karşısında sadece taziye yayınlayan, ailelere sabır dileyen ve "Bir daha yaşanmasın diye çalışacağız." diyen bir Meclis hâline geliriz. O noktaya gelmeden konuşarak, yasa çıkarak, denetleyerek yani görevimizi yaparak bu felaketi önlemek bizim elimizde.

Değerli milletvekilleri, çocuklarımızın ekran başında değil oyun parklarında, kütüphanelerde, spor salonlarında sanat ve de sporla iç içe büyümesini istiyoruz. Ebeveynin sırtına yüklenen sorumluluğu tek başına bırakmadan devletin çocuklara dijital bir koruma kalkını oluşturması için hep birlikte çalışmalıyız. İktidar, 2025 yılını "Aile Yılı" ilan etti; üzerinden altı ay geçti. Peki, biz aileye yönelik, ailenin korunmasına yönelik ne yaptık veya daha neyi bekliyoruz? Bahsettiğim konu ne muhalefet meselesi ne de iktidar; bu mesele, ülkemizin geleceği evlatlarımızın meselesi.

Bu çağrını sadece bir vekili olarak değil ülkenin geleceğini düşünen bir baba, bir vatandaş olarak yaptığımı ifade etmek istiyorum: Lütfen çocuklarımızı koruyalım. (İYİ PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan “şeklinde” ibaresinin “biçiminde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Beritan Güneş Altın

Kezban Konukçu

Yılmaz Hun

Mardin

İstanbul

İğdır

Cengiz Çiçek

Ferit Şenyaşar

İstanbul

Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Ferit Şenyaşar.

Buyurun.

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yeni göreviniz de hayırlı olsun.

Pek çok alanda düzenlemeler içeren torba yasa teklifinin 8'inci maddesi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve onurlu halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Bir selamı da cezaevindeki yoldaşlarımıza gönderiyorum: Sizler özgürlüğünüze kavuşana kadar bizler evimizde rahat uyumayacağız.

Yine, halkın sorularına, beklentilerine cevap olmayan bir torba yasa var. Çözüm bekleyen sorunların başında işsizlik, hayat pahalılığı, düşük ücretler, yoksulluk, kademeli emeklilik, ataması yapılmayan öğretmenler, tarımsal desteklemelerin yetersizliği geliyor. Peki, torba yasada bunlarla ilgili herhangi bir düzenleme var mı? Maalesef yok. Peki, bu torba yasada ne var, birlikte bakalım. 32 maddelik yasada tam 32 kere “Cumhurbaşkanlığı” kelimesi geçiyor. “Cumhurbaşkanlığı” ibaresi nerede geçiyor, ona bakalım. “Devlet ve vakıf üniversitelerine rektör Cumhurbaşkanınca atanır.” “Ekonomik ve sosyal konseyin üyeleri Cumhurbaşkanınca belirlenir.” “Kamu sermayeli şirketlerde yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkileri Cumhurbaşkanı kullanır.” “Döner sermaye işletmesine tahsis olunan sermayeye ihtiyaç duyulması hâlinde, Cumhurbaşkanı tarafından 5 katına kadar artırılabilir.” Ve bu şekilde devam edip gidiyor torba yasa.

Cumhurbaşkanı aynı zamanda 2025 yılını “Aile Yılı” ilan etmişti. Toplumun yapı taşı olan aileler ne durumda, ona bir bakalım. Cumhurbaşkanı Erdoğan iktidara gelmeden önce 5 kişilik bir aile için çay-simit hesabı yapmıştı, bu hesabı tekrar iktidara hatırlatıyoruz. 5 kişilik bir aile bugün 3 öğün sadece çay ve simitle beslenirse bir ayda 13.500 TL yapıyor. Bu basit hesaplama asgari ücretle geçinmenin imkânsız olduğunu gözler önüne seriyor; tabii, kalp gözü açık olanlar bunu görebiliyor. Bu süreçte asgari ücretlinin ve emeklinin ara zam talebi insanidir. İktidarın asgari ücretliye verdiği ara zam sözünü yine kendisine hatırlatıyoruz.

Yoksullukla ilgili yakın zamanda bir icra memurunun yaşanmış bir hikâyesini size anlatacağım, özellikle iktidar vekillerinin bu hikâyeyi dikkatle dinlemesini tavsiye ediyorum ve vicdanı olanlar kendilerine bundan bir ders çıkarır inşallah. “Asgari ücretle geçinmeye çalışan bir eve girdik, salonda evin çocuğu çizgi film izliyordu, televizyon da haciz edilecek eşyalar arasındaydı, çocukla göz göze geldik ve ben o gün istifa ettim.” Bunu icra memuru söylüyor. Ülkeyi yönetenler toplumsal yoksulluğu görmek istemiyor, vicdanı olan icra memuru karşılaştığı manzara karşısında istifa ediyor.

Ülkenin bir diğer temel sorunu işsizlik artmaya devam ediyor. Seçim bölgem olan Urfa’da 33 kişilik temizlik işçisi için kadro açılıyor, Urfa’da 74 bin kişi başvurmuş. TÜİK’e sorsan “İşsizlik azalıyor.” diyecek.

Ülkenin diğer bir kanayan yarası cezaevleridir. Cezaevlerinde 4.900’den fazla tutsak bulunuyor, Türkiye cezaevlerinin kapasitesi 300 bin kişi; 109 bin kişi insani olmayan koşullarda cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Anayasa’nın 17’nci maddesi ceza infaz kurumunda tutulan bir mahpusun içinde bulunduğu şartların insan onuruna yakışır bir şekilde olmasını koruma altına almaktadır, cezaevlerinde Anayasa açık bir şekilde ihlal ediliyor. Her tutsağın aynı zamanda bir ailesi var. Tutsakların keyfî olarak ailesinden uzak cezaevlerine sevk ne kadar insanidir? Sevklerle yaratılan ayrı bir cezalandırma hukukun bir bilinmezliğe naklidir. Sevk edilenlerin ailelerinden ve çocuklarından kopartılıp binlerce kilometre uzağa götürülmeleri ve nakillerin hukuka, adalete uygunluğunu ileri sürebilmenin gerekçesi var mıdır? İnfaz hukuku en az bilinen, en çok uygulanan ve hak ihlallerinin en çok yaşandığı bir hukuktur. Cezaevi kapıları infaz hukukuna, adalete, vicdana ve insanlığa açılmalıdır.

Bayramdan önce onuncu yargı paketi Meclisten geçti. Paket Meclise gelmeden aylar önce iktidar olarak yargı paketine dair topluma büyük beklentiler verdiniz. Son dakikada Covid maddesini paketten çıkartarak toplumda büyük bir hayal kırıklığı oluşturdunuz. Hasta tutsaklarla ilgili bir düzenleme yaptınız, ağırlaştırılmış müebbetleri bunun kapsamı dışında tuttunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Gelin, adaleti saraylarda değil halkın yüreğinde kuralım.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olmak üzere 3 önerge vardır, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Mersin

Hatay

Samsun

Mehmet Atmaca

Mustafa Bilici

Sema Silkin Ün

Bursa

İzmir

Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Beritan Güneş Altın

Kezban Konukçu

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Mardin

İstanbul

Kocaeli

Ferit Şenyaşar

Yılmaz Hun

Cengiz Çiçek

Şanlıurfa

Iğdır

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Selcan Taşcı

Şenol Sunat

İstanbul

Tekirdağ

Manisa

Ersin Beyaz

Yasin Öztürk

Ayyüce Türkeş Taş

İstanbul

Denizli

Adana

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Mustafa Bilici.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz 212 sıra sayılı Kanun Teklifi ne yazık ki bir kez daha Meclisin yasama işlevinin nasıl etkisizleştirildiğini gözler önüne sermektedir. Elimizde tuttuğumuz bu kanun teklifi tipik bir torba kanundur. Onlarca farklı kanunda onlarca farklı alana dair değişiklik bir araya getirilmiş, milletvekillerinin bunları sağlıklı biçimde incelemesi, tartışması, değerlendirmesi imkânsız hâle getirilmiştir. Daha da vahimi bu teklif yine ve yeniden sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüştür. İçeriğinde spor hukuku, yerel yönetim hukuku ve yükseköğretim gibi uzmanlık gerektiren konular yer almasına rağmen ilgili tali komisyonlara sevk edilmemiştir. Böylece Meclisin denetim ve müzakere işlevi devre dışı bırakılmış, yasa yapma süreci Cumhurbaşkanlığından gelen metinlerin el kaldır-indir yöntemiyle geçirilmesine indirgenmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi bu torba teklifin içinde yer alan 3 düzenlemeye yani 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunu'nda, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda yapılan değişikliklere birlikte bakalım.

İlk olarak 7258 sayılı Kanun'daki değişikliklerle Spor Toto Teşkilat Başkanlığının bayilik verme ve ruhsatlandırma yetkilerinin özel hukuk tüzel kişilerine devri öngörülmektedir. Özel hukuk tüzel kişilere devirle birlikte artık kamu eliyle yürütülmesi gereken bu görev ticari şirketlere ihale edilebilecektir. Bu ne demektir? Bu, kamu hizmetlerinin piyasaya açılması demektir. Kamu gücü kullanılarak sağlanan lisans ve ruhsatlama işlemleri Anayasa'nın 128'inci maddesine göre yalnızca kamu görevlileri eliyle yürütülmelidir. Bu düzenleme kamu hizmetinin özelleştirilmesi anlamına gelmektedir. Oysa, bahis ve şans oyunları sektörü sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal, kültürel ve ahlaki sonuçlar doğuran bir alandır. Bu alanda kamu kontrolünün zayıflatılması istismara, yolsuzluğa ve kayıt dışılığa kapı aralayacaktır. Ayrıca, bu değişikliklerle birlikte ruhsatlandırma süreçlerinde şeffaflık ve denetim mekanizmaları iyice bulanıklaştırılmakta, hangi özel şirketlerin bu yetkileri kullanacağı, hangi kriterlerle seçileceği, denetimin nasıl yapılacağı belirsiz hâle getirilmektedir. Bu ise keyfiliğe ve rant odaklı uygulamalara davetiye çıkaracaktır.

Gelelim 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda yapılan değişikliğe. Bu değişiklikle, bir yerleşim yerinde mahalle kurulması, kaldırılması ya da sınırlarının değiştirilmesi için artık sadece İçişleri Bakanlığının teklifi yeterli olacak ve nihai karar Cumhurbaşkanlığınca verilecek. Şimdi soruyoruz: Bu ülkenin mahallelerini Ankara'daki bir bürokrat mı bilir yoksa orada yaşayan halk mı? Bu yetkinin tek merkezde toplanması yerel yönetimlerin idari özerkliğine doğrudan bir müdahaledir. Anayasa'nın 127'nci maddesi yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde merkezî idarenin vesayet yetkisini sınırlandırmıştır. Bu düzenleme ise o vesayeti azami seviyeye çıkarmaktadır. Üstelik mahalle sınırlarının belirlenmesi sadece idari değil, aynı zamanda siyasal bir meseledir. Seçim çevreleri, hizmet götürme sınırları, bütçe planlaması bu sınırlara göre yapılmaktadır. Merkezî idarenin yani yürütmenin bu konuda sınırsız yetkiyle donatılması, siyasal mühendislik operasyonlarının önünü açmaktadır. Bu teklifin altında yerel yönetimlerin güçlendirilmesi değil, yerelin denetlenmesi, merkeze bağlanması ve siyasallaştırılması amacı yatmaktadır.

Ve son olarak en çok tepki çeken düzenlemelerden biri olan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'ndaki değişikliğe gelelim. Bu değişiklikle Yükseköğretim Yürütme Kurulu üyelerinin tamamı artık Cumhurbaşkanı tarafından atanacaktır. Peki, bu ne demektir? Bu, üniversitelerin bilimsel ve idari özerkliğinin ortadan kaldırılması demektir. Bu, üniversitelerin akademik kadrolarının ve karar alma mekanizmalarının yürütmeye bağlanması demektir. Bu, akademik özgürlüğe vurulmuş bir darbedir. Unutmayalım ki üniversiteler sadece eğitim kurumları değil aynı zamanda düşüncenin özgürce geliştiği, eleştirel aklın üretildiği, toplumun geleceğini şekillendiren yapılardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkürler, ilave süre vermiyorum.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Peki, teşekkür ederim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ilave süre vermeyeceğim, anlayışınıza güvendiğim için büyük bir cesaretle bu kararı aldım, herhâlde arkadaşlarım anlayışla karşılayacaktır.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde 2'nci konuşmacı Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insanlık düşmanı İsrail İran'a saldırdı. Daha öncesinde de durmamıştı; insanlık düşmanı, katil İsrail Gazze'de her gün cinayetlere imza atıp duruyor. Daha dün sabah yemek kuyruğunda bekleyen kadınların, çocukların üzerine bomba attı, en az 80 kişiyi öldürdü. Düşünün, yemek kuyruğunda bekleyen insanların üzerine uçaktan bomba atan bir vicdansızlıkla, insanlık düşmanı bir devletle karşı karşıyayız.

Peki, İsrail'in İran'a saldırısını iktidar eleştiriyor değil mi? Karşı çıktı, Orta Doğu'yu bir kan gölüne çevireceğini düşünüyor ve ardından da sıranın Türkiye'ye geleceğini söylüyor. Evet, ben de inanıyorum, sonraki hedef Türkiye gerçekten. O yüzden Orta Doğu'da barış sağlanmalı. Ama iktidarınız İsrail'e karşı gereken tavrı gösteriyor mu? Hayır, boynu bükük ve esir olmuş durumda.

Bakın, İsrail uçaklarına giden benzinin nereden gittiğini burada defalarca açıkladım. Azerbaycan İsrail'e petrol satıyor, Türkiye komisyon alıyor, İsrail de Filistin'i ve İran'ı bombalıyor; işin özeti bu. Bakın, belgelerle konuşacağım. Aranızda bir tane mert bir AK PARTİ'li varsa şu belgeler karşısında kalsın konuşsun. İsrail, Azerbaycan'ın 2'nci petrol ihraç ettiği ülke, 2 milyon 372 bin 438 ton petrol ihraç ediyor. Bunun karşılığında Bakü-Tiflis-Ceyhan'dan İsrail'in aldığı petrolün yüzde 60'ı gidiyor. Peki, bunun karşılığında Türkiye ne yapıyor? Bakın, siz bunlar için 1 dolar 27 sent alıyorsunuz varil başına ve günde 700 bin varil hatırı için susuyorsunuz ve cinayetleri onaylıyorsunuz. Var mı itiraz edebilecek olanınız? Yok. Ticareti durdurdunuz mu, diplomatik ilişkileri bitirdiniz mi? Hayır.

Bakın, burası neresi? Derince Sapiport Limanı, geçen gün oradaydım. Marla Bull gemisinin oradan İsrail'e petrol götürdüğünü ispat ettim, Marla Bull'ın orada bu açıklamayı yaptım. İtiraz ettiler "Hayır, öyle bir şey olmadı." dediler. Bunun üzerine MarineTraffic'ten bu gemi nereye gidiyor, araştırdım. Bakın, şurada Derince'de, MarineTraffic'ten araştırın. Peki, son durak neresi? Aşdod.

Devam ediyoruz, Mersin Limanı'nda VELA gemisi, İsrail'e çelik götürüyordu. Peki, son durağı neresiydi? Aşdod Limanı. Var mı bir tane itiraz edebilecek olanınız? Ya, yüz kızartıcı gerçekler bunlar. Hiç kimse hamaset üretmesin.

Bakın, sizin yapamadığınızı 12 cesur insan yaptı, alınlarından öpüyorum. Madleen gemisi, Madleen; 12 cesur insan ölüm pahasına bir bedel ödediler ve o alçak İsrail'in ölüm tehditlerine rağmen çok büyük bir eylem gerçekleştirdiler. Tebrik ediyorum. Şu an Mısır, Kuzey Afrika'dan gelen konvoyu durdurdu, Türkiye'den tek kelime ses yok. Bakın, Mısır'a giden hak aktivistlerini Türkiye Büyükelçisi durduruyor, "Aman aman, gitmeyin arkadaşlar." diyor. İşte, hâliniz bu arkadaşlar. Yani buna itiraz edebilecek bir kişi var mı? İktidarın hâli bu ve hâlâ bir hamaset üretiyorlar ama apaçık gerçekler ortada.

Şimdi, İsrail'in bu yaptıklarına sözle karşı çıkmak yetmez. Gerçekten ticareti durdurmadığınızı müddetçe; İsrail'le diplomatik ilişkileri kesmediğiniz, ticareti kesmediğiniz müddetçe İsrail bölgede insanlığa düşman her türlü fiile imza atacaktır. Bunu çok iyi bilin ve kesin kararınızı verin. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergede üçüncü konuşmacı Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun lütfen. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'si iktidarı yirmi üç yıldır ülkemizi tek başına yönetiyor ama ne yazık ki bu yönetim süreci bir inşa süreci olmaktan daha çok bir yıkım ve tahribat süreci olarak tarihe geçecektir. Türkiye'nin köklü kurumları, anayasal değerleri, kamu idaresinin tarafsızlığı, liyakat esasları, eğitimden adaletle, sağlıktan dış politikaya kadar birçok alanda telafisi mümkün olmayan zararlar görmüştür.

Bugün elimizde olan tablo, yalnızca ülkeyi yönetmekten âciz bir iktidarın günü kurtarma telaşıyla attığı adımların yol açtığı kurumsal enkazdır. Yirmi üç yılın sonunda hâlâ reform vadediyorlarsa bunun anlamı şudur: Yirmi üç yıldır biz bozduk, şimdi düzeltmeye çalışıyoruz ama onu da kendi çıkarlarımız doğrultusunda.

Bugün görüşmekte olduğumuz teklifin 9'uncu maddesi de bu anlayışın bir örneğidir. Anayasa Mahkemesi çok açık ve net bir şekilde bu düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğunu, özellikle de mülkiyet hakkını ilgilendiren bir konunun kanun hükmünde kararnameyle düzenlenemeyeceğini ifade etmişken şimdi bu hüküm, Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu'na eklenerek yeniden yasalaştırılmak isteniyor.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle Gençlik ve Spor Bakanlığına yurt dışında koordinasyon ofisleri kurma yetkisi verilmektedir. Ayrıca bu ofislerde görev alacak personele ödenecek ücretler ve diğer uygulamalar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecektir. Görünürde bu bir idari düzenleme gibi sunulmaktadır ancak gerçekte bu madde yürütme organına, özellikle de tek başına Cumhurbaşkanına sınırsız bir yetki vermektedir. Burada çok temel bir problemle karşı karşıyayız. Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal düzeninin yasama ve yürütme erklerini birbirinden ayırdığını, kuvvetler ayrılığına dayanan bir sistem olduğunu biliyoruz. Ancak AK PARTİ'si iktidarı bu ayrımı fiilen ortadan kaldırmış ve her alanda yürütmenin kontrolünü genişletmiştir. Bugün geldiğimiz noktada Meclis, sadece Cumhurbaşkanlığı kararnamelemleri, külliyede hazırlanan yasa tekliflerini tasdik eden bir organ hâline getirilmiştir. Teklifin bu maddesi de bu zihniyetin bir ürünüdür.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ'si iktidarı artık şunu anlamalıdır: Her alanı Cumhurbaşkanı kararnameleriyle düzenleyerek bir ülke yönetilemez. Gençlik ve Spor Bakanlığının yurt dışında yürüttüğü faaliyetlerinin nasıl yürütüleceğini belirlemek yalnızca bürokratik bir mesele değildir, bu aynı zamanda Türkiye'nin dış temsil yapısını, kamu kaynaklarının nasıl harcandığını ve kamu görevlilerinin hangi ölçüde seçildiğini ilgilendiren çok katmanlı bir meseledir. AK PARTİ'sinin tarzı artık ezberlenmiştir, önce devletin kurumsal yapısını bozarlar sonra da bozdukları bu yapıyı "reform" adı altında yeniden inşa etmeye kalkışır ama her seferinde daha da kötü bir tabloyla karşılaşırız. Yirmi üç yılın sonunda geldiğimiz yer budur. Bürokrasiyi partizanca kadrolarla doldurdular; liyakati, ehliyeti, kamu yararını bir kenara attılar; yargıyı yürütmenin bir uzantısı hâline getirdiler, medyayı tek sesli hâle getirdiler, üniversitemizi susturdular, sivil toplum kuruluşlarını etkisizleştirdiler, eğitim sistemini deneme tahtasına çevirdiler; gençlerin umudunu, kadınların güvenliğini, emeklilerin refahını hiçe saydılar. Şimdi bu yasayla yurt dışına da aynı zihniyeti taşımaya hazırlanıyorlar.

Sonuç olarak şunu net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Teklifin 9'uncu maddesi yürütmenin yetkilerini sınırsızlaştıran, Anayasa'nın açık hükümlerine aykırı olan ve kamu kaynaklarının nasıl kullanılacağına dair en temel denetim mekanizmalarını devre dışı bırakan sakıncalı bir düzenlemedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde 3 önerge vardır, ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, aynı mahiyetteki önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Necmettin Çalışkan

Mustafa Kaya

Mersin

Hatay

İstanbul

Mehmet Karaman

İrfan Karatutlu

Sema Silkin Ün

Samsun

Kahramanmaraş

Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Aşkın Genç

İzmir

Karabük

Kayseri

Tahsin Ocaklı

Mehmet Tahtasız

İsmet Güneşhan

Rize

Çorum

Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerde ilk konuşmacı İrfan Karatutlu.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yarın Kahramanmaraş için güzel bir gün. Deprem sonrası Azerbaijan Mahallesi Azerbaijan Hükümetinin desteğiyle kısa bir sürede bitirildi. Özellikle Ebrar Sitesi'nin olduğu bölgeydi. Bu bölge tabii ki yurt dışı yardımları nedeniyle hızlı bitirildi, güzel bitirildi, teknik anlamda ve mimari anlamda çok güzel bir mahalle yapıldı. Aslında Azerbaijan'ın desteği başka yerde değerlendirilebilir miydi? Tabii ki değerlendirilebilirdi. Üç derenin birleşim yeri olan Akdere, Şekerdere ve Kanlıdere'nin birleşim yerine, alüvyonal bir zemine yapılan Ebrar siteleri, yine, aynı şekilde plansızlık nedeniyle o bölgeye yapıldı, hâlbuki başka bölgeye yapılabilirdi. Fore kazıklarla milyarlarca lira boşa gitti ama Hükümet burada yapmaya karar verdi. Azerbaijan Hükümetine ve Hükümetimize bu konuda teşekkürlerimi sunuyorum bir Kahramanmaraşlı olarak.

Bugün, Çevre ve Şehircilik Bakanı Kahramanmaraş'a bir gün önce geldi, basın toplantısı yaptı. Basın toplantılarında, biliyorsunuz, her şeyin güzel tarafını anlatırlar. Hâlbuki, Sayın Bakan yine o Azerbaijan Mahallesi'nin dikine iki caddesine, Hükümet Caddesi'ne ve Öğretmenevi Caddesi'ne ve bunlarla aynı paralel Trabzon Caddesi'ne çıktığı zaman burada TOKİ'ler tarafından yapılan, zeminin 1 metre altında girişi olan, zeminin 1 metre üstünde girişi olan acayip binaların nasıl yapıldığıyla, teknik anlamda incelemenin Çevre Şehircilik Bakanlığı tarafından hiç de iyi yapılmadığı, malzeme kalitesi, efendim, yapım kalitesinin berbat olduğu onlarca binayla karşılaşabilirdi.

Buradaki insanlarımız şunu diyor: “Benim 100, 200, 300 metrekairelik dükkânlarım vardı burada, bana şimdi 40 metrekairelik yerler veriliyor. Ne yapacağız?” Keşke rezerv alanına alınmasaydı da yerinden dönüşümle kendi paramla yapılsaydı daha iyi olurdu.” Bunu diyen yüzlerce insan var fakat yine, bu Trabzon Caddesi'nde ensesi kalın birtakım insanların dükkânları Emlak Konut tarafından aynı miktarda, aynı şekilde yapılarak teslim edildi ama arkası olmayan insanların konutları maalesef ki kuraya kondu ve bu insanlara 40 metrekaire dükkânlar teslim edildi. Maalesef, üç yıl boyunca daha önceki Çevre ve Şehircilik Bakanı Özhasseki'nin atadığı Kayseri Develi'den olan Çevre Şehircilik İl Müdürü üç yıl boyunca, iki buçuk yıl boyunca “Depremden nasıl rant elde edilir?” üzerine ihtisas yapmış gibi Kahramanmaraş'ta bunu uyguladı, canı istediği yere rezerv alanı, canı istediği yeri çıkardı “Şurayı atadım, burayı yaptım.” şeklinde birtakım işlemlerde bulundu. TOKİ binalarının hem fiyatları şaibeliydi hem de bunların teknik olarak yapımları şaibeliydi. Nedense kuralarda normal vatandaşlara ya giriş katı ya 5'inci kat çıkıyordu, orta katlar, ara katlar hiçbir zaman çıkmıyordu. Efendim, tahsis kriterleri, yapı denetimi ve teslimat süreçlerinin neye göre yürütüldüğü açıklanmadı; şeffaf olmayan, sadece adaleti değil güveni de yok eden bir işlem yapıldı. Bugün halkımız hem altyapı eksikliklerinden şikâyetçi hem işçiliklerden şikâyetçi.

Ayrıca, başka bir konu, vatandaşın önüne bir sözleşme getiriliyor imzalasın diye, miktar yazmıyor arkadaşlar, ne kadar ödeyeceklerini vatandaşlar bilmiyor. Bakalım, birkaç sene sonra “Karaman'ın koyunu, sonra çıkar oyunu.” dediğimiz gibi bunlar da ortaya çıkacak.

Dediğim gibi, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü “Bu işi ranta çevirebilirim?”in ihtisasını yapmış. Kahramanmaraş'ın merkezindeki otopark olan -ki Maraş'ın otoparka merkezde çok ihtiyacı var- yer için şimdi duyuyoruz ki “Burayı AVM yapacağım.” diyorlar. Binlerce esnaf var burada, küçük esnaf; ne yapacak bilinmiyor ama “AVM yapacağım.” diye tutturuyorlar. AVM yaptırdığında bu işin etrafına hemen kimler dolanıyor? Dediğim gibi, Kahramanmaraş'ı elli altmış yıldır esir alan 3-5 ensesi kalın insan EXPO'da aldılar bunu arkadaşlar. “EXPO” diye bir şey açıldı Kahramanmaraş'a, ne idiği belirsiz, ne olduğunu henüz ben anlayamadım, burada yine AVM yapıldı, alan kişiler belli. Toplumda konuşulan şu: “Ödenen para bu, resmî olarak ödenen para bu.” Dolayısıyla bu tür şeyler Kahramanmaraş'ta deprem döneminde maalesef çok aşırı bir şekilde kullanıldı.

Bugün, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü o kadar plansız ve düzensiz ki hâlen daha yıkım yapıyor; maalesef, dün gördünüz, bir operatör, bu yıkımın kötülüğünden vefat etti; Allah rahmet eylesin diyorum.

Evet, sürem sona erdi.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Sayın Mehmet Tahtasız.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; söz aldığım 10'uncu madde, Ekonomik ve Sosyal Konsey üyelerinin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmesini amaçlıyor. Konseyin Başkanı kim? Ekonomiyi şahlandıran ünlü ekonomist, hepimiz tanırız, Recep Tayyip Erdoğan. Kanunla düzenlenmiş ancak Ekonomik ve Sosyal Konsey ne iş yapar bilen yok; bu Ekonomik ve Sosyal Konsey hangi yaraya merhem olmuş gören yok. Açlık sınırı 25 bin lira, yoksulluk sınırı 81 bin lira, gerçek enflasyon yüzde 71 ama gören yok. Asgari ücret 22 bin lira, en düşük emekli maaşı 14 bin lira, Sosyal Yardımlaşmadan yardım alan kişi sayısı 20 milyonu geçmiş, icra ve iflas dosyası 23 milyonu geçmiş yani ülkemizde her 4 kişiden 1'i maalesef icralık olmuş ama icralık olmayan kimler var sadece? Sarayda yaşayanlar ve onların yandaşları var.

Geniş tanımlı işsiz sayısı 11 milyon 730 bin kişi, atanmayan öğretmen sayısı 1 milyonu geçmiş ama bakan var, gören yok. Vatandaşımızı akla hayale gelmeyen yeni vergi, harç ve zamlarla, trafik tuzaklarıyla âdeta kaz yolar gibi yolmaya devam ediyorsunuz ama kendi siyasi ikballeri için milletin rızasını çalanlar var. Bakanken milyon dolarlık ihale verdiği şirkette emekli olunca çalışanlar var. Tümü kamu iktisadi teşebbüsü olan Türk Hava Yolları, PTT, TRT, RTÜK'te 3-5 maaş alan eski bakanlarınız, milletvekilleriniz, bakan yardımcılarınız, çocuklarınız ve akrabalarınız var. Milletin kanını emdiğiniz yeter artık. Millet parayı şans oyunlarında, yasa dışı bahislerde yani kumarda bulmaya çalışıyor. Hükümet eliyle özelleştirilen Millî Piyangoyla memleketi resmen kumarhaneye çevirdiniz. Bu torba kanunla piyango bayilerinin denetimini özel hukuk tüzel kişilerine veriyorsunuz. Gençlerimiz daha çok zehirlensin, kumar bağımlısı olsun, aileler parçalansın mı istiyorsunuz? Anaların, babaların, çocukların ahını alıyorsunuz; geleceğini karartıyorsunuz gençlerimizin. İktidarınızda memleket esrar, eroin, uyuşturucu cenneti oldu; memleketi iktidarınızda kumarhaneye çevirdiniz. İntiharlar, cinayetler arttı; hırsızlık, gasp, dolandırıcılık gibi adi suçlarda patlama oldu. Cezaevlerinde 30 kişilik yerde maalesef 60 kişi kalıyor. Köy okulları kapandı, birçok köyde internet yok, kanalizasyon altyapısı yok, temiz içme suyuna hasretler. Çiftçilerin ortalama yaşı 58'e çıktı, çiftçi üretime küstü, 766 bin hektar arazi maalesef ekilmiyor. Esnafımız da zorda, her gün 325 esnafımız maalesef kepenk kapatıyor. Yaşama mücadelesi veren esnafımız BAĞ-KUR primini, SSK primini maalesef ödeyemiyor. Esnafa sözler verdiniz, teşvikleri tırpanladınız "7200 prim gün sayısını ve çıraklık ve staj günlerini emekliliğe sayacağız." dediniz ama maalesef rafa kaldırdınız. Tekstil sektörü dâhil birçok fabrika da maalesef konkordato ilan ediyor. Birçok işçi çıkarılıyor, milyonlara yeni milyonlar ekleniyor, işsiz sayımız her gün artıyor.

Yani sözün özü; bu iktidar döneminde ekonomi dibi boyladı, vatandaşı pestil gibi ezdiniz, limon gibi sıktınız. Peki, iktidar ne yapıyor? Saraydan gariban halkı seyreliyor. Tek adama verilen yetkiler yetmemiş gibi 10'uncu maddeyle bir yetki daha veriyorsunuz. Tek adam "Verin yetkiyi, görün etkiyi." dedi ama vatandaş bu etkiyi çok ağır bir bedelle ödedi. Ülkemizi siyasi, sosyal ve ekonomik bataklığa soktunuz; başka ne yaptınız ki! "Doları satın." dediniz ama doları da fırlattınız. "Bu can bu bedende olduğu sürece nas neyi emrediyorsa onu yapacağım." dediniz "Faiz sebep, enflasyon sonuç." dediniz ama faizler yüzde 50'yi, enflasyon yüzde 100'ü geçti. "Evlenin, 3 çocuk yapın." dediniz, ortalama bir

düğünün maliyeti 1 milyon lirayı aştı; gençler evlenmekten ve çocuk yapmaktan korkar oldu. Balı, adrese teslim ihalelerle ahtapot gibi -kendi “aktapot”larınızla- 40 haramiler gibi milleti soymaktan, kanını emmekten başka ne yaptınız? Verdiğiniz sözleri yutmaktan, yoksulluğu derinleştirmekten başka ne yaptınız? Cumhurbaşkanı seçiminden önce “Asgari ücretlinin, emeklinin maaşını yılda 4 kez güncelleyeceğiz, milleti enflasyona ezdirmeyeceğiz. Bu yıl emekli yılı olacak.” dediniz ama bu milleti ezmekten başka hiçbir şey yapmadınız! Cumhuriyet Halk Partisi olarak diyoruz ki: Gelin, emeklimizi, dul ve yetimlerimizi, asgari ücretlilerimizi düşünelim, onlara destek olalım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinde yer alan “aşağıdaki şekilde” ibaresinin “aşağıdaki biçimde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Beritan Güneş Altın

Ferit Şenyaşar

Kezban Konukçu

Mardin

Şanlıurfa

İstanbul

Heval Bozdağ

Yılmaz Hun

Cengiz Çiçek

Ağrı

İğdır

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Heval Bozdağ.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişini selamlayarak söze başlamak istiyorum. 1960'lı yıllarda işçilerin önlerine hangi engeller konuldu ise bugün de toplu iş sözleşmesi, grev ve baraj engelleri hâlâ gündemde; işçilerin insanca çalışma ve yaşam hakları gasbedilmeye, sömürülmeye devam ediyor. 15-16 Haziran büyük direnişinin yıl dönümünde, Emek Partisi öncülüğünde ve diğer muhalefet partilerinin de çoğunluğunun desteklediği bir kanun teklifi Meclis gündeminde. Bu teklifte talepler çok açık ve hepsi de insani; bu kanun teklifi kabul edilmelidir.

Geçtiğimiz günlerde, işçi sağlığı ve meslek hastalıkları alanının öncülerinden halk sağlığı hocası Doktor İsmail Topuzoğlu'nu 108 yaşında kaybettik; işçi sağlığı ve toplum sağlığı alanında mücadele yürütmüş büyük bir ulu çınar. Dünden bugüne geldiğimizde, iş cinayetleri ve meslek hastalıklarının maalesef artarak devam ettiğini görüyoruz. Kurulan meslek hastalıkları hastaneleri bile bir bir kapandı. 1'inci Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi 1978 yılında yapılmış, 2'ncisi ise 1988'de. Tabii, 1980 sonrası liberal politikalar revaçta ve yapılan 2'nci kongrede artık Çalışma Bakanlığının ve Sağlık Bakanlığının kongreye ilgisinin azaldığını görüyoruz.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi, mayıs ayında tespit edebildiği kadarıyla en az 177 işçinin hayatını kaybettiğini açıkladı, 2025 yılının ilk beş ayında bu sayı 796'ya ulaşmış durumda; 796 insan önlenebilecekken öldü. Mayıs ayında ölen işçilerin sadece 8'i sendikaliydi.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası işçi sağlığı ve güvenliği hizmetlerini piyasaya açmış, taşeron ve esnek çalışmayı önlemiştir. Her yıl 2 bin civarı iş cinayeti önlenemediği gibi meslek hastalıklarına ise artık tanı konulamaz hâle gelmiştir. Meslek hastalıklarından ölüm bildirilmemektedir. Oysa Dünya Sağlık Örgütü bir ülkedeki kanserden ölüm vakalarının yüzde 10'unun en az meslek hastalıklarına bağlı kanserlerden olduğunu söyler. O zaman, 2023 TÜİK ölüm verileriyle en az 8 bin kişi meslek hastalıklarına bağlı kanserden öldü. 6331 sayılı Yasa'da yapılacak düzenlemeyle tüm mevzuat ve denetim mekanizması insan odaklı olarak yeniden düzenlenebilir. EMEP'in İş Kanunu teklifinde bu konuya dair de işçi temsilcilerinin, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda iş müfettişlerinin yetkisiyle katkı sunabilmesi düzenlenmekte.

Bir diğer büyük kayıp "Yüzyılın Cerrahı" olarak tanınan Doktor Gazi Yaşargil. 1925 yılında Lice'de doğar. Yaşam öyküsünde doğum hikâyesi bayağı ilginçtir. Şeyh Sait isyanıdır, babası Lice Kaymakamı Asım Bey ve ailesi alıkonurlar ve annesi onu dağlarda esir alındığı sırada doğurur. Annesinin yaşadığı korku ve koşullar nedeniyle sütü kesilir. Gazi Yaşargil dağlarda Kürt oba ve köylerindeki Kürt kadınları tarafından emzirilir. Dünyaca ünlü bir hekimin, beynimizdeki bir sulkusa "Yaşargil Sulcus" adını yazdıran bir dehanın yaşam hikâyesinde biz Kürt hakikatini, Kürt sorununu görürüz. Kendisine Lice doğumu nedeniyle Kürt olup olmadığı da sıkça sorulmuştur. "Genetik olarak Türk olduğumu zannediyorum, araştırmak lazım ama herkes karışık, dünyada karışmayan gen yok. Bana ilk aylarda süt verenler Kürt anneleri olmuş. Bu nedenle soranlara 'Süt bakımından Kürt'üz, Kürtler süt dayılarım.' derim." diye bir röportajda ifade ediyor. Bu hikâyede benim dikkatimi çeken, Gazi Yaşargil Kürt değil ama soruya "Kürt değilim." gibi yaklaşmıyor, daha insana dair bir yaklaşım sergiliyor. Ailesinin orada yaşadığı sıkıntı, zorluklara da vurgu yapar ama onu hayatta tutan Kürt anneleri ve emeği de hatırasındadır ve Kürtlerle kurduğu bağ ailesinin yaşadıklarına rağmen yakınlaştıran bir yerde. Anısına saygıyla.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde 3 önerge vardır; ilk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, aynı mahiyetteki önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Sema Silkin Ün

Necmettin Çalışkan

Mersin

Denizli

Hatay

Mustafa Kaya

Elif Esen

Mehmet Karaman

İstanbul

İstanbul

Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli

Cevdet Akay

Tahsin Ocaklı

İzmir

Karabük

Rize

Sibel Suiçmez

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Aşkın Genç

Trabzon

Bursa

Kayseri

İsmet Güneşhan

Çanakkale

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Elif Esen.

Buyurun lütfen.

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle Divanımıza hayırlı olsun diyor, tebrik ediyorum.

Biz bugün burada, üniversiteye rektör atamaları, eğitim sistemi vesaire pek çok şey konuşuyoruz ama aslında ülkemizde yaşanan ekonomik krizin etkisiyle gençlerimizin hatta çocuklarımızın ne kadar büyük zorluklar içinde mücadele ettiğini konuşmuyoruz. Ülkenin asıl büyük problemlerinin üstü örtülürken bizler burada âdeta “mış” gibi, yaparmış gibi Meclisin kanun tekliflerini konuşuyoruz. Palyatif çözümlerle, asıl gençlere, çocuklara ulaşmayacak çözümlerle ne yazık ki oyalanıyoruz.

Bugün bir kampanyanın başlangıç atışını yaptık; kampanya, uyuşturucuyla mücadele kampanyası. YENİ YOL Grubu olarak DEVA Partisi, Gelecek Partisi ve Saadet Partisinin üstlenmiş olduğu bu kampanya, aslında geçmişi birkaç ay önceye dayanan iki büyük arama konferansı, birinde madde bağımlılarının anne babalarını dinlediğimiz “Bir anne evladının ölmesini ister mi? Ben istiyorum.” diyen anneleri dinlediğimiz “Evladımın beni öldürmesinden korkuyorum; ya o beni öldürecek ya ben onu öldüreceğim.” diyen babaları dinlediğimiz arama konferansı; ardından, bu işle mücadele eden uzmanları dinlediğimiz, eğitimcileri dinlediğimiz ikinci büyük arama konferansı. Rehabilitasyon merkezlerini ziyaretlerimizle, madde bağımlılığından kurtulan gençlerle yaptığımız sohbetlerle bu sorunun ne kadar derin olduğunu hissettiğimiz bir kampanyanın gerekliliğini hissettik. Yaptığımız araştırmalarda, belki resmi veriler 2 milyon küsur gibi bir sayıyı gösteriyor ama bugün geldiğimiz ülke şartlarında aynen TÜİK’in makyajlı verileri gibi pek çok verinin ancak bir kısmını görebildiğimizi, bir kısmını hissedebildiğimizi bizler biliyoruz. Bizlere sivil toplumdan, akademiden arka planda gelen bilgilerle gelen sayı korkunç: Yaklaşık 10 milyon madde bağımlısı ve bağlı maddeler... Şimdi, biliyorsunuz, sentetik maddeler de girdi devreye, 10 milyon kişi var; bakın, 10 milyon kişi. Madde bağımlılığıyla ilgili çalışmalar 9 yaşa kadar bu bağımlılık olayının indiğini gösteriyor, 9 yaş bir ilkokul öğrencisidir. 13 yaş, madde bağımlılığından ilk ölümün olduğu yaşı bize işaret ediyor. Sayın Vekiller, hepimizin çocukları var, 13 yaş; kıyamadığımız yaşlar, evlatlarımız maddeye bulaşmış ve o maddeden hayatını kaybetmiş. Anneler dertli, gençler dertli, yaşanan şartlar zor. Şimdi heyecanla üniversite sınavı bekleniyor. Bu hafta üniversite sınavı var, gençler heyecanlı ama sistem öyle bir kısır döngüye dönmüş ki o heyecan bile genci maddeye ve madde bağımlılığına yönlendiriyor.

Peki, bunu ne önleyebilir? Bunu ancak bir seferberlik hâlinde koruyucu, önleyici tedbirler, rehabilite sistemleri ve ardından bu işin sürdürülebilirliğini sağlayacak iş dünyasıyla entegre bir seferberlik koruyabilir, bununla ilgili bir kanun teklifi koruyabilir. Bu, gerçekten vicdanımızın bir çılgılığıdır. Bizim bu birkaç ayda yaptığımız çalışmada YENİ YOL Grubu olarak 103 tane soru önergemiz var farklı bakanlıklara vereceğimiz. 24 maddelik, az önce saydığım başlıkları kapsayan bir kanun teklifimiz var; bu, evlatlarımızı, gençlerimizi kapsadığı için hepinizin desteklerini bekliyoruz hem muhalefetin hem iktidarın. Biz, bugünden başlamak üzere 18 Haziran 2025-29 Haziran 2025, yaklaşık on günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde, sahada ve genel merkezlerimizde madde bağımlılığıyla mücadele haftası olarak geçireceğiz. Bu hassasiyetin hepinizde olduğunu, çocuklarımızın, gençlerimizin, hepiniz için, hepimiz için önemli olduğunu biliyoruz, sizlerin desteklerini istiyoruz. Ümit ediyorum ki gençlerimizin eğitimle nitelikli bireyler olarak hayata tutundukları günlerde hepimizin birlikte desteği olsun.

Teşekkür ederim.

Saygıyla selamlıyorum Genel Kurulu. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; torba yasanın 11'inci maddesi üzerinde konuşuyorum. Bu madde de yine 2017'de hayata geçirilen tek adam rejiminin uyumlaştırılması için getirilen bir uyum maddesi yani üzerinde söylenecek çok bir şey yok.

Ben öncelikle şunu söylemek istiyorum: AK PARTİ'li arkadaşları tebrik ediyorum; yirmi üç yıl sonunda binlerce yıldır hukukun evrensel ilkelerinde gerçekleştirilen ilerlemeyi bir anda bin yıl geriye götürebildiler yani büyük başarı. Hakikaten bu başarıda sizin de imzanız var, kendinizle gurur duyun.

Şimdi, binlerce yıl önce, “habeas corpus” diye bir şey geliştirilmiş ki o zamana kadar tabii, insanlık çok zulüm görmüş, çok işkence görmüş ama insanlık mücadele vermiş, birtakım evrensel ilkeler meydana getirmiş ve bunu hayata geçirmiş. Nedir bu? Diyor ki: “Hiçbir insan özgürlüğünden haksız yere mahrum bırakılamaz, yoksun bırakılamaz.” Ama bizler bugün geldiğimiz bu noktada, muhalif olarak görülen, güçlü rakip olarak görülen herkesin maalesef tutuklandığını görüyoruz, yaşıyoruz, acı bir şekilde tecrübe ediyoruz. Şimdi, Ekrem İmamoğlu niye tutuklu? En başa dönelim; bir kere, tutuklama nedir? Tutuklama için CMK 100'üncü maddede ne diyor? “Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delil...” Bir tane somut delil var mı söyleyebileceğiniz? Yok. Yani Aziz İhsan Aktaş diye birinin ifadelerinden bahsediyorsunuz, onun da günler sonra baskıyla verilmiş ifadeler olduğu anlaşılıyor ki bütün devlet kurumlarından ihale almış, hizmet vermiş, araç vermiş, vesaire vesaire... Eminim ki burada birçok kişi de seçim döneminde iş insanlarından, kendi partilerinin destekçilerinden araç da almıştır, giydirilmiş araç da kullanmıştır seçim döneminde yani -sırf bunun için- bizim Başkanlarımız Utku Caner Çaykara, Ekrem İmamoğlu tutukluyken burada oturuyor olmanızı hakikaten nasıl vicdanınıza yediriyorsunuz ben buna şaşıyorum. Şimdi, somut delil yok, neden yok? “Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delil...” diyor; doksan gün geçmiş, hâlâ iddianame yok, oysa iddianame için “Yeterli delil toplanırsa iddianameyi düzenler savcı.” diyor. Ee, kuvvetli suç şüphesi ve somut delil var ki tutuklandı değil mi, tam üç aydır... Ee, o zaman yeterli delil var demektir. Ee, varsa niye hâlâ iddianame yok? Neden hâlen insanlara baskı yapılıyor? Neden hâlâ Elif Atayman oradan oraya sürülüyor, diğer tutuklular oradan oraya sürülerek baskı yapılıyor? İftira attırmaya çalışıyorlar maalesef, itiraf adı altında. Neden? Maalesef hiçbir cevabı yok bunların. Tutuklama, bir koruma tedbiridir; yargılamayı korumak için getirilmiştir ama bugün bir cezalandırma aracı olarak kullanılıyor. Bakın, bürokratları, kadın bürokratları ilk tutuklandıklarında ziyaret etmiştim. Pınar Türker niye tutuklu, biliyor musunuz? Ne sormuşlar ona, biliyor musunuz? Demişler ki: “Efendim, siz Bloomberg’e ihale verdiniz.” Bahsettikleri şey ne biliyor musunuz? Askıda Fatura Projesi, Bloomberg Dünya Belediye Başkanları Yarışması’nda ödül kazanıyor. Yani sizin bu corona döneminde beceremediğiniz, ekmek dağıtamadığınız, maske dağıtamadığınız, insanların çalışmadığı, para veremediğiniz, esnafa destek olamadığınız dönemde faturasını ödeyemeyen vatandaşlara diğer vatandaşlar destek olsun diye bir proje ürettiler ve bu proje dünya çapında ödül aldı ve bu ödül nedeniyle soru soruluyor ve yargılanıyor ve tutuklanıyor. Ya, hiç mi utanmıyorsunuz, hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Elif Atayman yedi buçuk saat bir parça kuru ekmekle... Hani işkenceye sıfır toleranstı, hani işkencenin istisnası yoktu? İşkence yapılıyor insanlara. Daha gençlere birçok işkence yapıldığını duydum, gördüm; burada anlatmaya utanıyorum ya, utanıyorum o gençlere karakolda söylenen şeyleri söylemeye, siz nasıl utanmıyorsunuz anlamıyorum! (CHP sıralarından alkışlar) Yani “mış mış da” “mış mış” “duydum da” “o ona öyle dedi,

bu buna böyle dedi...” Ekrem Başkan ve onun bu başarısı altında imzası olan o pırıl pırıl, her biri iyi yetişmiş eğitilmiş bürokratları tutukluyorsunuz. Ya, Elif Güven duyunca yurt dışından gelmiş annesiyle. Ceyda Kıryak... Ya, bu hafta sonu çocuğu üniversite sınavına girecek. Ne yapmış bu insanlar? Bakın, Elif Atayman diyor ki: “Mütevazı bir araçla değiştirdim, kartvizitimi bile kendim bastırdım İBB’ye masraf olmasın diye.” Düşünebiliyor musunuz ya, böyle bir kadını, bu insanları, insanlara hizmet etmekten başka bir niyeti olmayan bu kadınları; bu liyakatli, bu nitelikli insanları tutukluyorsunuz sadece Ekrem Başkan karşınıza çıkmasın diye. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sanki kabul edilmiş gibi gözüküyor ama...

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinde yer alan “aşağıdaki şekilde” ibaresinin “aşağıdaki biçimde” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Beritan Güneş Altın

Kezban Konukçu

Ferit Şenyaşar

Mardin

İstanbul

Şanlıurfa

Yılmaz Hun

Sümeyye Boz

Cengiz Çiçek

Iğdır

Muş

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Sayın Sümeyye Boz.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizi izleyen değerli halklarımızı ve cezaevinde direnen siyasi tutsakları saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

İktidarın Meclise sunmuş olduğu yasa teklifinin, torba yasa teklifinin 11’inci maddesi üzerinde konuşacağım. Bu madde Ekonomik ve Sosyal Konseyin çalışma usul ve esaslarını tek bir kişiye yani Cumhurbaşkanına doğrudan yetkiyi veren bir içeriği gündeme getiriyor ve görüyoruz ki anayasal istisari bir danışma kurulu olarak kurulan bu Konsey görevini yerine getirmiyor ve şimdiye kadar zaten tamamen hiçleştirilmiş, değersizleştirilmiş, etkisizleştirilmiş ve göstermelik olarak sunulan bu Konsey şimdiye tamamen yürütmenin güdümüne ve inisiyatifine bırakılıyor.

Bildiğiniz gibi, Ekonomik ve Sosyal Konsey 2010 yılında yapılan anayasal değişiklikle birlikte bir anayasal kurum niteliği kazanmıştı ve ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında Cumhurbaşkanına danışmanlık görevi yapacaktı. Peki, yirmi üç yıllık AKP iktidarında bu Konsey kaç kere toplandı; Cumhurbaşkanıyla ekonomik ve sosyal konularda kaç kere istişarede bulundu; kaç kere sosyal bir diyalog oluşturdu diye baktığımızda, üç ayda 1 toplanması gerekirken ve 50 defanın üstünde bir toplantı gerçekleşmesi gerekirken sadece 8 kez toplanabilmiş.

Ben de bu açıdan bazı uluslararası kavramlara, terimlere ve yapılan uygulamalara baktım, şöyle ifade edeyim: Almanya, İsveç, Norveç, Fransa gibi ülkelerde hayata geçirilen bazı uygulamalar var. Sosyal diyalog, üçlü yapı ve anayasal danışma kurulu gibi bir uygulama ve bu uygulamaların özünde

ise “deliberatif demokrasi” “sosyal diyalog” ve “fren denge” gibi kavramlar kullanılarak, bunlar öncelenerek yapılıyor. Bu durumda, demokratik işleyişi güçlendirip, katılımı artıran ve aynı zamanda sosyal refahı güçlendiren bir mekanizma ortaya çıkmış oluyor.

Bütün bu bahsettiğimiz şeyler ile bu 11’inci madde arasında oluşan bu çelişkiye baktığımızda ise şöyle bir şey ortaya çıkıyor, 11’inci madde şu açılardan tamamen çelişik: Konseyin tüm işleyişi tek bir kişiye yani Cumhurbaşkanına devrediliyor yani istişare gidiyor, istibdat geliyor; sosyal diyalog mekanizması ortadan kaldırılıyor, istişare bitiyor, istibdat geliyor; demokratik katılım yerini merkeziyetçi tayin ve talimata bırakıyor yani yine istişare gidince istibdadın geldiğini görmüş oluyoruz.

Bu bağlamda, Sayın Abdullah Öcalan’ın yıllardır teorik ve siyasal düzlemde geliştirdiği ve 27 Şubatta da deklare etmiş olduğu demokratik toplum ve demokratik ulus paradigması, bu türden merkeziyetçi, tekçi yönetim pratiklerinin karşısında aslında gerçekçi bir alternatif sunmaktadır. Halkın doğrudan katılımına dayanan; emekçilerin, gençlerin, kadınların, bölgede, yerelde bulunan bütün halkların bu sürece doğrudan dâhil olduğu, eşit biçimde dâhil edildiği çoğulcu bir sisteme işaret ediyor. Oysa 11’inci madde, bu düzenlemede bu bahsettiğimiz toplumsal sözleşmenin tam karşısında. Çoğulculuk değil teklik, katılım değil buyurganlık, diyalog değil dikte ön plana çıkmış oluyor. Bizler de toplumun her kesiminin söz ve karar hakkı olduğu bir demokratik toplumdan, demokratik düzenden yanayız. Ekonomik ve Sosyal Konsey gerçek anlamda bir diyalog ve müzakere zemini oluşturacaksa eğer, temsil yapısı genişletilmeli, karar alma süreçleri çoğulculaştırılmalı, düzenli toplanması anayasal güvence altına alınmalı ve zorunluluk hâline getirilmeli, çalışma esasları da Meclisin tüm taraflarının eşit katılımıyla belirlenmelidir. Cumhurbaşkanının keyfiyle şekillenen bir konsey ne anayasal bir kurum olabilir ne de toplumun ihtiyaçlarına bir cevap ve çözüm sunabilir. Torba yasanın 11’inci maddesi bu yönüyle antidemokratiktir, sosyal diyalog fikrine kapalıdır, demokratik toplum paradigmasıyla hiçbir şekilde bağdaşmamaktadır. Bu nedenle yalnızca geri çekilmekle kalınmamalı, yeni bir toplumsal sözleşmenin inşası için müzakere yolları hayata geçirilmelidir.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir...

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Emir, bir söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

62.- *Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Cumhuriyet Halk Partisinin bu akşam Avcılar’da düzenleyeceği mitinge ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu akşam Cumhuriyet Halk Partisi -Sayın Genel Başkanımızın da katılımıyla- 20.30’da Avcılar’da “Millet İradesine Sahip Çıkıyor” mitingi yapacak ve bu mitinge son derece coşkulu, büyük bir katılım var. Bilindiği gibi, 19 Mart darbesi sonrasında Cumhuriyet Halk Partisi geriler, siner, geri adım atar diye bekleyenler büyük bir hayal kırıklığına uğradılar. Biz bu darbeyi kabul etmeyeceğimizi açıklıkla ifade ettik ve halkımızla alanlardayız, meydanlardayız. Bugün, bu meydanda Kadın Kollarımızın öncülüğünde kadınlarımız adalet ve özgürlük yürüyüşü yaptılar. On binlerce kadınımsız yürürken başlarında Kadın Kolları Genel Başkanımız, Osmaniye Milletvekilimiz Asu Kaya’nın varlığında

kolluğun, polisin orantısız güç kullandığını, cop kullandığını, neredeyse gaz kullandığını büyük bir dehşet içerisinde öğrendik ve seyrediyoruz; şu anda sosyal medyada da var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Bir defa, yapılan hukuksuzdur, haksızdır, anayasal bir hak kullanılmaktadır ve Anayasa gereğince toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak bir haktır. Valiliğin, kolluğun hem de orantısız bir güç kullanarak bunu engellemesini asla kabul etmiyoruz. Üstelik bunun milletvekillerine yapılmış olması son derece önemlidir ve bu Mecliste bunun konuşulması gerekir. Eğer bu Meclisin bir veya birkaç üyesine polis şu anda şiddet uyguluyorsa, gaz sıkıyorsa, kötü muamele gösteriyorsa Meclisin bunu konuşması, izahat alması gerekmektedir; bunu asla kabul etmiyoruz ve kabul etmeyeceğiz. Elbette Cumhuriyet Halk Partili kadınlar ve diğer bütün kadınlar toplumsal cinsiyet eşitliği için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - ...uğradıkları her türlü ayrımcılığın giderilmesi için, demokrasi ve özgürlük için yürüyecekler; önce kadınların meselesidir bu.

19 Mart darbesinden sonra tutuklanan ve kötü muamele uygulanan, hem gözaltında hem tutukluluğu süresince kötü muamele uygulanan 15 kadın tutuklu var. Dolayısıyla bu aynı zamanda bir kadın meselesidir ve kadınların dayanışmasından, kadınların direncinden korkan, çekinen iktidar, kadınların bu duruşunu dağıtmak üzere hem de hukuksuz bir biçimde harekete geçmiştir; bunu şiddetle kınıyoruz ve izahat bekliyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)*

BAŞKAN - 12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır. İlk okutacağım 3 önerge aynı mahiyettedir, aynı mahiyetteki önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Necmettin Çalışkan

Mehmet Karaman

Mersin

Hatay

Samsun

Mustafa Kaya

Medeni Yılmaz

Sema Silkin Ün

İstanbul

İstanbul

Denizli

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Beritan Güneş Altın

Kezban Konukçu

Ferit Şenyaşar

Mardin

İstanbul

Şanlıurfa

Yılmaz Hun

George Aslan

Cengiz Çiçek

Iğdır

Mardin

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	Ayyüce Türkeş Taş	Şenol Sunat
İstanbul	Adana	Manisa
Selcan Taşcı		Ersin Beyaz
Tekirdağ		İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Sayın Medeni Yılmaz.

MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında söz aldım. Sizleri YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Genel Kurulda görüştüğümüz son birkaç teklife baktığımızda, Cumhurbaşkanlığı sistemine mevzuatımızın hâlâ uyum sağlayamadığını görmekteyiz. Cumhurbaşkanlığı sisteminin, tek bir KHK'yle yapılmaya çalışılan düzenlemelerin yanlışlığı Anayasa Mahkemesince iptal edilmekte ve tabiri caizse yanlış hesap her zaman Bağdat'tan dönmektedir. Hukukun üstünlüğü yok sayılmakta, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçeleri es geçilmekte, âdeta hukuk ve yargıyla bir inatlaşma yolu tercih edilmektedir. Ancak maalesef, onca sorunumuz varken, bölgemiz yangın yeri olmuşken ve bizlerin daha verimli alanlarda enerjimizi harcamamız gerekirken bu çalışmalarımız "Anayasa Mahkemesi reddetse bile biz yine de ısrarla bu düzenlemeleri yapacağız." anlayışının sonucudur.

2018 yılında yeni sisteme geçtik. Üzerinden yıllar geçmesine rağmen Cumhurbaşkanlığı sistemine uyum için yasal düzenlemeler hâlâ bitmemekte ve bu gidişle de biteceğe benzememektedir. Yasama Meclisi kanun hükmündeki kararnamele onay mercisine dönüşmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 12'nci maddesiyle 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 19'uncu maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik yapılmak istenmektedir. Maddeyle yapılan değişiklikle gerektiğinde üye şartı aranmaksızın sendika ve konfederasyonların, nakit mevcudunun yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde Cumhurbaşkanlığı tarafından vergi muafiyeti tanınan vakıflara ayni ve nakdi yardımda bulunabilmesi düzenlenmektedir. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş hâliyle bu yetki zaten kamu yararına çalışan dernekler ve kamu kurum ve kuruluşlarına yapılacak yardımlar için mevcuttur. Bir başka deyişle, sendika ve konfederasyonlar, kamu yararına çalışan dernekler ve kamu kurum ve kuruluşlarına afet hâllerinde ayni ve nakdi yardımda zaten bulunabilmektedir. Maddenin daha önceki hâlinde Bakanlar Kurulu tarafından vergi muafiyeti tanınan vakıflara yapılabilecek bu yardımın, mevcut sistemde yalnızca Cumhurbaşkanına bırakılması sağlanmaktadır.

Ülkemizin gerçek beka meselesi gelecek nesillerdir, çocuklarımız ve gençlerimizdir. Bunların ruhen ve bedenen sağlıklı yetişmesini sağlamaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; birçok arkadaşım gündeme getirdi, vaktimin kalan kısmında ülkemizin ikbal ve istikbal sorunlarından olan üç başlıktan yani madde bağımlılığı, teknoloji bağımlılığı ve sanal kumardan bahsetmek isterim. Birkaç dakika değil, günlerce tartışılması gereken bu sorunlar, ülkemizin geleceği evlatlarımızı ruhen, bedenen, maddeten ve manen bitiren bir bela hâline gelmiştir. Bu üç başlığın her biri kendi içinde bir felaket, birleştiğinde ise toplumsal çöküş senaryosunun temel taşlarıdır. Teknolojinin gelişmesi birçok konuda insanlığa hizmet etmekte ancak maalesef, akşama

kadar evlatlarımızın ellerinden düşürmediği ve bağımlı hâle geldikleri her cep telefonu seyyar bir kumarhaneye dönüşmüştür. Üreten, düşünen, çalışan, sağlıklı ve aktif bireyler hedeflenirken maalesef şu anda evlatlarımız günlerinin önemli bir zamanını bu belanın pençesinde harcamaktadır. Türkiye’de 13-18 yaş arası gençlerin yüzde 85’i günde en az dört saatini telefonla geçiriyor. Bu süre ders çalışmaya, aile içi sohbet, kültürel etkinliklere ayrılmıyor, aksine çoğu zaman boş içerikler, sosyal medya algoritmaları ve dijital...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEDENİ YILMAZ (Devamla) - Sizleri saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler, sağ olun.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı George Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben maddenin içeriğiyle ilgili konuşmayacağım çünkü o maddenin kaderini konuşmamla değiştirmeyeceğime inanıyorum.

Türkiye’de yaşayan Hristiyan halkları ilgilendiren ve bugünlerde güncel olan bir konuya değinmek istiyorum. Ben iki yıldır bu Parlamentodayım, geçen sene de bu sene de iki kısa konuşma yaparak bir konuya değinmişim ve Parlamentoda bulunan tüm siyasi partilere ve Türkiye kamuoyuna bir soru sormuştum: 1915’te Osmanlı nüfusu 13 milyonken bu nüfusun yaklaşık 3 milyonu Hristiyan halklar yani Ermeni, Rum ve Süryanilerden oluşuyordu, bugün 2025 yılındayız, aradan tam yüz on yıl geçti, Türkiye’nin nüfusu 86 milyonken, normal koşullarda Hristiyan halkların nüfusu da milyonlara ulaşması gerekirken neden on binlerle ifade edilmektedir, bu insanların başına ne geldi? Sorduğum bu soruya, tabii, hiçbir cevap gelmedi. Biz 1915 döneminde Hristiyan halklara yönelik yaşanan soykırıma³ yönelik samimi bir yüzleşme beklerken; aksine, failerin isimleri kamusal alanlara, sokaklara, parklara, okullara verilmekte ve anıtları dikilmektedir.

Son olarak, geçtiğimiz günlerde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş tarafından Altındağ ilçesinde Talat Paşa için bir anıt yapıldı. 1915’te öldürülen, sürgüne gönderilen ve malları gasbedilen Ankara Sancağı’ndaki on binlerce Ermeni için bir anıt dikilmesi gerekirken onların ölüm emrini veren biri için anıt dikilmesini, adının caddelere, okullara verilmesini kabul etmiyoruz. Bir halk için bazı kişiler kahraman olabilir, çok değerli olabilir ama başka halklar için bu insanlar kahraman değil birer katildir.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Katil değil, Talat Paşa bir kahramandır.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Dolayısıyla Talat Paşa da bizim için öyledir çünkü yüz binlerce insanın ölümünden sorumludur.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teröristbaşı katil! Abdullah Öcalan katil!

GEORGE ASLAN (Devamla) - 1915’te telgraf başındayken gelen katliam haberleri için, yanındakiler ona “Yetkiniz var, bu katliamları durdurabilirsiniz.” der.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Kandan beslenenler Talat Paşa’ya “hain” diyemezler, “katil” diyemezler!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kimse katliam yapmadı!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Katliamın kralını siz yaptınız!

³ Bu sözün reddedildiğine ilişkin Başkanlık Tezkeresi 16/07/2025 tarihli 109’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.

GEORGE ASLAN (Devamla) - O da “Ulusalçılığımı ve bunları teraziye koyduğum zaman ulusalçılığım ağır basıyor.” der ve katliamlara devam eder.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Katliam yok!

GEORGE ASLAN (Devamla) - 1912’de, iktidara gelmeden önce Danimarkalı oryantalist Johannes Ostrup’a iktidarı ele geçirdiğinde Ermenileri yok etmek⁴ için tüm gücünü kullanacağını söylemişti; iktidara geldiğinde de aynen bunu yaptı, sadece Ermeni değil Süryani ve Rumları da yok etti⁵.

TURAN YALDIR (Aksaray) - ASALA’yı ne yapacaksın, ASALA’yı?

GEORGE ASLAN (Devamla) - Diyarbakır’a onun özel olarak atadığı Vali Reşid de aynı şekilde büyük katliamlar gerçekleştirdi, Süryanileri Diyarbakır’daki Meryem Ana Kilisesi’nin avlusuna toplayıp kurşuna dizdirdi.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Kimse Mecliste Türk devletini suçlayamaz.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Sizi ciddiye almıyorum.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Biz seni ciddiye almıyoruz.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Esas biz sizi ciddiye almıyoruz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Mecliste kimse Türk devletini suçlayamaz.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Etrafindakiler Doktor Reşid’e şunu sorar: “Siz Hipokrat yemini etmiş bir hekimsiniz, insanlara bunu nasıl yaparsınız?” O da Talat Paşa gibi “Ulusalçılığımı ve bunları teraziye koyduğum zaman ulusalçılığım daha ağır basar.” der.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Talat Paşa kadar taş düşün başına!

GEORGE ASLAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılındayız ancak görüyoruz ki aynı zihniyet bugün de devam etmektedir; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından bu insanlar için anıt dikilmektedir. Bütün bunlar, toplumsal barış söylemleriyle çelişen uygulamalardır. İşte bu yüzden geçmişle yüzleşilmesi gerektiğine inanıyoruz. Geçmişle samimi bir yüzleşme olsaydı bugün bu tür anıtlar dikilmezdi; faillerin isimleri caddelere, okullara verilmezdi.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Her yere vereceğiz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bu toplum zaten barışık; Türk milleti bir bütündür, bölünemez! Ne mutlu Türk’üm diyene!

GEORGE ASLAN (Devamla) - Başta Almanya olmak üzere dünyada geçmişleriyle, yaptıkları soykırımlarla yüzleşmiş ülkeler var.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Biz soykırım yapmadık!

GEORGE ASLAN (Devamla) - Bu yüzleşmeler o ülkeleri zayıflatmadı; aksine, güçlendirdi ve özgürleştirdi.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Git onları Almanlara söyle!

GEORGE ASLAN (Devamla) - Geçmişte yaşanan acılarla yüzleşmek, sadece geçmişin acılarını hatırlamak değildir, aynı zamanda o acıların bir daha yaşanmaması için atılan önemli adımdır. Bu

⁴ Bu sözün reddedildiğine ilişkin Başkanlık Tezkeresi 16/07/2025 tarihli 109’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.

⁵ Bu sözün reddedildiğine ilişkin Başkanlık Tezkeresi 16/07/2025 tarihli 109’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.

nedenle, 1915'te yaşanan soykırımdan⁶ sorumlu kişiler için değil kurbanlar için anıt dikilmelidir; faillerin teşhir edilmesi, lanetlenmesi gerekir, toplumsal barış açısından bu hayatidir. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş o anıtı yıkmalı ve halklardan özür dilemelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GEORGE ASLAN (Devamla) - Bunu yapmazsa, ulusal ve uluslararası platformlarda katillere anıtlar yapan kişi olarak teşhir edeceğiz diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

RIDVAN UZ (Çanakkale) - CHP'nin niye sesi çıkmıyor?

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Yuh!

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sen Amerika'daki çocuklarına git Türkçe öğret, sonra bana sataş, tamam mı!

BAŞKAN - Sayın Aslan...

TURAN YALDIR (Aksaray) - Haddini bil! Haddini bil, terbiyesiz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Git Erzurum'daki, Van'daki toplu mezarlara bak!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen, bir saniye...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bana sataştı. Ben Türk'üm, çocuklarım da Türkçe konuşuyor.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, Mardin Milletvekili George Aslan'ın 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Aslan, ithamda bulunurken somut, ayakları yere basan, ciddi bir şekilde ithamlarda bulunmalısınız. Soyut kavramlarla burada insanları itham etme hakkınız yok. Özellikle Ankara Büyükşehir Belediye Başkanının... (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) - Devleti katil ilan ediyor.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Türk devletini “katil” diye itham edemez kimse, haddini bil!

BAŞKAN - Bir saniye, lütfen... Bir saniye, lütfen...

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanının diktiği anıt gar katliamına yönelik dikilmiştir, bunun ötesi yoktur; lütfen bir araştırarak konuşun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Valla, tarafsızlık beklerdim sizden; kayıtlara geçsin.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)

BAŞKAN - Evet, aynı mahiyetteki 3'üncü önerge üzerinde konuşmacı Sayın Şenol Sunat.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

⁶ Bu sözün reddedildiğine ilişkin Başkanlık Tezkeresi 16/07/2025 tarihli 109'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri -maalesef görüyoruz ki- bu kürsüye çıkan bazı partilerin mensupları tarihi saptırarak ve yüce Türk milletine iftira atarak ve burada hainleri kutsayarak konuşma yapmamalıdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden, buraya çıkan, benden önce şu kürsüye çıkıp konuşma yapan kişiyi lanetliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

GEORGE ASLAN (Mardin) - Ben de seni lanetliyorum.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Evet, aslında söyleyecek çok söz var sizlere ama tabii, bu ara çok özgüven kazandınız gibi geliyor.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Elinizi sallamayın, saygılı konuşun ya! Bu nedir?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Biz olmasak konuşacak hiçbir şeyiniz yok.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Ama şunu bilin ki Türk milleti olarak ne Talat Paşa'ya yapılan ne sözde "Ermeni soykırımı" denilen ve yabancı kaynakların, emperyal güçlerin sizlerin beyinlerine soktukları bu iftiraları Türk milleti asla kabul edemez, edemez.

GEORGE ASLAN (Mardin) - İşin kolayına kaçıyorsunuz, işinize gelmedi mi "emperyal güçler..." Kaç tane Ermeni kaldı, cevap ver. Cevap verebilir misin? Yok, cevap veremezsin.

BAŞKAN - Sayın Aslan, lütfen... Sayın Aslan, sizi dinledi milletvekilleri, tamam, lütfen dinleyelim.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ne Ermeni katledilmesi? Siz, Ermenilerin Türk milletine toplu mezarlar kazarak neler yaptığını bilmiyor musunuz? Her şeyi biliyorsunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Katliamı meşrulaştırmaya çalışıyorsunuz.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Hatibi dinleyin, hatibi!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bir tehcir olayı sonucunda olan olayları, Ermeni diasporasının söylediği sözleri burada, bu kürsüde söyleme hakkına sahip değilsiniz, değilsiniz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Genel Kurula hitap edin, Genel Kurula.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yeni katliamlar olsa nasıl mutlu olursunuz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Genel Kurula hitap etmiyor.

BAŞKAN - Bir müsaade eder misiniz, bir bitirsin, hatip bitirsin.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yeter! Yeter! Yani sizin...

BAŞKAN - Bir dinleyin hatibi, elbette söyleyecek lafımız var, bir susun ya! Bir saniye lütfen...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Müdahale edin o zaman, Genel Kurula hitap etmediği için müdahale edin o hâlde.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Katledilmiş bir halkın evladına lanet okudu.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Önce yapmanız gerekeni yapın Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen... Tamam, bitirsin, cevap vereceğiz elbette. Bir müsaade eder misiniz.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sizin yıllardır şu kürsülere çıkıp Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmez bütünlüğüne yaptığınız saldırıları görmezden geldiğimiz oluyor maalesef ama bundan sonra görmeyeceğimizi de ifade etmek istiyorum.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Kişiselleştirme var burada.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yazık, hepimiz kardeşiz, neyi paylaşamıyoruz be! Nedir derdiniz!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ne biçim konuşuyorsunuz!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Ne biçim konuşma o!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, lütfen müdahale edin, hakaret edemez!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Hiç durmadan, hiç durmadan burada “kürdistan” diyemezsiniz!

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Hakaret edemez, hakaret edemez; lütfen müdahale edin!

BAŞKAN - Sayın Temelli, söz vereceğim, bir saniye ama bir bitirsin.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Böyle bir üslup yok!

BAŞKAN - Tamam, yok ama ben gereğini yapacağım, size de söz vereceğim.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Türk devletine “katil” dedi adam.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - E, lütfen yapın gereğini!

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - “Genel Kurula hitap edin.” deyin.

BAŞKAN - E, ne yapayım, yakasına mı yapışayım; bitirsin, size söz vereceğim.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Böyle olur mu, böyle bir yöntem var mı?

TURAN YALDIR (Aksaray) - Üslup Talat Paşa’ya “katil” demek mi!

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Siz bizim kutsallarımıza buraya çıkıp hakaret edemezsiniz!

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Parmağınızı indirin, o parmağı sallamayın; o kürsüde olmak size o hakkı vermez, haddinizi bilin.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Talat Paşa’ya “katil” diyemez.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ne hakareti! Tarih okuyun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Ederseniz karşılığını alırsınız.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sizin o haddiniz değil!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Ses niye gitti?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Şenol Hanım, ünlü oldunuz, bugün yine çok popülersiniz Twitter’da.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bizim ünlü olmaya ihtiyacımız yok.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İşiniz şov sizin!

BAŞKAN - Ama bir saniye...

Bakın, Sayın Sunat, “lanetliyoruz” kelimesi çok ağır bir kelime, böyle bir kelime kullanamazsınız.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Kabul etmiyoruz.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Adam Türk devletine “katil” diyor ya, kendi devletine “soykırımcı” diyor ya!

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Sayın Başkanım, Talat Paşa’yı lanetlediler burada, olmaz öyle!

(Kâtip Üye Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’ün Başkanlık kürsüsüne vurması)

BAŞKAN - Ya, sen, burada Divana...

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Olmaz öyle!

BAŞKAN - Sen Divana ne...

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Siz de tarafsız olun ama ya!

BAŞKAN - Tarafsızım.

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Olmaz öyle!

BAŞKAN - Divanda bağırma ya!

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Ermeni soykırımını adam burada şey yapıyor, böyle olmaz!

BAŞKAN - Divanda bağırma ya, çık!

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Ben çıkınca sen kapatmak zorundasın. Böyle bir şey yok! Tarafsız ol!

BAŞKAN - Ne diyorsun ya!

(Kâtip Üye Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün Başkanlık Divanındaki yerini terk etmesi)

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Tarafsız olacaksın!

BAŞKAN - Sen ne diyorsun ya!

KÂTİP ÜYE YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Ermeni soykırımıyla ilgili... Oturumu kapatır mısın sen! Sen kapat şu anda!

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.31

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.45****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

IX.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi uyarınca kınama cezası verilmesi

BAŞKAN - Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün önceki oturumda yaptığı eylemleri İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin birinci fıkrasının 3 numaralı bendinde yer alan kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek ve hareketler yapmak kapsamında olup kınama cezasını gerektirmektedir.

Yasin Öztürk hakkında İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesi uyarınca kınama cezası teklif ediyorum.

Yasin Öztürk'ü savunmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyorum.

Süreniz on dakikadır.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Canımın istediği kadar konuşurum.

Sayın milletvekilleri, bugün ben normalde Divanda değildim, Divandaki bir arkadaşımızın bir mazereti sebebiyle geçici süreliğine Divana oturdum.

DEM PARTİ milletvekilinin konuşmaları esnasında yapmış olduğu ithamlar Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet politikasına aykırı ithamlardır. Dolayısıyla beş dakika boyunca bu konuşmaya sessiz kalan,

Meclisi yöneten Meclis Başkan Vekili, arkasından çıkan kendi hatibimizin -bu konuşmalara devlet adına verdiği cevapları- kürsüdeki konuşmacının ne yazık ki söz hakkını tamamlamadan sözünü kesmiştir.

Sayın Başkan, iki gündür Meclisi yönetiyorsunuz. Öncelikle İç Tüzük'ü okumanızı, görevlerinizi size hatırlatmanızı ve akabinde ettiğimiz -bütün milletvekillerine söylüyorum- yemini hatırlamanızı istiyorum. DEM PARTİ milletvekili sayın hatip geçmişte Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda etkili olan, daha öncesinde Osmanlı Devleti'ni yöneten yöneticilerimizin yaptığı bazı icraatları eleştirirken kendince haddini aşmıştır. Başka bir ülkenin Meclisinde bu tarzda bir konuşma yapıldığında Türkiye Cumhuriyeti devleti o ülkenin büyükelçisini çağırıyor ve nota veriyor. Bunu unuttuk mu yoksa? Ve bu konuşmaya sessiz kalan Sayın Meclis Başkan Vekili kendi partimizin konuşmacısı Şenol Sunat'ın konuşmasını... Görüntülerini izlerse kendi de görür. Öncesinde, DEM PARTİ Sayın Grup Başkan Vekili söz istediğinde “Şenol Hanım'ın konuşması bitince size söz vereceğim.” demesine rağmen süresi bitmeden mikrofonu kesmesi için yanındaki görevlilere talimat verdi. Ben bunu duymuşken, bununla ilgili “Kürsüdeki hatibin sözünü kesemezsiniz.” dememe rağmen kendisi keyfî bir uygulama yaptı. Bu keyfî uygulamayla gördük ki Meclisi yönetemiyorsunuz, tarafsız yönetemiyorsunuz en azından. Size tavsiyem, bir an önce bu görevden ayrılın.

Ben bu kınamayı reddediyorum. Aksine yönetim sergilemeye kalkan Sayın Meclis Başkan Vekilini ben kınıyorum. Kınamak da zorundayız Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekilleri olarak. Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet politikasına aykırı konuşmaları burada içinize sindirebiliyorsanız kabul edin o zaman. Bunu içinize sindirebiliyor musunuz?

Ayrıca, konuşmanın içinde sizlerin belediye başkanının yapmış olduğu bir uygulamayı söylerken bile bilinçaltında farklı yerlere gitti Sayın Tekin Bingöl.

Sayın Bingöl, siz Tüzük'teki görevlerinizi yaparsınız.

BAŞKAN - Lütfen Genel Kurula hitap edin.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Ben nereye hitap edeceğimi biliyorum.

Divan Kâtibi olarak ben de kendi görevlerim gereği bu Meclisin sağlıklı işleyebilmesi adına Sayın Meclis Başkan Vekilini uyarmakla mükellefim. Uyardım diye... Ne yaptım ben fiilî olarak? Size hakarette mi bulundum? Size fiilî eylemde mi bulundum? (CHP sıralarından “Evet, evet.” sesleri)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Hayır! Hayır, hayır! Reddediyorum. Hayır!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Masaya vuruyorsunuz siz de!

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sen kimsin de masaya vuruyorsun?

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Kim vurmuş masaya?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sen vurdun!

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Bakın, olayı saptırmayın. Ben yumruk falan vurmadım. Ben sadece uyardım. Olayı saptırmayın.

Ayrıca, o konuşmanın içinde üniter devlet yapımıza aykırı söylemler vardı, Lozan hükümlerine aykırı söylemler vardı. Lozan hükümlerini, Lozan Anlaşması'nı sizin Genel Başkanınız imzaladı, 2'nci Cumhurbaşkanı.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Şov yapma!

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) - Bu ülkenin üniter yapısını, sizlerin Genel Başkanı, ülkemizin kurucu banisi Mustafa Kemal Atatürk kabul ettirdi. Siz bunları bile görmüyorsunuz, görmezden geliyorsunuz üç beş oy uğruna. Size de yazıklar olsun! Yazıklar olsun! (İYİ Parti sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Seni de kınıyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Şov yapma! El kol hareketi yapıyor bir de Başkana.

BAŞKAN - Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e kınama cezası verilmesini Genel Kurula teklif ediyorum: Kabul edenler... (İYİ Parti sıralarından “Çok ayıp!” sesi)

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Bravo ya(!)

TURAN YALDIR (Aksaray) - İş birliğiniz çok güzel(!)

BAŞKAN - Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - “Devlete katil” diyene değil onu kınayana kınama verdiniz ya, hepinize de yazıklar olsun!

CAVİT ARI (Antalya) - Divan kâtibi olarak görevini yapamadığı için kınadık.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Tebrik ediyoruz hepinizi, tek tek tarihe geçtiniz.

BAŞKAN - Buğra Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e verilen kınama cezasına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, biz bu kararı reddediyoruz. Zira, konuya özne olan arkadaşımız kendisini yeterli derecede ifade etti. Herhangi bir fiziki darpta bulunmadığını, orada, yaşanan olaylara karşı Sayın Meclis Başkanının tarafsızlığına gölge düşürmemesi için Türk tarihine hakaretler eden bir milletvekilinin mikrofonunu açık tutarken bizim milletvekilimiz konuştuğunda o mikrofonu kapatmasına tepki göstererek bir uyarıda bulundu. Bakın, bazı hadiseler olduğunda maksadını aşan tavırlar olabilir ama buradaki bir fiziki şiddetten, kınamayı gerektirecek bir olaydan bahsetmek mümkün değil. Hepimiz Anayasa'ya yemin ettik ya! Türk tarihine küfrediliyor. Talat Paşaya, bu ülke için can vermiş, mücadele etmiş insanlara hakaret ediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Abdullah Öcalan'a "sayın" diyenler bugün bizim cumhuriyetimizi kuran insanlara burada hakaret edecek; bizden de bunu sakince, oturduğumuz yerden sessizce dinlememizi bekleyeceksiniz. Üsluplarda hata olduysa herkes birbirinden özür diler. Bu kürsüde neler yaşandı? Bu kürsüde idare amirleri milletvekili yumrukladı ya! Tarihimize küfrediliyor, Türk milletin tarihine sövülüyor ve bizden sessiz kalmamızı bekliyorsunuz. Kâtip orada milyonların, partililerimizin, birçok insanın haklı tepkisini göstermiştir. Bizim için bu kınama yok hükmündedir (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun, söz talebiniz var.

64.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e verilen kınama cezasına ve Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün verilmesi teklif edilen kınama cezasının savunması için yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, kâtip üyenin kendini savunurken yaptığı içeriğe dönük değerlendirmeleri tamamen reddediyoruz. Bu aslında kendini savunamayacak olmaktan kaynaklanan, kameralar önünde, Genel Kurulun önünde ve tüm Türkiye'nin önünde yapılan İç Tüzük ihlali ve Meclis Başkanlık makamına yapılan ağır saygısızlığı açıklayamadığı için içerik tartışmaya çalışıyor. Değerli arkadaşlar, bu Mecliste, Parlamentoda birçok şey konuşulabilir, beğenmediğiniz şeyler de konuşulabilir hatta burada kavga çıktığı da olmuştur, gerçekten bu kürsüde her şey olabilir, şuradaki milletvekilleri arzu etmeyiz ama birçok tepkiyi verebilirler ama Divanda oturan bir üye asla ve asla bunu yapamaz.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Mikrofon kapatılır mı?

MURAT EMİR (Ankara) - Bu, İç Tüzük'e de sığmaz; bu, Meclisin geleneğine de sığmaz, yüz yıllık tarihimize de sığmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, o koltuk Gazi Mustafa Kemal'in oturduğu koltuktur. Eğer bir milletvekili tartışmalara girecekse, tartışmalarda kendi kabullenemeyeceği kimi şeyler söyleniyorsa iner, o görevi bırakır, burada tartışmaya dâhil olur ama oraya çıktıktan sonra kâtip üyenin yapabilecekleri bellidir. Kâtip üye yorum yapamaz, kâtip üye "Sözü kes." veya "Kesme." diye bir şey yapamaz. Üstelik de kâtip Üye kalkmıştır, neredeyse fiilî saldırı durumuna geçmiştir hepimizin gözü önünde.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Başkan söz keser mi?

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla Lozan tartışmaları, başka tartışmalar başka yerde... Biz burada yaparız, sabaha kadar yaparız; bizim burada ne dediğimiz bellidir, duruşumuz da bellidir. Bu anlamıyla sizden çok uzak da değiliz biz ama burada anlaşılması gereken şey şu: Yapılan iş Divanda yapılmıştır, Divan Kâtip Üyesi İç Tüzüğü ihlal etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Neyini ihlal ettim, ihlal yok.

MURAT EMİR (Ankara) - Meclis Başkan Vekiline asla davranılmaması gereken bir kabalıkta davranmıştır, dolayısıyla bunun için olabilecek en düşük ceza da kınamadır; bizim tavrımız bunadır. Bu tartışmalar yani Lozan tartışması, başka tartışmalar, devlet adına konuşmalar, bunlar şu kürsünün işi olabilir ama Divan üyesinin böyle bir tutumu asla olamaz. Dolayısıyla biz burada bu kurumsal tepkiyi göstermezsek bundan sonra bu Meclisi yönetemeyiz, bu Meclisi çalıştıramayız, bu Meclisi ilerletemeyiz, Meclisin saygınlığını koruyamayız. Bu nedenle bu tartışmaları reddediyoruz, bu tartışmaları istiyorsanız sabaha kadar yaparız ama kâtip üyenin yapamayacağı şeyler apaçıktır dolayısıyla Kâtip Üyeye verilen bu kınama cezası yerindedir. (CHP sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, söz alabilir miyim?

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

65.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce İYİ Parti Grup Başkan Vekili “Türk tarihine, Türk milletinin tarihine, ülkesine hakaret ettirmeyiz.” dedi. Tutanak burada, bir tek kelime bulamazsınız bununla ilgili, bir tek kelime hakaret bulamazsınız.

TURAN YALDIR (Aksaray) - “Katil” diyor, daha ne desin yani?

RIDVAN UZ (Çanakkale) - “Ermeni anıtı dikilsin.” diyor, üniter devlete “katil” diyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - “Soykırım” diyor, “soykırım”.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Dinleyin lütfen.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - “Soykırım” diyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Dinleyin lütfen, dinleyin.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Tutanağı biz de okuduk.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Zaten bu üslubunuzla Parlamentoyu bu hâle sürüklüyorsunuz; laf atmalarınızla, hamasetle, hakaretle.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Siz bu hâle getiriyorsunuz, kandan besleniyorsunuz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Temiz dil diyoruz, ayırmıcılıktan, nefret söyleminden Meclisi kurtaralım diyoruz. Burada hakaret yoktur, tarihî bir saptama vardır, o saptamanın aktarımı vardır, buna karşı atılan laflar da işte tutanaktır.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Biz Fransa’da o Ermeni anıtını bombaladık, siz Türkiye’ye Ermeni anıtı dikemezsiniz.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Hiç kimseye hakaret yoktur, hakarete karşıyız ama Talat Paşa da bu ülkenin kurucusu falan değildir, bunu çok iyi bilmek lazım. Bu ülkenin kurucuları 1918’de, 1919’da, Erzurum’da, Samsun’da, Sivas’ta yan yana gelenlerdir. Bu ülkenin kurucuları 1920 Meclisinde yan yana gelenlerdir, bunu da çok iyi bilmek lazım.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Talat Paşa da kahramandır, onların silah arkadaşıdır.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Öyle Türk milliyetçiliği hamasetiyle yol alamazsınız.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

66.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; millet iradesinin tecelli ettiği bu çatı altında Türk milletine ve Türk tarihine açıkça hakaret edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve asil Türk milleti hiçbir zaman tarihi boyunca katliamcı olmamıştır, terörist olmamıştır, hiçbir zaman soykırımcı olmamıştır. Atatürk'ün koltuğunda oturan Sayın Başkan bu Parlamentonun çatısı altında Türk milletine hakaret edilirken, Türk milletiyle ilgili yalan söylenirken, iftira atılırken tarafsız kalmamalıydı; burada Türk milletinin onurunu korumalıydı, burada Türk tarihinin onurunu korumalıydı. Siz Sayın Emir, kendisine “Atatürk'ün koltuğunda oturuyor.” dediniz. Haklısınız, Atatürk'ün koltuğunda oturmak, Atatürk'ün mirasına sahip çıkmayı gerektirir. Ne demiştir bizim Divan Üyemiz? “Lütfen tarafsız kalın.” demiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Burada diyorsunuz ki: “Yapılan iş...” Yapılan işin ne olduğunu ifade etmiyorsunuz, “yapılan iş” diyorsunuz. Orada Divan Üyesi, açıkça sizin de ifade ettiğiniz gibi, Atatürk'ün koltuğunda oturan bir Sayın Başkana iyi niyetli bir şekilde sorumluluğunu hatırlatmıştır; bu, Parlamentoda vardır. Bu yüce çatının altında Türk tarihine hakaret ediliyorsa, yalan söyleniyorsa, iftira atılıyorsa, soykırımcı yaftası yapıştırılıyorsa bizim burada sessiz kalmamız mümkün değildir; siz de sessiz kalamazsınız, iktidar partisi de sessiz kalamaz, diğer partiler de sessiz kalamaz. Millet bizi buraya bir sorumlulukla gönderdi. Biz millet iradesinin tecelligâhı olan bu çatı altında milletin ruhunu, vicdanını ve Türk milletinin tarihini temsil ediyoruz. Son derece yanlış olmuştur, arkadaşımız herhangi bir kınamayı hak etmemiştir, herhangi bir değerlendirmeyi hak etmemiştir. Kendisi samimi olarak duruşunu ortaya koymuştur. Ben buradan iyi niyetli bir şekilde tekrar Sayın Başkanımıza bir çağrıda bulunmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım, son bir cümle, istirham ediyorum.

BAŞKAN - Müsaade ederseniz birkaç cümle de ben sarf edeceğim. Sizi anladım, anlattınız üç dakika, bir müsaade edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, uygun görürseniz...

BAŞKAN - Çünkü ağır ithamlarda bulunuldu size de beyefendiye de. Müsaade edin, ben de yaşananları bir anlatayım çünkü arkadaşlarımız da canlı şahitler.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, konuşmamı henüz bitirmedim ama müsaade edin, konuşmamı henüz bitirmedim.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Burada Türk tarihine iftira atılırken, Türk milletine iftira atılırken, bu asil milletle ilgili yalanlar söylenirken mikrofonu kapatmayan Sayın Başkan, onunla ilgili duruş sergileyen “Yapmayın, bu yanlıştır.” diyen Sayın Milletvekilimizin konuşmasını kesmiştir, bizim kabul etmediğimiz budur. Ve bizim partimizin milletvekili olan Divan Üyesi bir arkadaşımız son

derece iyi niyetli bir şekilde bu olaylara tepki vermiş ve orada çok samimi bir şekilde Sayın Başkana sorumluluğunu hatırlatmıştır. Bundan hiç kimsenin gocunmasına, rahatsız olmasına gerek yoktur. Biz bu çatı altında Türk tarihine iftira attırmayacağız, Türk milletine iftira attırmayacağız; Türk milletini soykırımcı olarak gören Kandil'deki o alçakların ifadesinin, aynı şekilde siyasi uzantıları tarafından konuşulmasına asla izin vermeyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu ile Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, az önce Divanda yaşananlara Genel Kurulda olan milletvekillerimizin hepsi şahittir, maksat hasıl olmuştur. Ben bu konunun farklı yerlere çekilmesinden yana değilim ama oturduğum koltuğun ne anlama geldiğini ve onun sorumluluğunu çok iyi bilen bir arkadaşınızım. (CHP sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Keşke bilseydin!

BAŞKAN - Müsaade edin.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) - Keşke o sorumluluğu bilebilseydin! (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Ya bir sus artık be! Başka saygısızlık yapma, terbiyesiz! Hâlâ konuşuyor ya!

BAŞKAN - Ben ilk gün bu kürsüde açış konuşmasını yaparken cumhuriyete, laikliğe, demokrasiye, cumhuriyet ilkelerine nasıl bağlı olduğumu çok net bir şekilde ifade ettim.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Ya, üniter devleti bölerken niye müdahale etmiyorsun?

BAŞKAN - Ama burada yapılan davranış benim şahsıma değil bu makama, bu koltuğa, bu Genel Kurula yapılmıştır. Maksat hasıl olmuştur. Ben, kınama cezası konusunda oy kullanan bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Sayın Emir, buyurun.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Yine tarafsız değil, teşekkür ediyor ya! Böyle bir şey olabilir mi?

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

67.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Turhan Çömez'in ismimi de vererek tartışmayı bir Türk milleti, üniter devlet, bölünmez bütünlüğümüz tartışmasına çekmesini anlıyorum çünkü usulle ilgili, yapılan davranışla ilgili başka bir savunma yapabilecek durumu yok. Kibarca uyardığını söylüyor ama her şey kameralar önünde oldu, her şey apaçık ortada.

Bakın Sayın Çömez, bu sıralarda oturan ve şu kürsüye gelen herkes bu konuları tartışabilir, bu konuda da her birimizin duruşu bellidir. Cumhuriyet Halk Partisi bu devleti kuran partidir; üniter devleti biz kimseyle tartıştırmayız, sınıksız dururuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim öyle kimseden öğrenecek milliyetçiliğimiz yoktur ama burada tartışmayı buraya çekmek gereksizdir, yersizdir, anlamsızdır ve beyhudedir; boşuna çabalamayın. Burada Meclis Başkanı İç Tüzük'ten kaynaklanan yetkileriyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Ya, sesini kesmek İç Tüzük'ten kaynaklanan yetkisi mi ya? Bunu niye kınamıyorsunuz?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Her dakika bizim sesimizi kesiyorlar, o zaman da çıkıp konuşsaydın.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Yani sizin konuşmacınızın sesi kesilseydi o kürsüde, alkışlayacak mıydınız?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Siz sadece size yapılan karşı çıkıyorsunuz, demokrasi size kadar.

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sen değilsin benim muhatabım!

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, devam edin lütfen, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Meclis Başkanı Anayasa'dan ve İç Tüzük'ten aldığı yetkileri kullanmıştır ve yetkileri de tarafsız olarak kullanmıştır. Kaldı ki bir an için taraflı olduğunu varsayarsanız bile aşağıdan gelirsiniz, usul tartışması açarsınız. Bu Meclis yeni kurulmadı, ilk defa çalışıyor değil. Hepimiz bu İç Tüzük'ü biliyoruz, hepimiz özümstedik ama bir kâtip üyenin içeriye girerek, konuşan hatibin konuşmasını beğenmiyor diye, kabul etmiyor diye -kaldı ki siz de aynı görüştesiniz- orada o hamleyi yapması söz konusu dahi olamaz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ne alaka ya!

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Hiç alakası yok!

MURAT EMİR (Ankara) - Dolayısıyla burada eğer biz bu cezayı vermezsek, o Meclis Başkanının oturduğu koltuğun saygınlığını koruyamazsak bir daha bu Mecliste olması gerektiği gibi bir Meclis çalışması yürütemeyiz.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Önce Başkan kendi koltuğunun ağırlığını koruyacak.

MURAT EMİR (Ankara) - Israrla tartışmayı bir milliyetçilik, üniter devlet noktasına taşımayın; boşuna uğraşmayın, böyle bir tartışma yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Son cümle...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım...

MURAT EMİR (Ankara) - Burada tartışılan şudur, şu kadar basittir: Bir kâtip üye neleri yapabilir, neleri yapamaz. 16'ncı maddede yazıyor; kâtip üye verilen görevleri yapar, onun dışında bir yorum yapacaksa, oradan kalkacak bu sıralara oturacak, beğenmediği bir söz olursa da ona tepkisini verecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.07

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.29****BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL****KÂTİP ÜYELER: Adil BİÇER (Kütahya), İshak ŞAN (Adıyaman)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 98'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)*

BAŞKAN - 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

12'nci madde üzerinde aynı mahiyetteki 3'üncü önerge üzerinde konuşmasını yapmak üzere Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat'ı kürsüye davet ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önceki olayı bir değerlendirmek istedim.

Sayın Başkan, kürsü dokunulmazlığı sadece Türkiye Cumhuriyeti devletine “katil” diyenler, hakaret edenler, ülkenin bölünmez bütünlüğüne saldıranlara mıdır? Niye benim kürsü dokunulmazlığımı engellediniz, size sormak isterim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ben 3 dönemdir milletvekiliyim, şu kürsüde her konuşmama çok dikkat ederim; yanlış bir ifade kullanmaktan, hakaret etmekten imtina ederim yani İç Tüzük'ümüze göre kirli bir dil kullanmanın ne demek olduğunu gayet iyi bilirim.

Sayın Başkan, şimdi, burada millî tezimiz olan, millî devlet tezimiz olan Ermeni soykırımına karşı söylemlere, bizi soykırımcılıkla suçlayan bir hatibe ben burada cevap vermezsem yazıklar olsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sayın Başkan, keşke siz cevap verseydiniz o konuşmalar yapılırken. Atatürk'ün oturduğu o koltukta oturan sizin, benim konuşma hakkımı engelleyeceğinize o hatip bu konuşmayı yaparken, Ermeni canileri tarafından alçakça, hunharca kapısının önünde katledilen Talat Paşa'yı soykırımcı ilan ederken keşke siz müdahale etseydiniz, böyle konuşmayın sayın hatip deseydiniz. Benim, bu ülkenin bir evladı olarak Türkiye Cumhuriyeti devletinin imkânlarından yararlanarak, millette hizmet etmek için bu kürsüden millette hitap eden birisi olarak sessiz kalmak mümkün değildi. Ben, tüm milletvekillerimizin bu konularda sessiz kalmaması gerektiğini bir kere daha ifade etmek istiyorum partimiz ne olursa olsun. Burada, Sayın Divan Kâtibinin “Tarafsız olmalısınız.” demesine kınama cezası verdirdiniz, herkese bir de teşekkür ettiniz -ki bu da doğru bir şey değildi- siz Meclis Başkan Vekilisiniz, kınama verildiği için teşekkür edemezsiniz. İkincisi, burada, sayın milletvekilleri eliniz kalktıysa neden kattığını bir kere daha vicdanınıza bırakıyorum hepinizin. Söylemek istediğim değerli milletvekilleri, evet, buraya çıkan hatiplerin bir kürsü dokunulmazlığı var, konuşabilirler ama bir noktaya kadar, Türkiye Cumhuriyeti devletine kimse saldıramaz, Türk milletine hakaret edemez, olmayan iftiraları burada Türk milletine asla atamaz. O yüzden, tüm sayın milletvekillerine bu almış oldukları, el kaldırdıkları kararda haksız olduklarını bir kere daha hatırlatıyorum. Ben de el kaldıran milletvekillerini kınıyorum milletimin huzurunda.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

(İYİ PARTİ milletvekillerinin Genel Kurul Salonu’nu terk etmesi)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkan, birinci bölümü bitirseydik.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Birinci bölümü bitirseydik bari.

BAŞKAN - Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

68.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli’nin, Manisa Milletvekili Şenol Sunat’ın 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki bir sataşma falan bizim tarafımızdan hiçbir zaman söz konusu değil. Sayın Hatip dedi ki: “Türk milletine, Türkiye Cumhuriyeti’ne hakaret edilmiştir.” Tutanak burada, bir kez daha söylüyorum, burada böyle bir cümle varsa lütfen bunu bulup çıkarsınlar. Talat Paşa’yla ilgili şey bizzat Talat Paşa’nın kendi mektubunda söz konusudur, ne yapacağını ifade etmiştir. Dolayısıyla siz tarihi çarpıtarak bunun üzerinden bir hamaset ve siyaset yapamazsınız. Tarihî belgeler de ortadadır, bugün buradaki konuşmaların tutanakları da ortadadır.

Teşekkür ederim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)*

BAŞKAN - 13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde hepsi aynı mahiyette olmak üzere 5 önerge vardır, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 212 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdulhamit Gül

Osman Sağlam

Şengül Karşlı

Gaziantep

Karaman

İstanbul

Seda Sarıbaş

Çiğdem Koncağül

Murat Alparslan

Aydın

Tekirdağ

Ankara

Emre Çalışkan

Nevşehir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

Mehmet Karaman

Samsun

Sema Silkin Ün

Denizli

Necmettin Çalışkan

Hatay

Mustafa Kaya

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Beritan Güneş Altın

Mardin

Yılmaz Hun

İğdır

Ferit Şenyaşar

Şanlıurfa

Kezban Konukçu

İstanbul

Cengiz Çiçek

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Şenol Sunat

Manisa

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Ersin Beyaz

İstanbul

Selcan Taşcı

Tekirdağ

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

İsmet Güneşhan

Çanakkale

Cevdet Akay

Karabük

Aşkın Genç

Kayseri

Sibel Suiçmez

Trabzon

Tahsin Ocaklı

Rize

Elvan Işık Gezmiş

Giresun

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerelerin gerekçelerini okutuyorum:

Abdulhamit Gül (Gaziantep) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 16'ncı maddesi yeniden değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

Mehmet Emin Ekmen (Mersin) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Beritan Güneş Altın (Mardin) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu'nun, Biyogüvenlik Kurulunu kaldırarak yetkililerini Tarım ve Orman Bakanlığına devretmesi, GDO'lar gibi hassas bir alanda uzmanlaşmış, bağımsız bir denetim mekanizmasının ortadan kalkması anlamına gelmektedir. Dahası, maddeyle GDO yönetimine dair görev ve sorumlulukların yürütücü ve sorumlu mercilerinin belirlenmesi yetkisinin doğrudan Cumhurbaşkanlığına verilmesiyle Cumhurbaşkanlığının bu yetkiyi kullanarak GDO politikalarını tek elden şekillendirmesi, bilimsel objektiflikten uzak, siyasi çıkarlara dayalı kararların önünü açacaktır.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

Rahmi Aşkın Türel (İzmir) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Madde teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda teklifin 16'ncı maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Bir karışıklığa yer vermemek adına teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısında yer alan madde numaralarına göre devam edeceğiz. Madde numaraları kanun yazımı sırasında teselsül ettirilecektir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 17 ila 32'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen yok.

İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Sayın Abdulhamit Gül, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

69.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İsrail Dışışleri Bakanının bugünkü açıklamalarına ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bugün İsrail Dışışleri Bakanı, Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik asla kabul edemeyeceğimiz, hadsiz, alçakça açıklamalarda bulunmuştur. Esas itibarıyla “one minute”ten itibaren Sayın Cumhurbaşkanımızın Filistin davasına vermiş olduğu mücadele ve desteğin İsrail’i ne kadar rahatsız ettiği bir kez daha görülmüştür. Sayın Cumhurbaşkanımız her zaman Filistin davasının yanında olmuştur, özgür Gazze davasının yanında olmuştur, olmaya devam edecektir. Bütün dünya da bütün mazlumlar da bunu böyle bilmektedir. İsrail Dışışleri Bakanının kabul edilemez tüm açıklamalarını aynen iade ediyoruz. Alçakça ve kabul edilemez bu ifadeleri de şiddetle kınadığımızı buradan ifade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz ve Kahramanmaraş Milletvekili Mevlüt Kurt ile 99 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3119) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 212) (Devam)

BAŞKAN - Teklifin tümünün oylamasına geçmeden önce Komisyonun bir redaksiyon talebi vardır, Komisyona söz veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ERTUĞRUL KOCACIK (Sakarya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere, görüşmekte olduğumuz 212 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle Anayasa Mahkemesince çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde iptal edilen hükümler yeniden düzenlenmektedir. Söz konusu iptal edilen hükümlerden bazılarına dair Anayasa Mahkemesi kararları teklif Komisyonumuzca görüşülüp kabul edildikten ve sıra sayısına bağlandıktan sonra 4 ve 5 Haziran 2025 tarihlerinde yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle, kanun yazım tekniği açısından teklifin 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27 ve 28'inci maddelerinin çerçeve hükümlerine “Anayasa Mahkemesince iptal edilen” ibarelerinin eklenmesi ve “değiştirilmiştir” ibarelerinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesi yönündeki redaksiyon talebimizi takdirlerinize arz ediyoruz.

BAŞKAN - Komisyonun redaksiyon talebi kayıtlara geçmiştir. Görüşülen teklifin kabul edilmesi hâlinde Başkanlıkça redaksiyon işlemi gerçekleştirilecektir. Teklif, Komisyonun redaksiyon talebi doğrultusunda oylanacaktır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Açık oylama sonucu gelmiştir, okuyorum:

212 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 310

Kabul : 244

Ret : 66⁷

Kâtip Üye

Adil Biçer

Kütahya

Kâtip Üye

İshak Şan

Adıyaman”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2’nci sırada yer alan 206 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Serbest Ticaret Anlaşması Ortak Komitesi’nin 30 Ekim 2024 Tarihli ve 01/2024 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 206)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan 189 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Pan-Avrupa-Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Ortak Komitesinin 1/2023 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2838) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 189)*

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 19 Haziran 2025 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.51

⁷ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 212) Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 212
Oylama Saati : 22:44
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 238
Reddedenler : 65
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 8
Toplam : 311
Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatimoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Ret
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret
Ankara	Durmaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret
Ankara	Türkçş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Ret
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Katılmadı
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasıroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Bingöl	Hüla Kü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhan oğlu	Turan	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	DEM PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözü kara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Ret
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayırıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Akça Cüpolo	Ceylan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM PARTİ	Ret
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Tannkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	İşikver	Semih	MHP	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Kabul
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret
İğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul
İğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Ret
İsparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
İsparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
İsparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Kabul
İsparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Ayrim	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Ret
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacioğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Ret
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özçığdaş	Suat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	BAĞIMSIZ	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sıvacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	GELECEK PARTİSİ	Ret
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	GELECEK PARTİSİ	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Ret
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Ret
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Ret
İzmir	Derişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Ret
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türelî	Rahmi Aşkın	CHP	Ret
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret
Karabük	Keskinlikliç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Kocayigit	Gülüstan	DEM PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Arıkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Katılmadı
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Ret*/Mük.*
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Ret
Kocaeli	Katircioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Ret
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul*/Mük.*
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Ret
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul?/Mük.1
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Ret
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehircioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Ret
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Metek	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Ret
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Ret
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Katılmadı
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Ret
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Ret
Tekirdağ	Avşar	Cem	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Ret
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 212
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükdın	Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Ret
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Çiftyürek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kaçmaz Sayyigıt	Gülcan	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	DEM PARTİ	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Ret
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı

